Anföranden vid regionfullmäktiges möte den 15 november 2022

O r d f ö r a n d e n : Kära ledamöter och åhörare! Klockan har slagit 10, och jag förklarar härmed regionfullmäktiges sammanträde för inlett. Jag hälsar er alla välkomna till dagens sammanträde. Det här är ju det andra sammanträdet under den här mandatperioden, och det ska bli lite annorlunda än det brukar.

Några av er har redan sett det, men jag vill ändå informera om att det i dag ska förrättas val till Sveriges kommuner och regioner. I hallen här utanför finns i ena hörnan både valsedlar och möjlighet att rösta. Det kan ni göra under dagens sammanträde. Glöm inte bort det. Och enligt den ordning vi har är det den som tjänstgör som röstar. Är man inkallad ersättare under detta fullmäktige kan man alltså rösta.

Efter denna inledande information ska vi gå vidare med en punkt som innebär att vi delar ut ett av de priser som vi brukar dela ut varje år. I dag ska vi dela ut priset mot främlingsfientlighet och rasism.

§ Prisutdelning

Anförande nr 1
A m e l i e T a r s c h y s I n g r e (L): Herr ordförande, ärade fullmäktigeledamöter, pristagare och åhörare! Jag är väldigt stolt över att få stå här i dag som ordförande för juryn för Region Stockholms pris för insatser mot främlingsfientlighet och rasism och gratulera våra pristagare.

Priset har delats ut årligen sedan 1997. Det är alltså 25 år sedan. Det går till personer och institutioner eller organisationer som på ett engagerat sätt främjar samexistens bland olika kulturer i samhället och därmed gör en väldigt viktig insats för vår region. Juryn består av representanter från alla partier i fullmäktige. Det har varit både roligt och svårt att välja ut de vinnande bidragen bland alla nominerade.

Tyvärr är frågan om främlingsfientlighet och rasism ständigt aktuell i alla delar av vårt samhälle, och de insatser som görs både mellan människor och genom organisationer är därför otroligt värdefulla. I år kommer en prissumma om 50 000 kronor att delas lika mellan två organisationer.

De första pristagarna är kören Gränslösa röster, och juryns motivering lyder:

Kören Gränslösa röster består av asylsökande och etablerade inrikes- och utrikesfödda svenskar med olika bakgrund, ålder, kön, yrken och intressen. Sammansättningen återspeglar det moderna Sverige. Genom att sjunga och lära känna varandra över kultur- och åldersgränser har det skapats en gemenskap där människors olikheter blir sekundära. På den efterföljande fikastunden prövas de första svenska orden. Någon får tips om ett arbete, och vänskap skapas. Kören Gränslösa röster motverkar främlingsfientlighet och rasism både inom kören och genom de möten som uppstår genom konserter.

Stort och varmt grattis och lycka till framöver med er otroligt viktiga verksamhet, och tack för den glädje som ni sprider!

Kören har tagit med sig en kortfilm. Den ska vi visa nu, så blir det blomsterutdelning sedan.

Anförande nr 2
C e c i l i a Ö h r w a l l , Gränslösa röster: Tack så mycket för det här priset! Det är ett sådant erkännande för oss.

Sången som hördes i bakgrunden på filmen handlar om att ha en plats där man kan känna sig trygg, där man kan stänga sin dörr och sova gott om natten. Det är ju tyvärr inte en verklighet vi har. Men där finns vi och får träffas och mötas i den här kören och sjunga tillsammans. Det var på Södra teatern det startade för länge sedan.

Anförande nr 3
Kinda Kreidi, Gränslösa röster: Exakt. Vi startade kören 2016 för att det skulle vara en mötesplats mellan nyanlända och etablerade svenskar. Det året var det många som kom till Sverige. En tjej från Syrien står framför er i dag. Hon kom med en längtan att lära sig svenska och skaffa kompisar och vara en del av samhället. Jag kommer ihåg att den första sången på svenska jag lärde mig var Kents Välkommen hit, vem du än är, var du än är. Vi är inte bara nyanlända utan också etablerade svenskar.

Anförande nr 4
Cecilia Öhrwall, Gränslösa röster: Precis, och vi får ju möjligheten att lära oss väldigt många olika språk. Vi sjunger på allas olika språk, och vi får dessutom med oss all den kultur som blir med alla dessa olika människor som vi möter i kören. Och inte minst har man ju alltid en fikapaus när man sjunger i kör. Vår fikapaus är fantastisk: alltifrån hummus och baklava till kanelbullar. För att inte tala om alla de fina samtal som vi har i vår kör.

Anförande nr 5
Kinda Kreidi, Gränslösa röster: En av de frågor vi talade om i söndags när vi hade vårt senaste rep var: Vad betyder kören Gränslösa röster för er? Våra medlemmar har delat med sig lite av hur de tänker. Jag vill gärna dela något av det med er i dag. En av dem sade: Kören är den plats där jag känner mig lite mindre ensam. En annan sade: Det är min internationella familj. En annan sade: Det är den plats som speglar hur det moderna Sverige skulle vara. Alla var supertacksamma och glada över att vi har fått det här priset. Vi ska fortsätta.

Anförande nr 6
Cecilia Öhrwall, Gränslösa röster: Vi är så glada för priset, för vi arbetar ju inför en konsert och då kommer det här bidraget att vara viktigt för vår kör. Vi tackar så mycket!

Anförande nr 7
Amelie Tarschys Ingre (L): Den andra organisation som idag får motta Region Stockholms pris för sina insatser mot främlingsfientlighet och rasism är Zikaron, där unga släktingar till Förintelsens offer för vidare sina äldre släktingars historier.

Och vikten av att inte glömma och vikten av att föra vidare historierna till nya generationer kunde vi läsa om så sent som i går i DN. Enligt rapporten *History under Attack* av FN-organet Unesco förnekar eller förvanskar nästan vart femte Twitterinlägg om Förintelsen nazisternas mord på 6 miljoner judar. På Tiktok, där många barn och ungdomar hänger och är aktiva, är siffran nästan lika hög: 17 procent.

Juryns motivering lyder: Under Förintelsen mördades 6 miljoner judar och miljontals andra personer endast på grund av sin religionstillhörighet, sitt ursprung, sin sexuella läggning eller sina politiska åsikter. För att undvika att historien upprepas får Förintelsen aldrig glömmas.

Genom att undervisa ungdomar om Förintelsens grymheter bekämpar de den okunskap som leder till antisemitism och andra typer av främlingsfientlighet. Föreningen Zikaron, vilket betyder minne på hebreiska, för vidare överlevarnas berättelser genom att barnbarn till Förintelsens överlevare går ut i skolor och föreläser om Förintelsen. Föreläsarna för vidare sina släktingars historier till den nya generationen, med målet att Förintelsen aldrig ska glömmas bort.

Stort och varmt grattis! Lycka till i er väldigt viktiga verksamhet!

Anförande nr 8
A d i n a B r o s t r ö m , Zikaron: Tack så jättemycket för priset! Jag tänkte bara kort berätta lite om Zikaron. Zikaron betyder minne på hebreiska, precis som det sades här, och det är vårt vår mission att Förintelsen aldrig ska glömmas bort.

Vi tar ju då det personliga ödet – en av våra släktingars historia – och berättar det vidare till skolklasser runt om i hela Sverige. Vi är 20 föreläsare i dag. Vi har funnits i tio år och når tiotusentals elever runt om i Sverige. Det vi berättar är just ett enskilt vittnesmål om livet före Förintelsen, under Förintelsen och sedan om hur man kom till Sverige och bosatte sig och integrerades här.

Det är ogreppbart att 6 miljoner judar dog, men om man förstår en enskild person blir det ogreppbara lite mer greppbart. Det är detta vi försöker förmedla ute i klassrummen. Det stämmer att kunskapen om detta är ganska varierad ute i skolorna i dag. Det beror mycket på var i Sverige man är och vilka typer av elever man möter. Därför tycker vi att det är extra viktigt att nå ut till så många som möjligt, och det kommer detta pris att kunna bidra till. Stort tack för det!

Anförande nr 9
K i m E i n h o r n , Zikaron: Det har inte alltid varit så naturligt för mig att föreläsa om Förintelsen. När jag växte upp möttes jag mycket av hat och fördomar för att jag var jude i Sverige. Men det förändrades när jag åkte till Polen för snart tio år sedan och besökte förintelselägret Majdanek, som i dag är ett minnesmuseum över Förintelsen, där man är mitten av museet eller lägret har byggt ett minnesmonument och samlat all den aska som fanns kvar från alla de judar som mördades i lägret. När jag stod där och kollade ned i askan insåg jag att någonstans i detta hav av aska – det är ett enormt monument – finns askan från min familj, mina släktingar.

Och det var då jag insåg att det enda sättet jag kan bemöta det hat som jag har mött under uppväxten för att jag är jude är genom kunskap. Det handlar om kunskap om vad som hände då, kunskap om vem vi är och en förståelse för varför vi inte får låta det hända igen. För att en förändring ska ske när det gäller rasism och antisemitism så måste vi börja prata med varandra i stället för om varandra. Det är oerhört viktig.

Tack så jättemycket för den här möjligheten! Det gör att jag och de andra föreläsarna kan komma ut till fler skolor. Tack!

§ Interpellationssvar

O r d f ö r a n d e n : Så här i början på mandatperioden har vi inte riktigt kommit igång med interpellationerna, men det kommer vi göra successivt. Men i dag har vi några interpellationer att hantera som är kvar från förra mandatperioden. De var egentligen tänkta att hinnas med på junisammanträdet, men så blev det inte på grund av tidsbrist.

Dessa interpellationer har redan fått ett skriftligt svar som har tilldelats interpellanten och fullmäktiges ledamöter. Men eftersom interpellationerna är lite obsoleta har vi kommit överens med de berörda partierna om att vi inte tar någon debatt på dessa interpellationer. Men formellt sett måste vi ändå hantera dem i fullmäktige. Vi måste alltså besluta om att de är besvarade. Detta tänkte vi göra lite raskt nu. Om någon ändå önskar ordet går det förstås bra att tala under respektive ärende, men det blir ingen vanlig interpellationsdebatt.

§ Anmälningsärende

Anförande nr 10
C a t a r i n a W a h l g r e n (V): Ordförande, fullmäktige! Det är besvärande att se att man fortfarande dras med ekonomiska bekymmer i Kommunalförbundet för sjukvård och omsorg i Norrtälje. Jag är glad att se att man nu föreslår att höja medlemsbidraget för kommunalförbundet.

Men jag måste också påpeka att vi så snart som möjligt måste omförhandla den överenskommelse som finns mellan regionen, kommunen och kommunalförbundet, som ju låser fast förbundet i en underfinansiering. Detta är viktigt. Överenskommelsen gäller bara till 2023. Det är viktigt att man redan nu börjar att omförhandla och ser till att det blir en rättvis fördelning av resurser även till vården i Norrtälje.

Anförande nr 11
Regionrådet A l k u r d i (S): Tack för ditt inlägg, Catarina! Precis som du nämnde kommer vi att höja anslagen till Norrtäljemodellen i den föreslagna budgeten. Den väl genomförda Norrtäljemodellen är något som vi alla ska värna och se till att den har en långsiktig finansiering.

§149 Fastställande av skattesats för år 2023 (förslag 2022:52)

RS 2022-0361

Anförande nr 12
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Skattesatsen föreslås bibehållas på nuvarande nivåer. Region Stockholm har redan rikets högsta skattesats.

Region Stockholm befinner sig i ett ekonomiskt tufft läge, särskilt som en följd av inflationen och dess påverkan på pensionskostnaderna. Regionen hade behövt ökade skatteintäkter, särskilt från regeringen genom tillräckliga generella statsbidrag. Men tyvärr motsvarar ökningen i den aviserade statsbudgeten knappt en tiondel av pensionskostnadernas påverkan på ekonomin. Att i detta läge belasta hushållens ekonomi med en skattehöjning vore varken rimligt eller önskvärt.

Nu behandlas inte budgeten för nästa år i den här salen förrän under nästa sammanträde. Men där föreslår mittenkoalitionen i stället en annan långsiktigt mer hållbar lösning för att klara den tuffa ekonomiska situationen och återigen få ordning på kostnadskontrollen och för att få regionens ekonomi att bli stabil på sikt. Jag vill avsluta med att yrka bifall till regionstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 13
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Herr ordförande! Ja, även jag tycker självfallet att det är bra att skattesatsen föreslås vara oförändrad, så jag yrkar bifall till förslaget från regionstyrelsen.

Jag är naturligtvis djupt orolig för att det kommer att komma skattehöjningar andra år. Den budget som vi ska debattera i december innebär stora underskott i Region Stockholm. Finansregionrådet talade när nyss om hållbar ekonomi på sikt. Att medvetet driva regionen med underskott är inte en hållbar ekonomi eller hållbarhet på sikt.

Det underskott som ligger i budgetförslaget innebär i praktiken att en skattehöjning skulle ha behövts med 46 öre – eller 45,5 öre för att vara exakt – för att täcka hålen i ekonomin. Förr eller senare kommer verkligheten att hinna ikapp.

Jag kan bara beklaga att efter 16 år av obruten hållbar ekonomisk utveckling i den här regionen inleder Socialdemokraterna sitt första år med samma sak som man avslutade sitt sista år av mandatperioden fram till 2006 med, nämligen med underskott. Det kommer att stå stockholmarna dyrt i plånboken över tid men också hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken.

Anförande nr 14
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande! Nu ska vi inte debattera budgeten, precis som jag sade i mitt inledande anförande, men jag behöver replikera på Irene Svenonius påståenden här.

Region Stockholm går in i det tuffaste ekonomiska läget på 30 år. Din egen finansminister, moderaten Svantesson i regeringen, har beskrivit läget för ekonomin som nattsvart, Irene Svenonius. Det tycker jag att även du borde vara lyhörd inför. Samtidigt ärver den nya mittenkoalitionen skenande kostnader från den tidigare Man-ledda majoriteten, där våra skattepengar i hög utsträckning inte har gått till sådant som jag skulle definiera som kärnverksamheterna, sjukvården och kollektivtrafiken, utan till mycket annat.

Jag vill återigen påminna om att din regering nu kommer se till att vi hamnar i ett mycket svårt ekonomiskt läge där vi inte kommer få den hjälp du fick från regeringen Andersson under föregående mandatperiod.

Anförande nr 15
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Herr ordförande! Aida Hadzialic har under tiden i opposition, strängt taget fram till den 17 oktober, levt i förnekelse av att vi väntade dyrtider. Du gick till val på att lova allt till alla och pratade om ”Sveriges rikaste region” som skulle ha råd med allting, medan jag under lång tid har varnat för att det bortanför pandemin väntade stora problem. Och ovanpå det så kommer krig i Ukraina.

Vi har sparat i ladorna, vilket hade möjliggjort en finansiering av budgeten inom ram, och det får vi debattera i december. Men du har valt att nu lägga fram din första budget så att den i praktiken skulle kräva en skattehöjning på 45 öre. Jag delar slutsatsen att stockholmarna verkligen inte har råd med detta. Det kan vara så att det nu blir en uppskjuten skattehöjning som du kommer med 2024 eller 2025 i stället. Jag tycker att det är mycket olyckligt, och det är fullständigt onödigt.

Anförande nr 16
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande! Den nya majoriteten har lagt fram en budget. Vi debatterar skattesatsen nu. Jag vara tydlig mot alla stockholmare: Den här majoriteten kommer inte att höja skatten. Vi ska ta ansvar för ekonomin.

Irene Svenonius, jag ser mycket fram emot ditt budgetförslag som inte har presenterats än. Det jag ser framför mig är att du kommer välja mellan skattehöjning, massvarsel inom sjukvården eller att använda soliditeten genom ett negativt resultatkrav, vilket är vad dina partivänner runt om i landet redan gör.

Låt mig bara påminna om att Region Östergötland, där din partivän, som också är ansvarig för sjukvården i SKR, har lagt sin första budget. Hon presenterar ett negativt resultatkrav som andelsmässigt är mycket större än det som nuvarande majoritet i Region Stockholm har presenterat. Det är ett intressant budskap du kommer med. Det du säger är ju i mycket kritik mot din egen partivän och dina partivänner runt om i landet.

Anförande nr 17
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Nej, det är det inte. Marie Morell i Östergötland har inte ärvt en välskött region efter dina partikollegor där. Du har ärvt en buffert på ungefär 7 miljarder som ligger ograverad i det budgetförslag som du har lagt. I stället har du lagt en budget som är underfinansierad med 3,5 miljarder. Du kommer att få se mitt budgetförslag till den 22 november. Vi håller på med det.

Och precis som vi moderater har lagt budgetar i balans i 16 kan du nog förutse att det kommer vi att göra igen. Och precis som Moderaterna i 16 år har värnat kollektivtrafiken och hälso- och sjukvården kommer du att se det också i vårt budgetförslag. Den senaste mandatperioden har sjukhusen till exempel fått ökade intäkter på 25 procent. Din budget, Aida Hadzialic, innebär i praktiken nedskärningar för både vårdcentraler och akutsjukhus. Det är sanningen, tyvärr.

Anförande nr 18
Regionrådet S e h l i n (V): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Vänsterpartiet anser att regionens pengar ska användas mer ändamålsenligt än vad som har skett under 16 år av moderatlett styre. Det är ett ansträngt läge, och vi har inflation. Vi har ökade räntor, vi har krig och ökade bränslepriser. Idet läget å anser Vänsterpartiet att det är mer fördelningspolitiskt korrekt att höja skatten i stället för att höja avgifter på till exempel SL-kortet eller patientavgifterna.

Vi kommer snart att komma återkomma med ett förslag på skattesats i vår oppositionsbudget som vi lägger fram på tisdag och som kommer att debatteras här i december. Det är sant att Region Stockholm har den högsta regionskatten i landet, men vi har till exempel inte kommunaliserat hemsjukvården. Vi har 26 kommuner i regionen som har både höga skatter och låga skatter. Det är både lågskattekommuner och högskattekommuner, men det är en hög regionskatt.

Vi i Vänsterpartiet är vill självklart inte bagatellisera en skattehöjning. Vi ser att en skattehöjning kommer slå mot många hushåll på ett på ett hårt sätt. Men som jag sade inledningsvis är skatter ett fördelningspolitiskt korrekt och bra verktyg för att nå det som vi vill.

Det vi vill är ju att lägga budgetar som håller. För historieskrivningens skull vill jag också säga att Moderaterna under sina många år av styre också har lagt budgetar som inte går med plus. Då var det omställningen av hälso- och sjukvården och NKS som angavs som särskilda skäl. Nu är det pensioner, inflation, krig, bränslepriser och en regering som inte bidrar. Man får laga efter det läge som är.

Vi har också varit inne i en pandemi, där regeringen har skjutit till mycket medel, vilket har gjort att regionen har klarat sig. Varje majoritet får hitta sitt sätt att hantera de situationer som är.

För diskussionens skull är det korrekt att beskriva den situation som var för några år sedan, då det också var en stor omställning för regionen och det behövde budgeteras med underskott.

Vi kommer som sagt att återkomma med exakt hur den skattesats som vi föreslår kommer att ligga. Vi kommer att debattera det i december. Men i dag deltar inte Vänsterpartiet i beslutet, utan vi lägger ett särskilt uttalande och återkommer med vår exakta skattesats i vår budgetproposition.

Anförande nr 19
M s c i w o j S w i g o n (SD): Herr ordförande, ledamöter, åhörare! Sverigedemokraterna står inte bakom några skattehöjningar som slår ned på de allra fattigaste i samhället. Vi yrkar därför bifall till regionstyrelsens förslag till fortsatt skattesats.

Vi delar även oro med den övriga oppositionen om att det finns kanske ett tecken eller vilja ifrån det nya röda styret att faktiskt höja skattesatsen här framöver. Det är någonting som Sverigedemokraterna absolut aldrig kommer att ställa sig bakom, att utsätta våra regioninvånare för ytterligare utgifter eller minskade intäkter i deras vardag.

Med detta yrkar jag bifall till regionstyrelsens förslag.

Anförande nr 20
Regionrådet H e m m i n g (C): Herr ordförande! Beslutet om att fastställa regionskatten är ett viktigt beslut. Det är väldigt viktiga verksamheter som vi finansierar med regionskatten. Det handlar om vården för våra invånare liksom stora delar av kollektivtrafiken.

Att möta den djupa, allvarliga kostnadskris som Sverige, liksom många andra länder, är drabbat av nu med att höja regionskatten skulle vara ett misstag, för det skulle slå mot hushållen och lägga sten på börda både på hushållen och samhällsekonomin när de möter många andra höga kostnadsökningar.
Men att möta den globala kostnadskrisen genom att budgetera helt och hållet inom ram skulle få förödande effekter för vården och kollektivtrafiken.

Jag tänkte komma med en sakupplysning och sedan göra ett antagande. Nu blir det ju det här liten budgetdebatt, men jag ska hålla den kort. Det är ingen skillnad på att underbudgetera med hänvisning till särskilda skäl och att använda resultatutjämningsreserven för soliditeten.

Det är ingen skillnad. Sedan gör jag antagandet att Moderaterna inte kommer att vare sig använda resultatutjämningsreserven eller underbudgetera, och de vill heller inte höja skatten. Den slutsats som då återstår är att Moderaterna kommer att lägga fram ett budgetförslag som innebär stora nedskärningar på vården och kollektivtrafiken.

Bifall till regionstyrelsens förslag!

Anförande nr 21
C a r l J o h a n S c h i l l e r (KD): För att ingen ska behöva anta så mycket om det som blir KD:s budgetförslag längre fram kan jag säga att vi heller inte kommer att höja någon skatt, Gustav. Jag noterar att du har ett nytt sällskap med en socialdemokrati som går fram med en budget i underskott. En del av budgetunderlaget, nämligen Vänsterpartiet, lovar skattehöjningar redan på mandatperiodens andra fullmäktigemöte.

Det blir väldigt intressant att se hur denna koalition – inte mittenkoalitionen utan spagatkoalitionen som nu ska styra regionen ska få ihop det här under fyra år. Redan på andra sammanträdet ser vi vilka enorma skillnader det faktiskt är där.

Men låt mig komma till saken. Jag yrkar bifall till bibehållen skattesats. Jag vill också skicka med att vår uppgift här inne inte är att skrika på regeringen, oavsett vilken färg den har. Nu har vi den statsbudget vi har. Man kan tycka olika om den. Vår uppgift som regionpolitiker är faktiskt att, för att låna ett slitet uttryck, vända på varje sten för att hitta bästa möjliga lösning för vården framöver.

Men jag noterar att en socialdemokrat har lovat att inte höja skatten. Det kommer vi att följa upp. Det kan jag lova er. Vi noterar också att Centerpartiet verkar trivas väl i sitt nya sällskap och att Vänsterpartiet lovar skattehöjningar. Det blir en intressant mandatperiod!

Anförande nr 22
Regionrådet S e h l i n (V): Herr ordförande! Jag vill bara säga att Vänsterpartiet är ett samarbetsparti till den styrande koalitionen, men vi har i förhandlingar och avtal med den styrande koalitionen bestämt att vi också får lägga en egen budget. Vi kommer alltså att lägga fram vår oppositionsbudget. Men vi kommer också att stödja koalitionens budget eftersom vi har förhandlat fram viktiga reformer.

Detta är inget konstigt alls, och vi kan gå fram med olika skattesatser och ha olika synpunkter på hur skatten ska justeras. Det viktigaste för Vänsterpartiet är att det inte blir väldigt höga avgiftshöjningar i stället, till exempel priset på SL-kortet eller höjda patientavgifter, liksom att det inte blir stora nedskärningar, till exempel varsel på våra sjukhus.

Vi har ju läst igenom mittenkoalitionen budget och ser att den åtminstone vad vi hoppas, tror och ser inte ska leda till stora rekordvarsel, underskott och sådant. Det är alltså inget konstigt att vi lägger fram en budgetreservation.

Anförande nr 23
C a r l J o h a n S c h i l l e r (KD): Jag nöjer mig med att konstatera att det som jag och väldigt många andra människor är oroliga över är ju precis det du säger, Anna, nämligen att ni är ett samarbetsparti och att ni har inflytande.

Anförande nr 24
Regionrådet F e n d e r t (MP): Herr ordförande! Jag kan väl konstatera att jag inte märker särskilt mycket stor oro och jag inte själv har någon särskilt stor oro över vårt samarbete med Vänsterpartiet. Det är ett gäng som är fantastiskt ansvarstagande i många delar. Jag noterar också att det är många som vädrar morgonluft efter 16 år i den här salen med liknande förhållanden.

Jag vill dock bara för formens skull yrka bifall till regionstyrelsens förslag. I övrigt vill jag lämna budgetdebatten till vårt möte i december.

Anförande nr 25
Regionrådet T a m s o n s (M): Ordförande, fullmäktige! Det blir ju lite intressant när många företrädare för vårt nyinrättade vänsterstyre säger att vi ska ta budgetdebatten i december men ändå vill breda ut sig lite och beskriva hur tingens ordning hänger ihop.

Tar vi skattesatsen blir det en kedja i argumentationen där saker och ting hänger ihop. Det vi har sett i det budgetförslag som har presenterats av vänsterstyret får vi se hur länge det varar.

Det har ju redan öppnats upp för att det ska ske justeringar och ändringar i det på grund av påstådda felskrivningar eller sanningsskrivningar.

Men vi kan konstatera några saker: Sveriges rikaste region är fortfarande Sveriges rikaste region, och där kommer man under vänsterstyret att fortsätta att ha Sveriges högsta regionskatt. Trots detta budgeterar man med miljardunderskott under de kommande åren. Underskott tenderar att öka och eskalera. Och ändå får man inte ihop det, utan man budgeterar för stora nedskärningar i grundläggande kärnverksamheter.

Hundratals miljoner går att spara genom effektiviseringar och nedskärningar bara på trafiksidan under kommande år. På samma sätt andas också sjukvården, givet att man inte tenderar att bemästra kostnadsökningstakten eller att göra rätt prioriteringar på korrekt sätt.

Här kommer vi absolut att kunna ha både en, två och tre budgetdebatter under det kommande året. Men en sak står klar: Här går man från en valrörelse där man har lovat allt till alla in i ett styre som vilar på så bräcklig grund att man inte ens verkar ha ett enat majoritetsunderlag när det gäller hur man ser på skatten. En del i underlaget säger redan nu att de kommer att ha sin egen uppfattning om skatten.

Låt oss leka med tanken att det förslaget skulle gå igenom. Har vi då inget styre längre i den här församlingen? Om Vänsterpartiet går fram med sitt förslag om skattehöjning och en annan inriktning på politiken och den övriga samlade oppositionen i brist på tillräckliga svar från det övriga vänsterstyret skulle rösta på det vänsterpartistiska förslaget, vad skulle hända? Vilket styre har vi då? Vilket majoritetsunderlag finns egentligen för att bedriva en ansvarsfull politik i den här församlingen?

Det är den orossignal som invånarna i detta län har att ta till sig när styret i en orolig tid, då det gäller att hålla ihop och att söka breda blocköverskridande lösningar, i stället väljer att luta sig åt den vänsterkant som ändå inte tänker vara en del av styret och trots att de måhända trycker på en viss knapp inte ämnar lägga fram en budget som är överens med det övriga vänsterstyret ens i en så grundläggande sak som hur mycket skatt vi ska ta ut av invånarna för att bedriva vår verksamhet.

Skatten är och förblir politikens grundessens. Det är beslutet om skattesatsen som i grund och botten är avgörande för hur man ser på all annan verksamhet som bedrivs och ska prioriteras i budgeten. Om styret inte är överens om skattesatsen utan tänker lägga fram olika förslag om den när budgeten slutligen ska beslutas kan jag bara konstatera en sak:

Grunden för den ekonomiska politiken i Region Stockholm under det kommande året finns helt enkelt inte. Den finns måhända i hemliga dokument och papper som vi inte får ta del av, men den finns de facto inte i beslut som den här församlingen kommer att fatta och ge signaler om till omgivningen.

Det finns en stor risk med detta. Det handlar inte bara om skenande underskott och besparingar i kärnverksamheter, utan det riskerar också att finnas signaler i vår omvärld som rör sådant som vår kreditvärdighet och våra räntesatser, av vem vi får låna och så vidare. Det kan kraftigt försvåra vår förmåga att upprätthålla viktiga kärnverksamheter i en svår tid och också att slå vakt om viktiga framtidsinvesteringar.

Den utsträckta handen finns här alltjämt. Det finns en möjlighet att luta sig mot en annan idé om hur regionen ska styras och utvecklas. Den handen bör man verkligen beakta, och det finns tid för detta fram till dess att budgeten slutligen ska beslutas.

Anförande nr 26
Regionrådet H e m m i n g (C): Jag noterar att det finns åtminstone ett 88-procentigt stöd här i regionfullmäktige för den skattesats som regionstyrelsen har föreslagit. Jag noterar också att Kristoffer Tamsons både varnar för att vi ska underbudgetera och samtidigt menar att vår budget kommer att leda till nedskärningar.

Det blir väldigt intressant att se ert förslag eftersom ni varken ska använda resultatutjämningsreserven eller underbudgetera. Var har ni gömt alla de pengar som ni ska använda för att se till att det inte blir några nedskärningar? Ni tänker ju inte underbudgetera.

Anförande nr 27
Regionrådet T a m s o n s (M): Det är intressant att vi här har ett regionråd för vänsterstyret som öppnar för nedskärningar i kärnverksamheterna kommande år. Självklart kommer vi att prioritera annorlunda än att skära ned på sjukvård och på kollektivtrafik. Vi kommer självklart att jaga det vänsterstyre som nu öppnar för nedskärningar i de verksamheterna. Det kommer vi att göra i och inför den budget som vi ska fatta beslut om i december. Det kommer vi att göra nästa år, och det kommer vi att göra de följande åren.

Den här regionen och dess viktiga verksamheter förtjänar en ansvarslinje, inte en linje som riskerar att driva upp underskotten samtidigt som man driver på med nedskärningar i kollektivtrafik och sjukvård. Vi har ju inte råd med den typen av styre. Det har prövats förut. De partier som nu ansluter sig till den linjen bör fundera både en, två och tre gånger om vartåt man lutar sig långsiktigt när det gäller regionens utveckling. Den utsträckta handen finns här. Här finns möjligheten att basera sitt styre på en höger–mitten snarare än en vänster–mitten. Den handen bör man reflektera noga över och inte avfärda.

Anförande nr 28
Regionrådet H e m m i n g (C): Nu har vi ju fått kännedom om den statliga budgeten, men jag tänkte ändå passa på att be Kristoffer att använda sina vänner i regeringen. Be dem att beakta Stockholmsregionens behov. Jag tror inte att det finns något alternativ till att antingen använda resultatutjämningsreserven eller underbudgetera, alternativt att höja skatten om man inte vill ha nedskärningar. Såvida inte den moderatledda regeringen skickar mer pengar.

Anförande nr 29
Regionrådet T a m s o n s (M): Ett styre har alltid att ta ansvar för sin egen ekonomiska politik. I dag tar styret ansvar för hur man ämnar formulera sin skattesats. Man har redan uttryckt hur man ämnar ta ansvar när det gäller regionens övriga verksamheter i det budgetförslag som läggs fram. Oppositionen kommer att svara på det budgetförslaget. Jag är övertygad om att den opposition som nu samlas kommer att svara med en kraftfull oppositionspolitik som slår vakt om sjukvårdens innehåll och uttryckssätt liksom världens näst bästa kollektivtrafik.

De goda idéerna denna gång kommer inte när styret lägger fram ett förslag utan när oppositionen gör det. På så sätt är ju rollerna omkastade här i huset.

Anförande nr 30
Regionrådet S e h l i n (V): Jag misstänker att den utsträckta handen från Kristoffer inte gällde Vänsterpartiet, men jag vill verkligen sträcka ut en hand till Kristoffer. Om du och fler vill rösta på Vänsterpartiets budget finns den möjligheten. Då har ni en stabil finansiering av de stora hålen och underskotten. Jag tycker att den här mandatperioden börjar ganska roligt, och jag ser fram emot fler sådana här lite mer blocköverskridande diskussioner.

När det gäller skattesats finns det precis som Gustav sade olika sätt att ta den. Man kan ta detta på skatten. Man kan utnyttja resultatutjämningsreserven eller ta den i form av underskott. Vi i Vänsterpartiet är helt övertygade om att det är bättre att höja skatten än att till exempel höja avgifter eller sådana saker. Men det viktigaste är att det inte blir stora underskott eller varsel.

Anförande nr 31
Regionrådet T a m s o n s (M): Jag delar helt uppfattningen att det viktigaste är att det inte blir underskott och att vi inte ska göra stora nedskärningar i kärnverksamheterna och riskera att öppna för stora varsel.

Om jag anade att den utsträckta handen från Vänsterpartiet skulle tas emot på något sätt, nyfiket, skulle ju vänsterstyret redan börja att krackelera i sina grundvalar. Då finns det bevisligen en vilja att föra blocköverskridande samtal mellan ett antal partier i den här församlingen men inte bland dem som utgör styret. Då väcks ju frågan: Vad är det egentligen för partier som styr? Vad är det egentligen som skattebetalare, patienter och resenärer har att förvänta sig? Är svaret från en majoritet här i huset?

Att döma av det tidigare inlägget från Hemming verkar svaret vara något som inkluderar oppositionen, men att döma av Anna Sehlin verkar det snarare vara ett svar från Vänsterpartiet. Det blir spännande att se var detta slutar!

Anförande nr 32
Regionrådet S e h l i n (V): Kristoffer, du hänvisade ju lite tidigare till hemliga dokument. Jag tänker att jag skickar över våra 44 punkter som vi har förhandlat med majoriteten om, så kan du titta på dem. Det kanske är någonting där som vi kan vara överens om. Det är inga hemliga dokument. Jag tror till och med att vi har lagt upp dem på vår webb, och vi har haft presskonferens om dem. Så detta ordnar vi! Om du vill kan jag också skicka vår budget. Den är nästan klar.

Anförande nr 33
Regionrådet T a m s o n s (M): Jag vill naturligtvis gå ännu längre än så. Jag kanske till och med skulle vara intresserad av att se vad Vänsterpartiet har ställt ut för löften i valrörelsen. Måhända kan den samlade oppositionen formulera sig kring ett eller ett antal av dem. Är då Vänsterpartiet villigt att rösta på de förslagen, eller kommer man att svika väljarna till förmån för den överenskommelse som man har med det övriga vänsterstyret?

Detta är en intressant fråga som säkert kommer att prövas. När den prövas kommer det också att ställas på sin spets. Finns det en reell majoritet i denna församling eller inte? Om den inte existerar i en orolig tid, bäva mände skattebetalare, resenärer och patienter. Då riskerar vi att gå en orolig tid till mötes på ett sätt innebär att vi inte kan ge ett kraftfullt och samfällt svar om finanspolitiken och den ekonomiska politiken i region Stockholm. Det är inte svaret i en orolig tid.

Vi har räntekostnader och andra finansiella kostnader och ytterst en resultat budget att ta hänsyn till. Den börjar och slutar i skattesatsen. Om styret inte är överens om den, vad är man då överens om?

Anförande nr 34
Regionrådet T a r s c h y s I n g r e (L): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Jag kan säga att stämningen var lite bättre då vi åt tårta med pristagarna för några minuter sedan.

Det blir dyrt för stockholmarna, inte bara med höjda el- och matpriser, utan även med höjd skatt med Vänsterpartiets politik, och osäkert med det nya styrets politik. Vi i Liberalerna delar den oro för hur vänsterstyret ska få ihop sin budget framöver som flera har framfört i denna debatt. Vi liberaler står bakom förslaget att inte höja skatten utan att låta skattesatsen ligga kvar på dagens nivå.

Det är viktigt att ha en ansvarsfull politik och inte strö ut löften i detta allvarliga ekonomiska läge – särskilt inte när man ansvarar för så viktiga frågor som sjukvård och kollektivtrafik för 2,4 miljoner stockholmare.

Vi liberaler kommer i vårt budgetförslag att prioritera primärvården och värna närakuterna.

Bifall till förslaget om skattesats!

Anförande nr 35
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande! Detta blev ju trots allt en minidebatt om ekonomin och de budgetförslag som respektive koalition kommer att lägga. Jag vill dock bidra genom att nämna ett par objektiva faktorer, lägesbeskrivning kring vad som vi står inför med hänsyn taget till alla inspel och inlägg som har framlagts under denna punkt.

Svensk ekonomi, och även Region Stockholms, är verkligen på väg ur askan i elden, så att säga. Vi har gått igenom en pandemi, vi är nu på väg in i den tuffaste ekonomiska situationen på trettio år på grund av inflationen och skenande kostnader i övrigt.

Under pandemin kan man veta att Region Stockholm fick över 20 miljarder kronor från den tidigare regeringen – 20 miljarder kronor!

Den nytillträdda regeringen har aviserat att vi nästa år kommer att få 600 miljoner kronor som hjälp, trots den tuffaste ekonomiska situationen på trettio år. Det täcker inte ens en tiondel av de ökande pensionskostnader som regionen nu behöver hantera på grund av inflationen.

Jag hänvisade tidigare till Marie Morell, regionstyrelsens ordförande i Östergötland, moderat, men jag kan också hänvisa till SKR:s ordförande som också är moderat och som har menat att regeringens politik är otillräcklig för att hjälpa Sveriges kommuner och regioner i denna svåra stund. Det är din partivän, Irene Svenonius, som har sagt detta, riktat mot din egen regering.

Vi har också stått gemensamt under tidigare mandatperiod och sagt att vi är motståndare till den avgift för skatteutjämningen som Region Stockholm behöver betala in till staten. Jag kritiserade min egen tidigare regering för detta. Jag förväntar mig att du nu kommer att kritisera Kristersson och Svantesson för detta och säga att Region Stockholm borde få behålla mer av sina pengar för att de ska gå till sjukvården och kollektivtrafiken. Jag noterar att den nya regeringen på intet sätt har ändrat politik och inställning till skatteutjämningen och vad Region Stockholm behöver bidra med.

Avslutningsvis. Frågan kvarstår fortfarande: Är det så att ni i det budgetförslag som Moderaterna kommer att presentera nu kommer att föreslå att Region Stockholm ska höja skatten? Är det så att ni kommer att massvarsla eller använda soliditeten precis som vi gör för att finansiera verksamheterna kommande år?

Anförande nr 36
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Tack, herr ordförande! Nej, Aida Hadzialic får precis som alla andra tya sig till dess att vi presenterar vårt budgetförslag i nästa vecka. Med vild spänning, förstår jag. Ni får bänka er.

Det finns ingen som motsäger att Sverige och länet har en tuff ekonomisk tid. Det som skiljer mig från det nya finansregionrådet är att jag har varnat för detta under ganska lång tid. Jag har också tagit med det i beräkningen i den ekonomiska politik som regionen har fört under min ledning, och det är det som gör att vi är bättre rustade än många regioner och många kommuner eftersom vi har sparat genom att ha en resultatutjämningsreserv, genom att ha avsatt till pensioner i förväg.

Och självfallet tycker alltid alla vi i regioner och kommuner att staten kan göra ännu mer, men med min matematik har du i alla fall fått 1,4 miljarder kronor inte 600 miljoner av den nya regeringen, men det hjälper inte dig särskilt mycket när du vill leva ur hand i mun, inte använda några reserver utan gå med väldiga mångmiljardunderskott nästa år.

Anförande nr 37
Regionrådet H a d z i a l i c (S): En sakupplysning till fullmäktige och potentiella åhörare där ute. Att använda RUR:en, resultatutjämningsreserven, och att hänvisa till synnerliga skäl för att budgetera med ett negativt resultatkrav är tekniskt sett samma sak. Man använder soliditeten. Man hänvisar dock till olika delar av soliditeten för att balansera resultatet, precis som Gustav Hemming var inne på.

Så, Irene Svenonius, jag tolkar det du säger som att du troligtvis kommer att välja en modell som liknar vår, kanske med större nedskärningar riktade mot sjukhusen, primärvården och andra verksamheter. Det tycker jag i så fall är ett viktigt besked för dem: om Moderaterna hade styrt den här regionen under den här mandatperioden så hade vi fått se fler massvarsel, vi hade fått se fortsatta demonstrationer som tågar mot den politik som du förde. Det var väl det som folk sade nej till. De sade att nu räcker det, vi vill ha en annan politisk inriktning.

Anförande nr 38
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Herr ordförande! Om man tar ett långsiktigt hållbart ekonomiskt ansvar så använder man ju först sina reserver innan man tömmer kassan genom att låta budgeten ha planerade underskott!
Jag ska inte hålla någon längre ekonomistyrningskurs från talarstolen, men det skapar onekligen extremt dåliga incitament i verksamheterna att man tillåts gå med planerade underskott. Det riskerar också att underskotten biter sig fast för lång tid framöver, och det kommer att underminera regionens ekonomi ännu mer.

Jag kan också konstatera att Aida Hadzialics första budget innebär 3,5 miljarder kronor i underskott, vilket motsvarar ett behov av att egentligen höja skatten med 45 öre. Ändå täcker inte de satsningar som du gör kring vårdcentraler och akutsjukhusen ens till att täcka inflationen!

Du ska nog inte komma med för stora ord i dag. Min rekommendation är att du i stället väntar tills du ser Moderaternas oppositionsbudgetförslag i nästa vecka.

Anförande nr 39
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Tack! Irene Svenonius verkar inte förstå att RUR:en, precis som hänvisningen till synnerliga skäl, påverkar soliditeten och finansieras tekniskt sett på samma sätt med olika hänvisningar. Det var det ena.

Jag säger det igen som nummer två, att Region Stockholm fick 20 miljarder som hjälp från den tidigare regeringen. Det hjälpte dig att gå med överskott trots pandemi. Trots detta fick den tidigare koalitionen inte ihop verksamheterna. Vi hade massvarsel, kris i förlossningsvården och vårdpersonal som larmade om att våra sjukhus inte var patientsäkra.

Var du nöjd med det, Irene Svenonius? Folk i vår region var ju uppenbarligen inte det och röstade bort den politik som du stod för.

Anförande nr 40
C a r l J o h a n S c h i l l e r (KD): Herr ordförande! Objektiva sanningar eller sakupplysningar ska ju vara objektiva sanningar eller sakupplysningar. Jag tycker att man kanske ska vara lite försiktigt med den typen av retorik i en politisk debatt som sällan tenderar att vara helt objektiv, det ligger ju i sakens natur.
Jag var så upprörd att jag kom av mig. Jag instämmer helt enkelt i det som Irene sade, det var något i den linjen som jag ville säga.

O r d f ö r a n d e n : Presidiet konstaterar att det var länge sedan vi hade riktig debatt i fullmäktige, så det verkar vara ett piggt gäng som vi har framför oss i dag. Men trots detta så konstaterar jag att jag inte har någon ytterligare talare anmäld.

§ 150 Delårsrapport per augusti 2022 för Region Stockholm (RS 2022-0202)och övriga ärenden som behandlas i samband med delårsrapporten: Stiftelsernas årsredovisningar 2021, (RS 2022-0335), Påkalla köpotion för att förvärva samtliga aktier i Capio S:t Görans sjukhus AB samt inriktningsbeslut för upphandling av vården vid S:t Görans sjukhus, (RS 2022-0530), Tilläggsavtal till ALF-avtalet avseende förlängning av dispositionstiden av ALF-medel (2022-2023), (RS 2022-0559), Delårsrapport 2022 för Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, (RS 2022-0695) (förslag 2022:53)

Anförande nr 41
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande! Nu finns det risk för att vi fortsätter samma debatt som tidigare, men jag vill ändå föra till protokollet att Region Stockholm prognostiserar ett starkt resultat i år men går mot en osäker tid till mötes med stigande räntor och inflation, precis som vi har berört i den tidigare debatten.
Pandemins effekter präglar fortfarande vårdens och trafikens ekonomiska förutsättningar, och det finns också verksamhetsområden som har en omotiverat hög kostnadsutveckling som vi behöver hantera framöver.

Att styra dessa verksamheter mot ekonomisk hållbarhet med bibehållen kvalitet är en högt prioriterad fråga för den politiska ledningen. Jag vill därför avsluta mitt anförande med att yrka bifall till regionstyrelsens förslag!

Anförande nr 42
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Herr ordförande! Jag får konstatera att Aida och jag får ha julafton i dag. Det är ju inte varje dag som vi får ägna större delen av fullmäktiges sammanträdestid åt att prata penningpolitik och ekonomisk utveckling. Några av oss kan faktiskt tänka att det är roligt och dessutom oerhört viktigt.

Jag är självfallet stolt över att Region Stockholm under 16 år i rad har haft en ekonomi i balans, att vi har kunnat bygga upp skyddsvallar som gör att vi kan klara tuffa tider och att vi under alla de här åren också har klarat av att ge en stark hälso- och sjukvård. Vi har Sveriges kortaste väntetider i vården. Vi har byggt ut avancerad medicinsk kunskap och forskning som leder till att vi i dag kan bota sjukdomar som inte gick att bota för ett antal år sedan. Vi har steg för steg kunnat stärka kollektivtrafiken.

Vi har kunnat genomföra historiska utbyggnader, och med tertialrapport 2 som visar att även år 2022 är ett starkt år i ekonomiskt hänseende lägger vi grunden för att kunna fullfölja de historiska satsningarna på kollektivtrafiken och på vården. Det finns nämligen reserver sedan tidigare. Tertialrapport 2 ger ännu större möjligheter att ha reserver i bokslutet för år 2022.

De möjligheterna hoppas jag verkligen att det nya vänsterstyret tar till vara när ni kommer till bokslutet.

Ekonomi är viktigt. Alla vi som brinner för att det är kärnverksamheten som ska få ökade resurser – hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken – måste ta ett särskilt ansvar för att hålla ihop finanserna, för det är med starka finanser som grund som man kan ge utökade resurser till de här verksamheterna. Det är tack vare starka finanser som hälso- och sjukvården sedan år 2006 har fått fördubblad budget. Under åren 2018–22 gjordes det faktiskt tjugofemprocentiga ökningar av anslagen till akutsjukhusen. Detta har bara kunnat ske tack vare att vi har haft ordning och reda på finanserna.

Starka resultat leder också till någonting som många tycker är tråkigt. Man tänker inte på det här med investeringar och hur de ska betalas. Men om man har en stark kassa så kan man finansiera allt med den egna kassan, och då behöver man inte låna lika mycket pengar. Det innebär att regionen nu, när vi är på väg in i ett högräntesamhälle, är bättre rustad att klara av finansieringen och inte behöver låna lika mycket. Och vi behöver inte ha så stor låneportfölj att räntekostnaderna riskerar att börja äta ur sjuksköterskelönerna eller möjligheten att beställa mer busstrafik.

Det här är essentiellt. Det vi ser är att vi har ett oerhört högt kreditvärde, det gör att vi har fått låga räntor. Vi har också en positiv soliditet i den här regionen. Det har inte alltid varit så.

Det här behöver vi ha eftersom det är tuffa tider, historiskt tuffa tider framför oss, dels till följd av nedstängd kärnkraft som har fått inflationen att gå *bananas*, dels på grund av kriget som Ryssland driver mot Ukraina. Ovanpå det, precis som Aida Hadzialic berörde tidigare, står vi också som region inför kraftigt ökad skatteutjämning.

Riksdagen – på förslag från Socialdemokraterna och Miljöpartiet i den dåvarande regeringen – beslutade om en ny skatteutjämning som var ett hårt slag mot Region Stockholm. Nästa år ska vi betala över 5 miljarder kronor. Det fanns ju inget intresse från den gamla regeringen att göra någonting på riktigt, så den tillsatte en stor, statlig utredning som leds av Håkan Sörman, tidigare VD på Sveriges kommuner och regioner, som har fått ett par år på sig att se över utjämningssystemet.

Du kan lita på, Aida Hadzialic, att jag kommer att jaga både utredare och regering med blåslampa för att få till stånd en förändring. Du måste lova mig att du jagar dina riksdagsledamöter och Magdalena Andersson så att de byter position i den här frågan.

Det är orimligt att Stockholm som enda region ska betala den här rena straffskatten! 5,3 miljarder nästa år. Det är lika mycket som hela Danderyds sjukhus kostar. Det är en ökning med över 2,5 miljarder från ett år till ett annat. De pengarna behöver vi i vården och i kollektivtrafiken.

Anförande nr 43
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande! Tack för ditt besked, Irene Svenonius! Då tolkar jag det du precis sade som att vi kommer att kroka arm framöver vad det gäller frågan om skatteutjämningen. Det välkomnar jag.

Jag har redan framfört till mina egna att detta är ett problem. Jag har gjort det tillsammans med dig i medierna också under föregående mandatperiod. Jag ser fram emot gemensamma framträdanden från dig och mig där vi tillsammans ska jaga Ulf Kristersson och Elisabeth Svantesson när det gäller detta.

Utifrån det som du säger kan vi kanske till och med vänta oss en kursändring när det gäller denna fråga från regeringen Kristersson. Ingenting är förstås aviserat hitintills. I den budgetproposition som finansministern presenterade för exakt en vecka sedan kvarstår samma linje som tidigare. Regeringen Kristersson har inte aviserat att de ämna ändra politik i detta avseende.

Anförande nr 44
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Herr ordförande! Denna fråga hanteras ju av en utredning som är tillsatt av Magdalena Anderssons regering – möjligen var det till och med Stefan Löfvens regering som tillsatte den – för att se över det här. Förmodligen tillsattes den för att ni insåg att det var ett så stort slag mot Stockholm att ni tyckte att det hela var plågsamt inför valrörelsen.
Den utredningen pågår. Vi måste alla systematiskt påverka den utredningen och se när utredarens förslag presenteras, och därefter i den vanliga sunda processen förvänta oss en proposition och riksdagsbehandling. I det här sammanhanget är naturligtvis finansministern en viktig person, men jag har under den korta tid som gått sedan maktskiftet i landet ändå inhämtat kunskapen att det är statsrådet Slottner som äger den här frågan, som man säger.

Vi kan alltså prata på bästa småländska med honom för att se om han också kan förstå.

Anförande nr 45
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Tack, snälla herr ordförande! Utredningar brukar sällan hindra politiska kursändringar om viljan finns. Om viljan finns från den moderata regeringen och finansministern att ändra kurs i denna fråga så är jag tämligen övertygad om att man kan göra detta. Om man vill.

Regeringen har aviserat ny politik på flera områden då förändringar inte utretts eller föregåtts av utredningar eftersom viljan har funnits där. Jag är lite rädd för att det som Irene Svenonius säger är någon form av chimär för att den moderata regeringen, inklusive Irene Svenonius själv, inte hela vägen vill fullfölja den politik som man hävdade att man stod bakom inför valet. Här är ni invånarna i Region Stockholm svaret skyliga.

Anförande nr 46
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Herr ordförande! Där fick vi ett ganska starkt besked från Aida Hadzialic, nämligen att den avgångna socialdemokratiska regeringen inte hade velat göra någonting åt skatteutjämningen. Det fick vi inte höra före valrörelsen.

Nu gjorde du den omvända tolkningen gentemot den moderatledda regeringen. Därför vet vi att det var av den anledningen som ni tillsatte den här utredningen. Ska man nu göra genomgripande förändringar i utjämningssystemet så vet jag, fast jag har ju inte varit statsråd en kort tid som du har varit, att det råder beredningstvång och att man måste få fram utredningsförslag.

Jag förutsätter att utredaren kommer att lägga ett förslag som kommer att behöva stöd i riksdagen för att genomföras. Därför måste vi lägga all kraft på att påverka utredningen som din regering har tillsatt och som min regering avser att fullfölja.

Anförande nr 47
Regionrådet P e t h r u s (KD): Herr ordförande och ärade ledamöter! Jag tyckte att jag trots allt ville gå upp i talarstolen under den här punkten. Jag tycker att det är viktigt att alla, även stockholmarna, vet att vi har en ekonomi som är i balans och som är väldigt god. Detta är ändå utgångspunkten för det fortsatta arbetet med budgeten för år 2023.
Regionrådet Aida Hadzialic nämnde förut att det var väldigt mycket pengar som kom från staten och den tidigare regeringen, och det var gubevars en pandemi, så vi fick väldigt mycket pengar för att hantera den. Nu råder inte pandemi på samma sätt. Det går därför inte att göra den typen av jämförelse som har gjorts här.

Den här delårsrapporten som vi ska godkänna är intressant läsning med tanke på den budget med underskott som den styrande koalitionen lade fram i förra veckan. I tjänsteutlåtandet står det intressant nog att Region Stockholm har en stark position med skyddsvallar i ekonomin och har som enda region i Sverige sedan 2007 redovisat överskott varje år.

Ska man ha överskott? Detta har ibland i valrörelsen varit ifrågasatt. Ja, med en verksamhet på 120 miljarder kronor tycker jag nog att man måste ha någon typ av överskott, det måste jag ju säga. SKR, Sveriges kommuner och regioner, rekommenderar ungefär 1,5–2 procent i överskott i syfte att stärka den långsiktiga ekonomiska ställningen, soliditeten och för att bidra till att finansiera långsiktiga investeringar och betala av kommande pensionsskulder.

Det prognostiserade resultatet som nämns i delårsrapporten per augusti uppgår till drygt 2,1 miljarder kronor. Det är ju högre än förväntat men beror främst på ökade skatteintäkter.

Det medger möjlighet att avsätta medel i resultatutjämningsreserven med 1 miljard kronor, som det står i skrivelsen från tjänstemännen. Det finns i dag 3,2 miljarder i RUR. Därutöver är 2 miljarder i stigande kostnader för pensioner inarbetade i årsprognosen. Det finns alltså en buffert för sämre tiden.

Merkostnader på ungefär 572 miljoner kronor till följd av covid-19 har verksamheter rapporterat in. Minskade intäkter i kollektivtrafiken är en utmaning som vi vet, och de uppgår till 1,2 miljarder. Med anledning av covid-19 har ju färre människor åkt kollektivt medan vi samtidigt har hållit i gång turtätheten som tidigare. Staten, den tidigare regeringen, med Magdalena Andersson i spetsen, har inte kompenserat regionen fullt ut för covid-19-kostnader inom kollektivtrafiken. Vi får se om den styrande koalitionen här i regionen kommer att försämra turtätheten. Det är nämligen lite oklart i den här budgeten vilka förändringar detta kommer att innebära. Det är lite oroväckande formuleringar.

I delårsrapporten står det också att stora delar av den återstående uppskjutna vården under första halvåret 2022, den som uppstod under pandemin, har arbetats bort och att Region Stockholm kommer att återgå till den regionala vårdgarantin på 30 dagar under det tredje kvartalet.

Genom extra canceroperationer på kvällar och helger har patienter fått vård och köer hanterats. Den höga kapaciteten har inneburit att andra regioner har kunnat avlastas. Det står vidare att exempelvis Region Norrbotten under sommaren hade ett avtal med oss om att vår region skulle operera framför allt cancerpatienter från den regionen.

Ärade ledamöter! Socialdemokraterna och Vänsterpartiets retorik i valrörelsen om varsel i vården och långa vårdköer motsägs ju av det här tjänstemannautlåtandet om vår ekonomi.

Det är alltså *fake news* som vi har fått och som stockholmarna har drabbats av från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet.

Jag tycker att delårsrapporten är en intressant läsning för den som vill ha riktiga fakta. Jag yrkar att vi godkänner den här delårsrapporten som är en positiv rapport som visar att vi har en buffert för framtiden.

Anförande nr 48
Regionrådet J o h a n s s o n (S): Herr ordförande! Jag studsade lite när du sade en sak, Désirée. Du sade – jag ber om ursäkt om jag inte citerar dig ordagrant – att covid-19 var ett skäl till att vi fick så stora statsbidrag från den förra regeringen.

Därför vill jag fråga: Tycker inte du att skenande inflation, den säkerhetspolitiskt mest allvarliga situationen i Europa sedan 1945 och en kommande lågkonjunktur är argument för att din regering ska öppna plånboken?

Anförande nr 49
Regionrådet P e t h r u s (KD):
Självklart är det så att staten ser över hur man kan kompensera regionerna. Samtidigt vet vi ju att väldigt många regioner har haft ganska god ekonomi, inklusive den ekonomi som vi har här i Stockholm.

Vi har, som det står i delårsrapporten, en buffert i vår ekonomi. Det innebär ju att vi inte bara kan ropa på vad staten ska göra utan det handlar också om att vi själva ska klara av vår verksamhet inom ramen för vår ekonomi. Och Region Stockholm har god ekonomi.

Anförande nr 50
Regionrådet J o h a n s s o n (S): Tack, men jag tycker inte att jag fick något väldigt rakt svar.

Jag kan notera att du i så fall tycker att vi ska göra på det sätt som vi gör i vår budget, det vill säga använda soliditeten eftersom vi har god ekonomi. Jag noterar att du bekräftar oss på den punkten och ger vårt budgetförslag rätt.

Jag tycker dock att jag vill ha ett rakt svar på frågan: Tycker du att din regering ska öppna plånboken?

Anförande nr 51
Regionrådet P e t h r u s (KD): En statlig budget måste hela tiden vara en avvägning av hur mycket man ska gasa på respektive hålla igen i ekonomin. Jag bedömer att regeringen har gjort en avvägning.

Vi kan alltid vilja ha mer pengar, vi kan alltid spendera mer pengar, och det finns enorma utmaningar och behov i vården.

Men i det här fallet är det en avvägning som vi har gjort och vi ska försöka hålla oss till den, och vi tror att vi kan klara oss med de satsningar som vi har fått från staten.

Anförande nr 52
Regionrådet L i n d b e r g (V): Ordförande! Désirée, du säger att Region Stockholm har god ekonomi. Ja, om vi tittar i varje delårsbokslut bakåt under 16 år så ser vi att det är två faktorer som har räddat regionens ekonomi: det är ökade skatteintäkter och det är generösa statsbidrag. Det är inte *fake news*.

Det är inte heller *fake news* att SKR säger att välfärden i Sverige skulle behöva 20 miljarder kronor under år 2023 för att undvika nedskärningar. Det är inte *fake news* att regeringen då går fram med knappt 6 miljarder kronor i statsbidrag.

Vi har inte en ekonomi i balans i våra verksamheter. Vi har stora hål på våra akutsjukhus — Södersjukhuset minus 250 miljoner, Danderyd minus 200 miljoner. Vi har de längsta väntetiderna i landet på våra akutmottagningar. Är det *fake news* enligt Kristdemokraterna?

Anförande nr 53
Regionrådet P e t h r u s (KD): När jag hävdar att ni kommit med *fake news* är det för att ni gått ut och talat om varsel och även nu stod regionrådet här och sade att det lagts stora varsel. Jag skulle bara vilja fråga Jonas Lindberg hur många som sagts upp och varslats.

Anförande nr 54
Regionrådet L i n d b e r g (V): Att det förekom varsel på våra akutsjukhus under förra mandatperioden är inte *fake news*. Det är ett faktum. Dessutom höll flera akutsjukhus nationella presskonferenser där de deklarerade att de behövde varsla personal på grund av en fullständigt undermålig politik från er sida. Sedan gick regionen in och täckte ett underskott på Karolinska universitetssjukhuset genom ett aktivt beslut i regionfullmäktige som gjorde att det varslet inte behövde verkställas.

Däremot vet vi att många sjukhus tappade personal då man inte återanställde när personal slutade. Man förlängde inte vikariat för vikarier, man förlängde inte tjänster. Det var naturliga avgångar som man sedan inte fyllde upp. Varslen behövde inte verkställas för folk slutade ändå. Det är ett faktum och inte *fake news*.

Anförande nr 55
Regionrådet P e t h r u s (KD): Då kommer jag tillbaka till frågan: Är det inte så att delårsrapporten säger att vi har en god ekonomi och att vi haft en budget i balans ända sedan 2007? Det står i delårsrapporten som vi ska godkänna. Är det så att varslen blivit till uppsägningar? Jag skulle vilja höra hur många som sagts upp. Varsel är en sak, det är ofta som företag varslar och sedan blir det inte uppsägningar. Hur många har sagts upp på grund av nedskärningar?

Anförande nr 56
Regionrådet S e h l i n (V): Herr ordförande, ledamöter, åhörare! Det är lite märkligt att Vänsterpartiet ska vara den som berättar hur allt har varit. Minnet är kort och det finns förstås många här i salen som inte varit med alla 16 åren, inte heller jag har alltid varit med.

När det gäller bilden att det varit en så bra ekonomi under dessa 16 år av moderat styre vill jag återigen påminna om att vi hade en period när Nya Karolinska Solna togs i bruk, när det var den så kallade omställningsplanen, då det var budgeterade underskott där man, precis som koalitionen gör nu, planerade för att ekonomin skulle se ut så och därför lade fram en budget med underskott. Nu låter det som att det är helt omöjligt att göra så.

Jag vill vädja till det tidigare moderatledda styret att gå tillbaka i böckerna och se hur det faktiskt såg ut med omställningsplanen och de särskilda skälen för att Nya Karolinska skulle tas i bruk och sjukvården omorganiseras. Då fanns det minsann inte mycket pengar på kontot, i stället var det budgeterade underskott.

Sedan vill jag säga något om detta med varsel. År 2019 lades det varsel; det var precis före pandemin. Det skapade jättemycket oro. Att det sedan inte sades upp så många berodde dels på att pandemin kom med pengar, dels på att det var naturliga avgångar. Varslen kanske inte blev av i den form som de annonserades, men de byggde på en konstant underfinansiering av akutsjukhusen, vilket medförde att många slutade av egen vilja för att de inte ville jobba i en organisation där det inte finns marginaler utan där anställda hela tiden får tänja på sina gränser för att politikerna inte budgeterar för de behov som akutsjukhusen har. Dit hoppas jag att vi aldrig mer kommer.

Tyvärr visar den delårsrapport som vi i dag debatterar, precis som Jonas sade, att både SÖS och Danderyd ligger med stora underskott. Därför har Vänsterpartiet i förhandlingar med mittenkoalitionen sagt att alla underskott som finns 2022 ska skrivas av med de medel som finns. Vi ser att Region Stockholm går med överskott 2022, men vi vet — det hoppas jag att vi alla är överens om — att det kommer tuffare tider, och de tuffare tiderna kommer att leda till stora hål i kassan både inom vården och kollektivtrafiken om vi inte gör någonting. Vi vet också att kollektivtrafiken dras med stora underskott på grund av att resenärerna inte reste med kollektivtrafiken under pandemin. De hålen i budgetarna finns kvar. Det är inte så att de bara försvinner, och då måste de hanteras.

Varken den styrande majoriteten under 16 år eller den nuvarande mittenkoalitionen tycker att förändringen i kostnadsutjämningen är rättvis, men då vill jag fråga alla här: Är det rättvist att man bor i Sverige och inte får bra vård eller inte har möjlighet att få vård där man bor? Är det inte rättvist att Sveriges rikaste region betalar lite mer i kostnadsutjämning så att det finns bra vård i hela Sverige?

Den tidigare styrande majoriteten har i många, många år ropat på vargen vad gäller förändringen i kostnadsutjämningen. Vi visste att den skulle komma. Då var det bara att budgetera för den. Det är inget svårt. Vi vet själva att om det kommer en ökad kostnad så får man budgetera för den och prioritera om vad gäller andra saker. Det som hände 2002, när det också var ett moderatlett styre, var att ni struntade i att betala till kostnadsutjämningen och lade över det på den rödgröna majoriteten som då tog över. Det kan man verkligen tycka är oansvarigt, och jag hoppas att vi inte kommer till slutsatsen att bara strunta i att betala. Ni har vetat att den kostnaden kommer.

Sedan jag kom in i regionfullmäktige har det hela tiden varit en diskussion om att nästa år, snart, nu kommer stupet, nu blir det tuffa tider, och nu är de kanske här. Dessutom har vi en regering som inte bidrar, och då blir det att laga efter läge och lägga en budget som är tuff men som innebär att det inte blir några varsel och inga stora förändringar och försämringar för de anställda.

Anförande nr 57
Carl Johan Schiller (KD): En bra sak med att ta om debatten på punkt efter punkt är att man får en ny chans om man glömde att säga det man ville säga på den förra punkten.

Vi har det värsta ekonomiska läget på 30 år men det låter här som om staten har hur mycket pengar som helst. Så är det inte. Det är ganska tufft också i den statliga budgeten med många behov. Jag håller helt med både Aida och Anna när ni beskriver de stora utmaningar som finns i vården. Bakom siffrorna finns det faktiskt människor, både patienter och våra medarbetare. Jag är inte nöjd. Vi är inte nöjda med väntetiderna.

Vi är inte nöjda med den enorma stress som många av våra anställda beskriver. Vi är långt ifrån nöjda. Den person här i salen som är nöjd tycker jag inte ska ställa upp i nästa val för vi måste sträva efter ständiga förbättringar.

När det gäller likhet håller jag även där med dig, Anna. Det är förskräckligt att det finns sådana skillnader i vården i Sverige. Nu har vi en ny regering som har sagt att man vill börja titta på att förstatliga vården för att få likhet, för att vi ska ha samma goda vård för till exempel cancerpatienter oavsett om man bor i Stockholm eller i Norrbotten. Vore det då inte bra om vi fortsatte att sträcka ut handen oss emellan, att vi tog i hand på att vi här vill möta regeringen i att bli effektivare och hitta pengar som i dag går till byråkrati och onödiga saker och i stället lägga pengarna på vården genom att verkligen sluta upp bakom målet att förstatliga vården och avskaffa regionerna? Den handen finns från KD, den finns från regeringen, det är bara att ta den.

Anförande nr 58
Regionrådet J o h a n s s o n (S): Tack för ett klokt inlägg, Carl Johan, även om jag inte håller med om det sista! Med det sagt finns det ett problem med statens budget som jag tycker att du missar, nämligen att vi nu har en finansminister som, trots att vi är på väg in i en lågkonjunktur och trots att vi har en skenande inflation, fortsätter att göra kraftiga avbetalningar på statsskulden, så kraftiga att hon kommer att behöva gå till riksdagen och begära tillstånd för att få fortsätta med det i praktiken. Det är inte rätt att i ett sådant ekonomiskt läge fortsätta att betala av på statsskulden när pengarna i stället skulle kunna användas till att rädda statens, kommunernas och regionernas ekonomi.

Anförande nr 59
C a r l J o h a n S c h i l l e r (KD): Exakt hur regeringens budget kommer att utformas får dina och mina partikompisar ta i riksdagen. Avslutningen i mitt anförande var själva cloun, att man inte alltid kan nöja sig med att skyffla pengarna mellan olika kostnadsposter. Ibland måste man tänka nytt och tänka om för att hitta nya pengar som kan läggas på det allra viktigaste.

Anförande nr 60
Regionrådet T a m s o n s (M): Jag känner att jag måste förlänga debatten av den enkla anledningen att vi alldeles nyss fick ett inlägg här som svar på Carl Johan Schillers inlägg som jag tycker manar till rätt mycket eftertanke. Vi hörde det också före sommaren i regionstyrelsen vid en genomgång av det ekonomiska läget då företrädare för vänsteroppositionen yttrade sig och menade att det kanske skulle vara bra om vi fick lite hyperinflation i samhället för då skulle saker och ting bli lite billigare. Det är en ”be careful of what you wish for”-tanke, för nu är vi där.

Nu har vi hyperinflationen här, i stor utsträckning till följd av en alldeles för expansiv finanspolitik under delar av pandemin, och vår ekonomi, vår samhällsekonomi i delar av Europa men också i stora delar av Sverige, inte minst till följd av kraftigt skenande energipriser redan före kriget i Ukraina, kommer att möta ganska många tuffa år av att mota inflationen i grind.

Då är det farligaste som finns att göra det som man här öppnar för från vänsterstyrets sida, det vill säga att bedriva en alltför expansiv finanspolitik. Det man då tenderar att göra är att elda på inflationen. Då får man ännu mindre valuta för pengarna, och då kommer man att behöva göra ännu större åtstramningar längre fram.

Den nytillträdda regeringen är tvungen att på nationell nivå göra två saker samtidigt — riktade stödinsatser i viss mån mot regioner och kommuner, i viss mån för att upprätthålla sysselsättningen i det svenska samhället, samtidigt som man inte får elda på för mycket och sända signaler om att man urholkar det finansiella sparandet för mycket i en orolig tid.

Vi ser i andra länder vad som kan tänkas hända när man, oaktat politisk färg, bedriver en alltför expansiv finanspolitik, en underskottspolitik. Titta till exempel på den Trusska regeringen i Storbritannien som, som tur var, blev ganska kortlivad! Den lekte med tanken att det nu var de stora stimulansernas tid. Det enda det gjorde var att det sköt upp inflationen ytterligare ett antal snäpp och sände signalen till omvärlden att det inte var ett styre att lita på när det gällde dess finanspolitik och ekonomiska politik.

Därför vill jag verkligen mana till eftertanke när det gäller återhållsamheten även beträffande regionens ekonomi framöver, återhållsamhet, men också en villighet till breda överenskommelser i viktiga ekonomiska frågor och viktiga finanspolitiska avvägningar. Om vi inte ser och förstår det som händer i vår omvärld, om vi inte ser och förstår vårt behov av att backa upp en regering som här och nu måste föra en något stramare finanspolitik och själva klara av det, ja då väntar ett urholkat förtroende som kommer att borra sig igenom hela det svenska samhället, äta sig in inte bara i inflationen utan också i det ränteläge som vi som region har att bära när det nu gäller ett försämrat ekonomiskt läge.

Då tenderar vi att behöva göra de drastiska nedskärningarna längre fram. Då tenderar vi att behöva brottas med miljardunderskotten men också se hur och på vilket sätt vi får allt mindre och mindre pengar till det som är nödvändigt framöver.

Jag tror verkligen att vi har skäl att mana till eftertanke utifrån de ord som här framförs, att det nu är tid att öppna spjällen och elda på. Det är inte det just nu. Vi ska värna kärnverksamheter, men vi ska inte låtsas att vi lever i ett ekonomiskpolitiskt vakuum eller i ett vakuum som någon annan ska lösa åt oss, det må vara den Kristerssonska regeringen, EU, oppositionen här i huset eller någon annan.

Vi har ett styre, det har att ta ansvar för sin ekonomiska politik. Vår utsträckta hand finns där för att ta ansvar i en svår tid. Som sagt, avfärda inte den handen! Ni kommer att behöva den under de kommande åren. Jag är helt övertygad om det. Förbered er snarare för vad det är ni behöver träffa breda överenskommelser om när det gäller vår ekonomiska politik och att slå vakt om kärnverksamheterna. Tro inte att det går att förlita sig på att i svåra tider luta sig mot en expansiv vänsterpolitik. Det har prövats förut i det här huset. Det har prövats förut i många kommuner och regioner runt om i Sverige. Det har prövats nationellt. Det brukar sluta med elände. Det är stor risk att det gör det även här.

Det finns en utsträckt hand. Avfärda den inte! Ta den, ta ett ansvar som är långsiktigt för skattebetalare, patienter, resenärer i Region Stockholm! De kommer att behöva det ansvarstagandet. Vi har stått upp för det i 16 år. Vi kommer fortsatt att stå upp för det. Det kan regioninvånarna lita på. Det gäller även fortsatt.

Anförande nr 61
Regionrådet J o h a n s s o n (S): Jag ska inte förlänga debatten om statens budget, men jag vill ändå säga några saker. Det första är att jag hänvisade till det finanspolitiska ramverket och vad man måste göra när man inte följer det fullt ut. Då måste man gå till riksdagen. Det är inte jag som har skrivit det finanspolitiska ramverket. Däremot har mitt parti och ditt parti, Kristoffer, skrivit det tillsammans med många andra partier. Om du är emot det finanspolitiska ramverket får du gärna säga det. Jag är det inte.

Det andra jag skulle vilja säga är att jag vet precis vilket regionstyrelsemöte du menar. Jag vill ha fört till protokollet att ingen använde ordet ”hyper” i diskussionen om inflation. Att du lägger på sådana förstärkningsord från den diskussionen visar ganska tydligt att du inte ens är säker på att du klarar den diskussionen, för du måste överdriva vad som sades vid det mötet, ett möte där majoriteten av ledamöterna här i salen inte ens var närvarande och som inte heller protokollfördes ord för ord. Det känns därför lite konstigt. Tack för diskussionen!

Anförande nr 62
Regionrådet T a m s o n s (M): Jag är av den monetära läran att inflation långsiktigt är det största hotet mot såväl välfärden och jobben som tillväxten i alla samhällen. Vi har sett historiskt vad expansiv finanspolitik leder till och innebär. Då vill jag bara säga en sak: Vi upplever inte just nu hyperinflation, men den kan vänta runt hörnet. Vi bör akta oss för risken att ta steg som driver oss mot en situation där inflationen eldas på ytterligare i sällskap av höga räntor. Vad det kommer att göra med människors möjlighet att behålla och slå vakt om sin hushållsekonomi i denna region och i detta land, vad det kommer att göra med företagens vilja att bibehålla jobb och investera för framtiden eller med offentliga verksamheters möjlighet att upprätthålla sina kärnverksamheter, det törs vi nog inte ens tänka på. Vi är inte där ännu, men jag vill höja ett varningens finger för ord och utfästelser som riskerar att driva på oss i den riktningen. Låt oss undvika den vägen med ett gemensamt ansvarstagande. Det måste vi ta gemensamt.

Anförande nr 63
Regionrådet H e m m i n g (C): Herr ordförande! Jag tycker att det passar sig ovanligt väl för mig att yrka bifall till denna delårsrapport och regionstyrelsens förslag eftersom jag både kan vara stolt över de ekonomiska resultaten av tidigare mandatperioder och se att den nuvarande mittenkoalitionen utifrån denna grund gör kloka avvägningar framåt.

Men när vi hör Kristoffer Tamsons beskriva den moderatledda tiden och regeringens ekonomiska politik som att det inte saknas stimulansinslag i den budget som nu har presenterats tycker jag att det kan vara på sin plats att påtala att de inte riktas till de stora behoven i hälso- och sjukvården. Det handlar alltså helt och hållet om prioriteringar.
Det hade varit möjligt för regeringen att tillföra betydligt mycket mer pengar till hälso- och sjukvården, inte minst till regionerna, som är asymmetriska i den här krisen, och kanske inte tillföra lika mycket till vissa andra saker med mycket tvivelaktig samhällsekonomisk nytta.

Anförande nr 64
Regionrådet T a m s o n s (M): Vi ser mycket fram emot att se den expansiva centerpartistiska oppositionsbudgeten läggas fram i riksdagen. Vi ska krona för krona studera hur hushållens ekonomi, det offentliga sparandet och satsningarna på kommuner och regioner kommer att se ut och hur och på vilket sätt man ämnar kompensera elkonsumenterna för de kraftigt stigande energipriserna. Det ska bli spännande att se. Vi får ta en debatt om det när den kommer. Jag är inte helt övertygad om att de ord som Gustav Hemming här ger uttryck för kommer att vara spårbara i alla delar i det budgetalternativet.

Anförande nr 65
Regionrådet H e m m i n g (C): Jag tror inte att de ord som sägs i den här något överspända debatten några veckor före vår budgetdebatt över huvud taget kommer att kunna räknas som lödigt guld när vi i efterhand utvärderar exakt vad vi sade i dag och hur den osäkra verklighet vi ser framför oss kommer att utvecklas. Det gäller med största sannolikhet också Kristoffer Tamsons.

Anförande nr 66
Regionrådet T a m s o n s (M): En sak vet jag och det är att ord som yttras av mig som företrädare för Moderaterna, eller av någon annan i Moderaterna, äger samma giltighet före valet som efter valet och att mitt parti har varnat för en alltför vidlyftig politik och påtalat behovet av en mer återhållsam ekonomisk politik också här i regionen när det gäller tiden efter valet. Andra partier valde en annan retorik. Då var det allt till alla. Man ställde ut löften om allt till alla.

Som sagt, vi får väl spåra i våra olika budgetalternativ vilka som visar samma innehåll och samma inriktning före valdagen som efter valdagen och vilka som inte gör det. Jag är övertygad om att vi moderater inte kommer att ha någonting att skämmas över på den punkten.

Ordningsfråga

Anförande nr 67
Regionrådet T a m s o n s (M): Ordförande! En bärande del i den liberala demokratin handlar om oppositionens rätt att definiera sig själv och att ställa ett styre till svars. Denna del i hur och på vilket sätt liberal demokrati ska tillämpas har varit så viktig att den många gånger har utverkats i praxis både i den här församlingen och i andra sammanhang. Det handlar om hur och på vilket sätt verktyg utformas när det gäller rätten att kunna ställa ett styre till svars.

Det blir därför väldigt märkligt när vi här i dag kan se i våra läsplattor att en närmare tjugoårig praxis bryts i regionfullmäktige, utan att det har föregåtts av någon dialog. Man låter plötsligt en del av det som utgör underlaget för styret ställa sitt eget styre till svars. Vi menar här såklart att Vänsterpartiet ges möjligheter att ta den verkliga oppositionens tid i anspråk vad gäller frågestunden.

Detta är något som manar till eftertanke och något som vi från oppositionens sida inte kan ställa upp på. Om man ska genomföra en sådan praxisförändring efter 20 år krävs här en helt annan dialog och en helt annan tanke om på vilket sätt vi delar upp ansvaret mellan opposition och styre och ger möjlighet att ställa styret till svars. Endera utgör man grunden för ett styre, eller så gör man det inte. Endera har man rätt att ställa ett styre till svars, eller så har man det inte.

Vi i oppositionen vill framföra vår kritik mot den här nyordningen. Vi tycker inte att det rimmar med vare sig den praxis vi har i regionfullmäktige eller för den delen hur och på vilket sätt vi utverkar hur vi arbetar med verktyg för oppositionens rätt att ställa styret till svars. Vi vill med detta också signalera att vi förutsätter att det blir gruppledaröverläggningar för att tillse att denna nyordning rycks upp med rötterna och att vi återgår till en sund liberal demokratisk praxis för hur ett styre får ställas till svars av oppositionen och hur oppositionen har rätt att definiera sig själv. Detta ska ske i enlighet med hur vi historiskt sett har arbetat och också bör arbeta framöver vad gäller frågestunden här i regionfullmäktige.

Anförande nr 68
Regionrådet S w i g o n (SD): Herr ordförande! Jag delar den övriga oppositionens uppfattning om att man får vara väldigt tydlig och dra ett streck för vad som är opposition, vilka som är styrande och vilka ansvarsområden man har. Det här gäller inte bara gentemot oss här i salen, till exempel så att vi som opposition vet vilka vi ska ställa frågor till, utan det avser även väljarna. De ska tydligt veta vilka som ingår i det nya styret, vilka partier som har ansvaret över budgeten och så vidare och vilka som är i opposition och inte har ansvar för det nya styret och det som det eventuellt kommer att resultera i. Denna tydlighet efterfrågar även vi.

Liksom föregående talare, Kristoffer Tamsons, ser jag gärna att vi bestämmer en viss praxis och försöker hålla den. Det gäller inte bara genom att ha en tydlig linje mellan oss utan också en tydlig linje gentemot väljarna.

Anförande nr 69
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Jag vill säga något på samma tema. Det står väldigt tydligt att vi har ett minoritetsstyre i Region Stockholm som samverkar med Vänsterpartiet i ett avtal som är publikt och där det deklareras vad minoritetsstyret mittenkoalitionen förväntas leverera. Det är en ordning som är förankrad i den liberala demokratin – om jag ska använda Kristoffer Tamsons ordval.

När ett nytt styre tillträder och när vi har en minoritetskoalition, en mittenkoalition, bildas såklart ny praxis framåt sett. Saker och ting som har fungerat bra sedan tidigare ska omhändertas och förhoppningsvis bidra till en god ordning även framöver, men vissa saker kommer potentiellt att behöva ses över.

O r d f ö r a n d e n : Jag förstår att fler vill debattera detta, och jag tänker att alla gruppledare som så önskar kan få delta i debatten först innan vi går in på repliker och så vidare. Jag har nämligen ett litet förslag som kan vara bra att lyssna till innan debatten blir alltför lång.

Anförande nr 70
Regionrådet T a r s c h y s I n g r e (L): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tycker att det nya vänsterstyret wobblar lite. Är man ett minoritetsstyre? Gäller reglerna för minoritetsstyre, bland annat vad gäller resurserna till de styrande och oppositionen? Eller är man ett majoritetsstyre? I så fall bör Vänsterpartiet räknas in i underlaget och alltså inte ha möjlighet att ställa frågor.

Snälla Aida! Bestäm dig: antingen majoritet eller minoritet!

O r d f ö r a n d e n : Presidiet har naturligtvis inför den här frågestunden funderat över frågan. Vi har tittat lite på vad lagen säger om detta vad gäller just frågestund. Varken kommunallagen eller vår egen arbetsordning förhindrar att en ledamot, oavsett vilket parti man kommer ifrån, får ställa en fråga. Det finns inga sådana begränsningar, och det har det aldrig funnits.

Däremot har det utvecklats en praxis under många år, som innebär att majoritetspartiernas ledamöter inte ställer frågor. Men det har nog hänt. Kanske har det handlat om speciella tillfällen, men i normalfallet är det inte på det sättet.

Vi har nu ett läge med ett minoritetsstyre, vilket vi inte har haft i fullmäktige sedan 2014. Då utgjorde väl Sverigedemokraterna formellt sett – eller i alla fall på *något* sätt – underlag eller samarbetade med det dåvarande styret och ställde då frågor under denna tid.

Vad man naturligtvis kan fundera på är i vilken ordning frågeställare ska få ställa frågor. Där har vi haft en praxis med att det största oppositionspartiet har fått ställa frågor först. Sedan har de kommit i fallande skala. Det är den ordning som vi har haft. Här kan man naturligtvis fundera på om man ska ha en annan ordning med anledning av att Vänsterpartiet inte ingår i styret men ändå utgör en del av underlaget för majoriteten. Det skulle man kunna tänka sig att vi diskuterar.

Jag kan tänka mig att ta initiativ till en överläggning med gruppledarna då vi får möjlighet att diskutera dessa frågor, och då får varje parti komma med sina argument. På så vis får vi se om vi inte kan hitta en lösning på detta framöver.

Mitt förslag är dock att vi utgår från listan så som den är i dag, med den ordning som utgår från hur vi har gjort tidigare, och att vi från och med nästa gång det är dags för frågestund, det vill säga vid februarisammanträdet, förhoppningsvis har kunnat komma överens om en ny ordning efter att vi och gruppledarna har diskuterat detta oss emellan. Min fråga är därför om detta är en ordning som kan tänkas accepteras.

Anförande nr 71
Regionrådet T a m s o n s (M): Ordförande! Det finns i så fall några faktamässiga saker som också behöver redas ut. Styret 2014–2018 var just ett minoritetsstyre. Det var ett uttalat sådant, vilket även påverkade hur regionrådsposter och resurser fördelades mellan partierna. Det försiggick inget organiserat, varken officiellt eller inofficiellt, samarbete mellan den då styrande minoriteten och något annat parti i denna församling. Detta tål att signaleras och markeras. Möjligtvis fanns det något mot slutet av perioden då en särskild överenskommelse om kollektivtrafiken slöts mellan Miljöpartiet och den då styrande Alliansen.

Det som skilde detta från det nuvarande styret är att de här har uttalat sig och har överenskommelser som har träffats om fördelningen av resurser och där slagit fast att de ämnar utgöra ett majoritetsstyre med grund i hur och på vilket sätt denna församling är sammansatt.
I det läget väljer de att definiera sig som ett majoritetsstyre när det gäller fördelning av rådsposter eller andra resurser, men i nästa stund säger de att de är ett minoritetsstyre och bryter därmed upp sig själva för att utgöra opposition mot sig själva. Det är måhända förenligt med kommunallagen, men det är nog inte att betrakta som särskilt anständigt.

Jag tror att presidiet, precis som ordföranden säger, men även styret har skäl att ta till sig detta. Man får definiera sig som majoritetsstyre eller minoritetsstyre i den här församlingen. Sedan får vi i så fall låta det definiera både hur resurser och regionråd ska fördelas och hur och på vilket sätt vi ska använda de verktyg oppositionen har till sitt förfogande för att ställa ett styre till svars. Det går inte att blanda och ge här. Det tror jag ändå är ett väldigt viktigt budskap om vi ska ha någon ordning för hur saker och ting ser ut.

Fakta är till exempel att de regionråd som Vänsterpartiet tillsatt, med stöd av en majoritet i denna församling, är hämtade från en påstådd majoritet. Då väcks frågan om vi ska ha en ordning för frågestunden som innebär att vi som utgör den egentliga oppositionen ska börja ställa frågor till Vänsterpartiets regionråd, som faktiskt är regionråd utsedda utifrån ett påstått majoritetsunderlag – bland annat.

Ni ser själva. Denna nyordning och nypraxis, som bryter upp 20 års samförstånd kring hur vi arbetat med bland annat frågestunden, är inte särskilt genomtänkt. Det låter därför oerhört klokt att kalla till gruppledaröverläggningar, bena ut dessa saker en gång för alla och säkerställa vad som egentligen utgör styre och majoritet i den här församlingen, vilka som utgör opposition och hur och på vilket sätt oppositionen ska tillförsäkras både resurser och verktyg för att kunna ställa styret till svars.

I detta vill vi från Moderaterna och från oppositionen såklart vara konstruktiva. Vi hoppas att det finns motsvarande vilja från dem som utgör styret, vilka de än må vara. Det förefaller ju vara lite otydligt från debatt till debatt. Men med det sagt vill jag bara slå fast ytterligare en sak.

Vi är kritiska till den här nyordningen, och vi kommer självklart även att uttrycka den kritiken i en protokollsanteckning om hur man har hanterat en sådan oerhört viktig och väsentlig del i det demokratiska tillsvarsställandet opposition versus styre eller majoritet på det sätt som man nu har gjort. Så här anser vi inte att man ska hantera den här typen av viktiga frågeställningar.

O r d f ö r a n d e n : Jag vill göra ett förtydligande. Mitt förslag om att kalla samman gruppledarna gäller frågestunden. Vi begränsar det alltså till frågestunden. Jag tänker inte ta upp någon annan diskussion.

Anförande nr 72
Regionrådet S e h l i n (V): Herr ordförande! Jag missade början av diskussionen och visste inte vad den gällde. Jag vill bara ge en kommentar: När vi sågs i den här församlingen förra gången utsåg vi regionråd med föredragningsansvar. Vänsterpartiet har *inte* föredragnings-ansvar. Om oppositionen vill ställa frågor till oss har vi inget emot det, men eftersom vi inte har något föredragningsansvar blir det lite konstigt. Det får i så fall bli frågor om vår budget eller om utspel vi har gjort. Det blir en väldigt konstig ordning om man tänker sig att man ska värna 20 års struktur, eller vad det var Kristoffer sade.

Ni har alla varit med här i salen när Vänsterpartiets två regionråd utsågs. Vi delar ju på ett regionrådsarvode. Varken Jonas eller jag har som sagt föredragningsansvar. Därtill har vi förhandlat med mittenkoalition om möjligheten att ställa frågor. Eftersom vi inte sitter i styret är det viktigt för oss att kunna ställa frågor och få svar på dem, precis som för ett oppositionsparti.

Varje majoritet gör ju på sitt sätt. Det finns exempel på när Moderaterna har styrt och gjort på sätt som gynnar dem, och det finns säkert exempel när Socialdemokraterna har styrt och gjort saker som gynnar dem eller missgynnar andra. Man gör ju saker på ett sätt som gör att man kan styra. Jag minns ett majoritets–minoritetsstyre som utökade antalet platser för att kunna få resurser. Man gör ju på det sätt som man själv vill.

Återigen: Vänsterpartiet har två regionråd men inget föredragningsansvar. Det blir därför lite märkligt att ställa frågor till oss.

O r d f ö r a n d e n : Jag vill bara göra ett förtydligande om vår arbetsordning. Enligt den ställer man frågor till ansvariga regionråd eller en nämndordförande när det inte finns något ansvarigt regionråd. De ställs alltså till personer som har föredragningsansvar.

Anförande nr 73
Regionrådet S w i g o n (SD): Jag vill bara tillägga något gällande det eventuella samarbete med Sverigedemokraterna som påstods ha funnits under mandatperioden 2014–2018. Det fanns inget samarbete på det sättet. Sverigedemokraterna satt i opposition, och var en väldigt tydlig sådan. Vi har absolut inte heller fått ta del av de resurser som oppositionen har haft– faktiskt långt ifrån. Vi satt till och med i ett annat hus. Så behandlades vi. Vi var hur som helst i opposition.

När det däremot läggs fram en budget och man lägger fram ett eget budgetförslag finns det vid slutvoteringen två tydliga budgetförslag. Då får partierna såklart rösta som de vill. Det får ni också göra. Men ni får bestämma er om ni är i opposition eller om ni är med i styret. Det måste egentligen vara en röd tråd i allt man gör, såsom talartider och annat. Det är väldigt viktigt att vi har konsensus om det hela.

Anna Sehlin står nu och raljerar över att Moderaterna har gjort på det ena sättet och sossarna på det andra. För länge sedan påstods ju att jorden var platt. Du måste komma med fakta för att understödja det du säger, men det har du inte gjort. Inte heller har presidiet – förlåt –i det här fallet gett bra eller hållbara exempel. Om det finns en praxis som man ska förhålla sig till bör man gärna göra det.

Anförande nr 74
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande! Vi har ju en regering bestående av Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna i samarbete med Sverigedemokraterna, i enlighet med Tidöavtalet. På samma sätt har vi ett mittenstyre i Region Stockholm bestående av Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet i ett samarbetsavtal med Vänsterpartiet. Med all respekt för det som Kristoffer Tamsons säger kan ny praxis bildas förankrad, som jag sade tidigare, i en god ordning som funnits sedan tidigare. Men när sakförhållanden förändras bildas också ny praxis.

Jag tycker att det är väldigt viktigt i detta sammanhang att vi naturligtvis förhåller oss och agerar inom lagens ramar, vilket ordföranden påtalade. Om det finns barnsjukdomar eller om det finns frågetecken som behöver redas ut välkomnar jag att ordföranden kallar till ett möte där vi för ett samtal om vilken ordning vi behöver skapa tillsammans så att det råder ordning och reda i detta. Jag ser inga större anledningar till konflikt här. Vi behöver bärande strukturer och praxis som kan tjäna regionen långsiktigt.

Anförande nr 75
Regionrådet T a r s c h y s I n g r e (L): Herr ordförande! Jag skulle vilja svara på Anna Sehlins inlägg om att denna församling har valt regionråd från Vänsterpartiet. Det stämmer. Det är helt rätt. Ni valdes precis som många andra regionråd här i församlingen vid det förra sammanträdet, som var mer än lovligt rörigt. Jag var tvungen att be om en ajournering eftersom vi inte hade fått handlingarna inför mötet. Vi visste inte vad vi skulle välja.

Jag tycker också att det är lite spännande, Aida, att du har en helt egen definition av minoritet och majoritet. Jag träffas gärna och diskuterar hur man definierar majoritet och minoritet, hur resurser fördelas utifrån minoritet och majoritet och vilken praxis vi använder i den här salen. Men det hade varit mycket bättre om vi börjat med att diskutera detta först, innan vi gick in i salen, om ni tänkt ändra det här än att det sker under sittande möte.

Jag föreslår att om Vänsterpartiet ingår i den styrande församlingen ska de inte kunna ställa frågor. Annars har ni ingen majoritet, och då bör andra följdändringar göras.

Anförande nr 76
Regionrådet T a m s o n s (M): När vi valde regionråd här förra gången skedde det efter förhandlingar mellan partierna. Det gjordes väldigt klart för den då existerande oppositionen som skulle bildas att man avsåg att bilda ett majoritetsstyre. Man skulle ta resurser från sin majoritet för att tillsätta regionråd också från Vänsterpartiet. Om detta inte längre gäller, utan att Vänsterpartiet nu är i opposition, är det i sig en nyhet.

En annan sak som jag tycker är anmärkningsvärd, på tal om demokratisk anständighet, är det som Anna Sehlin sade här tidigare. Hon förnekade att det finns hemliga papper och överenskommelser, men sedan sade hon: Men vi har ju som en del av vår överenskommelse med styret gjort upp om att vi trots att vi utgör en del av majoriteten ska få ställa frågor som om vi vore i opposition.

Dessa samtal har inget oppositionsparti varit delaktigt i, utan då har vi ett vänsterstyre här som gör det som är ett brott mot liberal demokratisk ordning. Då definierar man vem som är ens opposition och vilka möjligheter och rättigheter den ska ha att ställa styret till svars. Det är måhända lagligt, men det är inte anständigt. Jag hoppas att ni förstår det.

O r d f ö r a n d e n : Jag återkommer till det förslag som jag har, nämligen att jag kallar till en gruppledarträff där vi får diskutera möjligheten avseende frågestunden och hur den ska vara upplagd och tar vara på de synpunkter som har kommit fram från i första hand Kristoffer Tamsons men även övriga som har deltagit i diskussionen. Vi får försöka hitta en ordning som alla kan vara nöjda med när vi återkommer till frågestunden igen vid februarisammanträdet, som är nästa gång då vi kommer att ha frågestund.

Anförande nr 77
Regionrådet P e t h r u s (KD): Jag har inte sagt något än, men jag tänkte att det vore bra om det till protokollet förs att Kristdemokraterna stöder de uttalanden som har gjorts av den *riktiga* oppositionen. Vi ser fram emot samtal och tackar ordföranden för det.

O r d f ö r a n d e n : Med detta sagt genomför vi frågestunden på det sätt och i den ordning som har planerats. Den nyordning som eventuellt kommer att ske från och med nästa år införs efter att vi har haft överläggningar. Kan vi gå vidare i dagordningen i och med detta? Svar ja.

§ 151 Frågestund

Fråga 1

Anförande nr 78
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Fru ordförande! Nätstrukturen för våra närakuter beslutades 2017 och har sedan successivt blivit genomförd. I dag har vi elva oerhört uppskattade närakuter runt om i vårt län som tar hand om ungefär 350 000 patienter per år. Hälso- och sjukvårdsnämnden har dock sett ett par vita fläckar. För att få ett ännu bättre akut omhändertagande i andra delar av länet finns ett beslut från i år om att öppna även i Järfälla och i Skärholmen.

Med anledning av uttalanden som Vänsterpartiet har gjort i medierna undrar jag om det ansvariga regionrådet kommer att se till att de utlovade närakuterna i Skärholmen respektive Jakobsberg öppnas enligt redan fattat beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden.

Anförande nr 79
Regionrådet A l k u r d i (S): Tack, Irene, för frågan! Låt mig först bara upplysa Irene Svenonius om att det beslut som fattades i hälso- och sjukvårdsnämnden strax före valet handlade om en utredning och inte ett beslut om att öppna närakuter. Jag börjar med det.

Sedan förhåller det sig så att vi i mittenkoalitionen ser att det under det gångna styret, under de 16 år då Moderaterna styrde, skapades enorma vita fläckar när det gäller närsjukvården, närsjukvård kvällar och helgar och specialistvård. Därför har vi lagt ett budgetuppdrag för att se till att närsjukvård på kvällar och helger ska utredas så att vi inte har vita fläckar i vår region, så som du var med och skapade. Det här handlar också om specialistvården. Vad avser just detta har Järfälla drabbats ytterst hårt.

Vad gäller utredningen om närakuter i Järfälla och Skärholmen har vi bestämt oss för att inte gå vidare med den, men däremot kommer vi, precis som jag sade, att gå vidare med att förstärka närsjukvården kvällar och helger. Men vi förstärker också primärvården och husläkarmottagningarna så att vi skapar kontinuitet för patienterna och robusthet i sjukvårdssystemet. Därtill ser vi till att också sprida vård i hela länet vad gäller specialistvård. Detta är en ytterst viktig fråga för mittenkoalitionen, och vi kommer att ägna tid och kraft åt den.

Anförande nr 80
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Fru ordförande! Den här frågan var ju ganska enkel att besvara med ett ja eller nej, men jag fick väldigt många ord. Jag tolkar dem dock som ett nej. Ni tänker alltså inte öppna närakuterna i Jakobsberg eller i Skärholmen. Det är naturligtvis ett oerhört beklagligt besked för alla boende i detta område.

Det är viktigt att det finns en nära akutvård för det som inte kräver akutsjukhusets resurser. Det görs 350 000 patientbesök varje år på de närakuter som redan finns. Med ytterligare närakuter hade ännu fler kunnat få hjälp. Det fina i kråksången är att de får kortare väntetider och att belastningen på akutmottagningarna blir mindre. Närakuterna syftar ju till att avlasta de stora akutmottagningarna på sjukhusen och se till att människor får vård snabbare och får vård i tid. Vi har Sveriges kortaste vårdköer när det gäller specialistvården, men vi måste alla jobba med att få ned väntetiderna på akutmottagningarna.

Anförande nr 81
Regionrådet A l k u r d i (S): Ja, de närakuter som vi har ska vi värna om. Men vi ser vad ni i det tidigare styret gjorde mot Järfälla och Skärholmensområdet. Där lades vård ned. I Skärholmensområdet lades Sätra vårdcentral ned, och i Järfälla flyttades specialistvård. Detta tänker vi ändra på. Men i och med det ekonomiska läget kommer vi att säkerställa att allt sker så ekonomiskt effektivt som möjligt och med kontinuitet.

Du har ju tidigare aviserat att du inte tänker höja skatten och inte tänker använda dig av särskilda skäl för underskottshantering. Därför undrar jag vilken vård du tänker skära ned på i din oppositionsbudget. Blir det varsel på akutsjukhusen? Kommer en förlossningskris återigen att prägla Moderaternas budget? Eller handlar det om vårdcentraler som inte kommer att få den uppräkning som de har behövt i så många år, vilket är något som vi kommer att leverera?

Det här är frågor som jag ställer till dig, och jag ser fram emot att få läsa din oppositions-budget, Irene Svenonius.

Fråga 2

Anförande nr 82
S t a f f a n N o r b e r g (V): Jag hade egentligen velat ställa denna fråga till Aida Hadzialic med anledning av att hon och det socialdemokratiska kommunalrådet i Södertälje den 22 augusti gjorde ett utspel om en garanti om ett hjärt-kärlcentrum på Södertälje sjukhus, vilket jag tyckte var väldigt bra. Nu blir det Talla Alkurdi som ska svara, så vi får försöka lösa det här på något sätt.

Frågan kvarstår dock. Kan du garantera att Södertäljeborna får ett hjärt-kärlcentrum under mandatperioden så som utlovats?

Anförande nr 83
Regionrådet A l k u r d i (S): Stort tack, Staffan, för frågan! Jag vill även passa på att tacka Vänsterpartiet för det budgetsamtal som vi har haft. Av just den anledningen har vi i budgeten ett uppdrag för att se till att sjukhusen återigen kan bedriva öppen specialistvård. Vi skriver det i generella termer, men det är klart att ett hjärt-kärlcentrum i Södertälje är en väldigt angelägen fråga. Vi har ju sett hur det har skapats ojämlik vård.

Vi kommer att konkretisera detta i budgetuppdragen för att säkerställa andemeningen att våra sjukhus återigen ska kunna bedriva öppen specialistvård som säkrar jourlinjer och kompetens och att vi får den kunskapsspridning som behövs i hela regionen.

Anförande nr 84
S t a f f a n N o r b e r g (V): Hjärt-kärlsjukdomar är den vanligaste dödsorsaken i vår region, och i årets valrörelse gjorde ni och kommunalrådet i Södertälje en utfästelse om att ni skulle genomföra den sedan länge utlovade satsningen på ett hjärt-kärlcentrum vid Södertälje sjukhus. Vi i Vänsterpartiet håller med om vikten av det. Det här är jättebra. Vi är ju ert samarbetsparti numera, så vi hoppas att detta också kommer att genomföras.

Frågan är nu om det inte är dags att verkställa det som lovades genom ett officiellt handslag av Aida på torget. Det är väl dokumenterat. Det finns alltså ett handslag mellan Vänsterpartiet och Socialdemokraterna om det utlovade hjärt-kärlcentrumet på Södertälje sjukhus. Det känner lite konstigt nu att på den första frågestunden behöva ställa en fråga om att ett hjärt-kärlcentrum på Södertälje sjukhus, som både ni och vi utlovat, nu inte verkar genomföras i verkligheten och utan fördröjning. Jag ställer mig frågande till det hela.

Anförande nr 85
Regionrådet A l k u r d i (S): Nu går vi in i en arbetet med verksamhetsplanen. Vi går också in i arbetet med att samtala med sjukhusen. Jag ser mycket fram emot att få samtala med Södertälje sjukhus om just ett hjärt-kärlcentrum utifrån budgetuppdraget om att bedriva öppen specialistvård. Ett hjärt-kärlcentrum är definitivt en fråga som vi kommer att ta upp.

Fråga 3

Anförande nr 86
B r i t t - M a r i C a n h a s i (SD): Ordförande, fullmäktige och alla ledamöter! Problemen inom förlossningsvården har funnits under många år. Det är både oomtvistat och välkänt vid det här laget. Såväl platsbrist som för få barnmorskor och en dålig arbetsmiljö har orsakat detta. Samtidigt med problemen har det förekommit upprop och olika debatter, även bland vårdpersonal.

S:t Göran ska öppna en förlossningsklinik 2023 och behöver således rekrytera personal. Sjukhuset får årligen toppresultat vad gäller vård och patientnöjdhet. Den personal som finns där trivs på sitt arbete. Det finns därmed en risk att andra sjukhus med förlossningsavdelningar i regionen kan komma att tappa personal till S:t Görans nya förlossningsavdelning.

Med anledning av att Capio S:t Göran öppnar en förlossningsklinik 2023 och rekryterar barnmorskor genom att erbjuda högre löner vill jag fråga regionrådet Robert Johansson om det finns risk för en personalflykt från etablerade förlossningskliniker i regionen.

Anförande nr 87
Regionrådet J o h a n s s o n (S): Fru ordförande, kära fullmäktige! Tack, Britt-Mari, för din viktiga fråga! Vår förlossningsvård behöver fler barnmorskor, och antalet barnmorskor är begränsat i regionen. Samtidigt behöver löftet om en ny förlossningsklinik förverkligas eftersom det har fördröjts alldeles för länge.

När man öppnar en ny klinik kommer det att krävas nyanställningar, och det kommer på något sätt också att bli en omfördelning av barnmorskor, gissningsvis mellan klinikerna. När man gör en kapacitetsplanering av förlossningsvården ser man att uppdraget har justerats för flera kliniker så att man kan anpassa kapaciteten utifrån att det öppnas en ny klinik på S:t Göran. Det sker även i dialog med S:t Göran för att minimera risken att påverka befintliga kliniker och att en alltför stor andel skulle försvinna från en och samma klinik. Dessutom har man på S:t Göran själv låtit vidareutbilda sjuksköterskor internt till barnmorskor.

Vi hoppas också att på att vi ska kunna locka tillbaka barnmorskor som har lämnat förlossningsvården. Det finns nämligen barnmorskor som aktivt har valt bort förlossningsvården, där de tidigare jobbat. Jag tror att det beror på att vi har varit en dålig arbetsgivare.

Region Stockholm behöver bli en bättre arbetsgivare, och vi tre partier i mittenkoalitionen vill skapa en arbetsmiljö där medarbetarna vill stanna kvar och utveckla vården. Det gäller särskilt inom förlossningsvården. Därför har vi sagt att vi vill utöka satsningen på förlossningsvården när det gäller fokus på moderna arbetssätt, på bättre arbetsvillkor för personalen och på det pågående åttapunktsprogrammet. Detta arbete ska fördjupas för att vi ska kunna nå målet om en barnmorska per födande, arbetstider med rätt till återhämtning, rotationstjänstgöring och ökat personalinflytande.

Med det sagt vet jag inte om jag ska återkoppla direkt till din fråga om S:t Göran kommer att ha högre löner. De har dock en annan arbetstidsmodell, och det kanske kan påverka det hela. Det är mitt svar.

Anförande nr 88
B r i t t - M a r i C a n h a s i (SD): Tack för ditt svar! Jag har uppgifter som säger att S:t Göran erbjuder 41 500 kronor för barnmorskor som har fem år i tjänst och att det är lockande för barnmorskor på andra förlossningsavdelningar. Men vi får hoppas att de insatser som nu görs verkligen ser till att de andra också får behålla erfaren personal så att det inte bara blir nyutbildade eller personal med kort erfarenhet i regionens verksamheter. Sedan finns även en risk att det man erbjuder nu om arbetstidsförkortningar kan påverka negativt när det inte finns tillräckligt mycket personal. Man kanske måste ta in folk på övertid på den tid som frigörs.

Det återstår att se vad som händer när S:t Göran öppnar.

Anförande nr 89
Regionrådet J o h a n s s o n (S): Tilläggas ska att vi tre partier i mittenkoalitionen tillsammans med Vänsterpartiet har kommit överens om att vi som sagt ska utvärdera åttapunktsprogrammet och också titta på den pågående arbetstidsförkortning för barnmorskor och undersköterskor som påbörjats inom förlossningsvården. Vi tror att en ny modell för arbetstidsförkortning och förläggning är en av flera viktiga åtgärder som behövs för att locka tillbaka just den personal som tidigare har jobbat inom förlossningsvården men som har valt att gå därifrån. Det här är dessutom ett förslag som kommer från personalen själv.

I vår budget och vår plattform har vi också sagt att vi ska utveckla en fördjupad dialog med personalen så att de som jobbar i vården får en bredare påverkan över verksamheten och kan vara med och påverka sin arbetsmiljö. Det kan vara ett forum där förhoppningsvis även vi politiker kan träffa personalens företrädare.

Med det sagt tackar jag för en bra fråga och en trevlig frågestund.

Fråga 4

Anförande nr 90
Regionrådet P e t h r u s (KD): Fru ordförande! I regionens budget för 2023 vill den styrande koalitionen att den nya primärvårdsnämnden ska påbörja ett övertagande av 1177 Vårdguiden på telefon i egen regi, detta trots att vi vet att andra regioner i landet har jättelånga väntetider jämfört med vad vi har i Region Stockholm. Om man hade sett att det funnits ett problem hade man kunnat fundera över det. Men det är alltså 1,9 miljoner stockholmare som har ringt 1177 och det är 250 sjuksköterskor som turas om att svara.

Man kan titta på vad som hände i Region Sörmland. Där gick det från 3 minuters medelsvarstid till 33 minuter, och för skattebetalarna gick det från en kostnad på 16 miljoner kronor till en kostnad på 28 miljoner. Är det rimligt? Vad tror regionrådet kommer att hända i Region Stockholm i frågan?

Anförande nr 91
Regionrådet L o r n e (C): Ordförande! Tack, Désirée Pethrus, för frågan! Sjukvårdsrådgivningen 1177 har fungerat bra i Region Stockholm. Fram till pandemin har man haft väldigt korta väntetider, och många får väldigt bra hjälp. När nuvarande upphandling nu går ut ska vi som alltid göra en ny bedömning. Hur kan vi bäst bedriva den här vården under kommande år?

Vi står inför en ny omställning inom vården. Vi vill ju styra om till mer nära vård. Fler ska få hjälp av sin vårdcentral, direkt där det behövs. Det är väldigt svårt att göra ändringar i en upphandling under löptiden, något som jag tror att alla vi som är och har varit politiker vet. Vi ser framför oss att man kommer att behöva göra justeringar. I dag har vi en låg kostnad och korta svarstider, men det beror bland annat på att samtalen är just korta. Vi behöver framöver kunna styra sjukrådsgivningen mer flexibelt och kanske sålla bättre bland vilka som behöver mer tidskrävande rådgivning och vilka som bara behöver ett kort svar om vart de ska åka med sitt brutna ben. Vi vill också att fler patienter på sikt ska kunna ringa till den egna vårdcentralen när den har öppet för att kunna få hjälp direkt där av sådana som känner dem.

Dessa förändringar ser vi är mycket enklare att göra om vi inte gör en ny upphandling utan i stället bedriver detta i egen regi. Regionen kommer att göra en ny utredning under kommande år för att både se över ekonomiska konsekvenser och säkerställa en god tillgänglighet och hög kvalitet i sjukvårdsrådgivningen. I detta arbete ska vi också se vilka synergieffekter vi kan få genom att överta prioriteringen av dirigeringstjänsten för ambulans eller den prehospitala verksamheten, vilket vi fattat beslut om i den tidigare koalitionen.

Det är möjligt att det kan bli något dyrare för själva sjukvårdsrådgivningstjänsten, men däremot kanske fler patienter hamnar rätt i vården. Det är i sig kostnadsbesparande.

Anförande nr 92
Regionrådet P e t h r u s (KD): Fru ordförande! Egen regi talas det om. Men jag får inte riktigt svar på riskerna med detta. När vi jämför med alla andra regioner har vi ju sett att vi ligger allra bäst till. I Region Stockholm får 75 procent svar inom 9 minuter.

I Västra Götaland är det 32 minuter, i Skåne är det 28 minuter, i Värmland är det 30 minuter och i Sörmland är det 31 minuter. Det här är helt orimligt.

Samtidigt som vi vet att köerna blir längre och att det hela blir dyrare har vi också redan problem med kompetensförsörjning av sjuksköterskor. Det är som sagt 250 sjuksköterskor anställda i privat regi. Hur tänker sig regionrådet att dessa 250 sjuksköterskor ska hittas när vi har jättestor brist på sjuksköterskor i dag? Dessutom tror jag att det här kommer att belasta husläkarmottagningarna väldigt mycket.

Anförande nr 93
Regionrådet L o r n e (C): Ordförande! Vid en ny upphandling, vilket skulle ha skett oavsett detta, görs alltid en ny prövning av vem som ska fortsätta att bedriva den här vården. De 250 sjuksköterskor som jobbar där i dag kommer oavsett vad som händer att behöva vara beredda att byta arbetsgivare. Förhoppningsvis kommer de att vilja jobba vidare hos oss om vi tar över i egen regi.

Utredningen kommer också att göras för att se över ekonomiska konsekvenser men även för att säkerställa god tillgänglighet och hög kvalitet. Om man ska vara krass behöver sjukvårdsrådgivning ibland ta tid, medan det kan gå väldigt snabbt att hänvisa någon till akuten.

Vi kommer att se över det hela så att det här blir bra. De övriga 20 regionerna i Sverige sköter det här i egen regi, och jag har goda förhoppningar om att också vi kommer att kunna göra det bra.

Fråga 5

Anförande nr 94
Regionrådet T a r s c h y s I n g r e (L): Fru ordförande! Hur långt är ett snöre? Hur länge lever en socialdemokratiskt utformad budget? I vänsterstyrets budgetförslag står det att man ska fortsätta att samlokalisera närakuterna med akutmottagningarna för att möjliggöra en samordnad triagering. Det var också en fråga som Vänsterpartiet drev inför valet.

När jag har lyft min oro i medierna över att det nya styret verkar vilja lägga ned närakuterna i Nacka, Sollentuna, Handen, Järva och vid Hötorget har Talla Alkurdi svarat att närakuterna ska värnas, det vill säga att alla elva närakuter ska försvaras och skyddas. Förhoppningsvis är inte denna definition av ”värna” en annan än den allmänt vedertagna. Ingen vore gladare än jag om ni redan har reviderat er budget, som presenterades för en knapp vecka sidan, så att närakuterna får vara kvar.

Anförande nr 95
Regionrådet A l k u r d i (S): Det finns inget budgetuppdrag om att lägga ned några närakuter, Amelie. De som vi har ska värnas. Men om du syftar på samlokaliseringsstycket vill jag upplysa dig om att Liberalerna initierade detta beslut 2020 för att det skulle bli effektivare patientflöden och för att vi skulle få en kompetensförsörjning. Det var Liberalerna som beredde detta beslut år 2020, och du var också med och fattade detta beslut. Även vi som opposition var med på beslutet, och vi fortsätter nu med samlokaliseringsarbetet i de fall man kan se vinster utifrån vad som är bäst för patienterna och bemanningen.

Vi värnar som sagt närakuterna. Men vi ser också att det under det gångna styret har skapats enorma vita fläckar på vårdkartan. Husläkarjourer har lagts ned runt om i hela länet. Våra invånare har förlorat möjligheten att ha tillgänglig närsjukvård på kvällar och helger.

Detta gör vi om så att vi får jämlik vård i hela länet, även på kvällar och helger. Det här gäller också specialistvården. Vi talade ju tidigare om Järfälla och Skärholmen.

Jag kan inte låta bli att ställa en fråga till Amelie. Menar Liberalerna att vi inte längre ska ha närakuter som är samlokaliserade med akutmottagningar? Anser ni då att närakuterna vid Danderyds sjukhus och Södertälje sjukhus ska stängas? Har ni ändrat åsikt när det gäller det beslut som ni själva var med om att ta fram underlag till år 2020?

Vi kommer att satsa på vårdcentralerna. Det har vi tydliggjort i vår budget. Frågan är vad ni vill göra för vårdcentralerna.

Anförande nr 96
Regionrådet Tarschys Ingre (L): Tack, Talla, för svaret! Jag kan lugna er alla med att Liberalerna är regionens varmaste förespråkare för att skydda, värna och bygga ut närakuterna. Det gäller alla elva. Vi vill även öppna närakuter i Skärholmen och Dalen, som vi fattat beslut om. Om Liberalerna hade fått sitta kvar i styret hade vi dessutom velat öppna ytterligare två närakuter. Vi ser nämligen att närakuter är en lyckad vårdform. Det visar den utredning som förvaltningen gjorde 2020.

Närakuterna avlastar framgångsrikt akutsjukhusen. Förra året fick drygt 350 000 patienter vård på närakuterna för akuta skador som inte var livshotande. Samtidigt sökte sig färre patienter till akutmottagningarna. En större andel av dem som sökte sig till akutmottagningarna blev därtill inlagda, det vill säga patienterna sökte rätt vårdnivå.

Anförande nr 97
Regionrådet Alkurdi (S): Det var ett intressant besked jag fick från Amelie. Jag får dock inget besked om samlokalisering eller hur ni ser på Södertälje och Danderyd. Det var ett beslut som ni var med om att fatta år 2020.

Det jag hör från dig, Amelie, handlar enbart om närakuter. Ni har hitintills inte redogjort för någon skattehöjning. Också ni talar om att hålla er inom ramen trots det tuffa ekonomiska läget. Är det då enbart närakuter som ni håller fast vid när det handlar om sjukvården? Vad kommer då att hända med vårdcentralerna i er budget? Vad kommer att hända med sjukhusen? Ni skar ned så pass mycket att patientsäkerheten inte bara äventyrades på våra sjukhus utan den fanns inte ens någon när specialistvård lades ned i Järfälla, när vårdcentraler stängdes i Skärholmensområdet och när gynmottagningen stängdes i Nynäshamn. Ni kommer alltså att hålla fast vid det spåret och skära ned ännu mer?

Anförande nr 98
Regionrådet Tarschys Ingre (L): Tack, Talla! Jag väljer att svara direkt. Med Liberalernas politik lägger vi inte ned några närakuter, varken de som …

(Andre vice ordföranden: Det finns inte möjlighet till fler anföranden.)

Då fortsätter jag vid ett annat tillfälle.

Fråga 6

Anförande nr 99
Regionrådet Tamsons (M): Ordförande, fullmäktige! I det nya vänsterstyrets förslag till budget för Region Stockholm för nästa år står att läsa: ”SL-taxan, det vill säga biljettpriserna, budgeteras vara oförändrad 2023 jämfört med 2022.

Därefter budgeteras taxan öka med 4,0 procent per år 2024 och 2025.” Biljettpriserna blir alltså desamma nästa år som i år. Därefter avser det nya vänsterstyret att chockhöja biljettpriserna med 4 procent per år, och resenärerna ska snart få betala mer än tusenlappen för ett SL-kortet. Så står det svart på vitt.

Uttalandet har dock förnekats i medierna av företrädare för vänsterstyret som varande fel. De säger att de inte vare sig kan säga bu eller bä om vad som gäller för SL-taxan, och det väcker naturligtvis många frågor om budgeteringen nästa och kommande år vad gäller SL-trafiken. Därför vill jag ställa följande fråga till finansregionrådet Aida Hadzialic.

Mot bakgrund av att företrädare för vänsterstyret i medier påstått att det finns felaktigheter i finansregionrådets budgetförslag om exempelvis chockhöjda biljettpriser inom kollektivtrafiken undrar jag om felen i förslaget är så omfattande att finansregionrådet Aida Hadzialic avser att återkomma med en ny budget.

Anförande nr 100
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Fru ordförande! Först och främst noterar jag att Kristoffer Tamsons är pojken med guldbyxorna: inga förändringar i verksamheterna, inga prioriteringar, inga kostnadseffektiviseringar, inga skattehöjningar och ingen användning av soliditeten. Samtidigt görs inga verksamhetsförändringar över huvud taget. Det ska bli mycket spännande att se hur Moderaterna och Kristoffer Tamsons ska få ihop sitt budgetförslag för Region Stockholm.

Budgetdebatten, fru ordförande, har vi dock först vid nästa fullmäktigesammanträde. Just nu är budgeten ute på remiss enligt den process som den tidigare majoriteten har skapat. Denna process kommer naturligtvis att fullföljas. Men någon helt ny budget är givetvis inte aktuell.

Anförande nr 101
Regionrådet T a m s o n s (M): Då tolkar jag detta som att det som står i budgeten stämmer om att vänsterstyret kommer att presentera en budget som innebär stora höjningar av biljettpriset följande år, enligt vad som står svart på vitt där. Det får sägas vara ännu ett löftesbrott med hänsyn till det som sagts av många partier i valrörelsen. Det här är större prishöjningar av SL-kortet än vad som någonsin har presenterats samlat i modern tid. Det tycker jag manar till eftertanke när det gäller hur och på vilket sätt man bedriver kollektivtrafikens ekonomi här i regionen med ett vänsterstyre.

Detta manar också till eftertanke om det jag sagt tidigare, och jag vill återigen ge en signal om det. Kollektivtrafiken är ingen Särimner som kan slaktas ett år för att återuppstå nästa. Man måste ta ett långsiktigt ansvar för den. Långsiktigt ansvar handlar om breda blocköverskridande överenskommelser om kollektivtrafikens ekonomi. Så styrde vi kollektivtrafiken. Vår hand är utsträckt. Vi är redo att sluta nya sådana överenskommelser. Är man från styrets sida villig att ta den handen?

Anförande nr 102
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Fru ordförande! Budgetdebatten har vi som sagt vid nästa fullmäktigesammanträde. Om Kristoffer Tamsons har specifika frågor om biljettpriserna kommer han att få tydliga svar vid det mötet, det vill säga vid nästa fullmäktige. Jag välkomnar hans frågor vid budgetsammanträdet nästa gång.

Fråga 7

Anförande nr 103
M a r t a A g u i r r e (V): Fru ordförande, åhörare! En av de 44 punkter som vi samarbetspartier förhandlade om gällde en paus av borttagandet av tågvärdarna på pendeltågen i väntan på en ordentlig risk- och konsekvensanalys. Trots att det nya styret tillträdde för en månad sedan fortsätter MTR som om inget har hänt. Redan den 5 december ska 30 procent av pendeltågen gå utan tågvärdar är det tänkt. Därför vill jag fråga följande: Har beslutet om en paus i avvecklingen av tågvärdar på pendeltågen kommunicerats till MTR?

Anförande nr 104
Regionrådet F e n d e r t (MP): Fru ordförande! Stort tack för frågan, Marta! Den är ganska enkel att besvara. Det har ännu inte fattats något beslut, utan det här är en del av en överenskommelse mellan Vänsterpartiet och de styrande partierna. Beslut om detta fattas först i och med budgetfullmäktige. Sedan behöver även beslut fattas i trafiknämnden. När dessa beslut har fattats kommer det självklart att kommuniceras till MTR.

Jag konstaterar dock att man i medierna har kunnat notera att MTR har uppfattat att detta är en del i den överenskommelse som vi har med Vänsterpartiet, det vill säga att vi ytterligare ska analysera beslutet för att titta på tillgängligheten och säkerheten.

Anförande nr 105
M a r t a A g u i r r e (V): Jag tror ändå att det vore klokt att ta en diskussion med MTR, eftersom 30 procent av pendeltågen ska gå utan tågvärdar redan från den 5 december. Det betyder att det kommer att bli brist på personal senare när vi pausar det här. MTR kommer också att ha hunnit vidta en rad olika åtgärder som kommer att försvåra möjligheten att ta tillbaka tågvärdarna i tjänst. Ett tips från oss är att man sätter sig ned och säger att det här är vårt förslag och att det kommer att antas i budgeten.

Anförande nr 106
Regionrådet F e n d e r t (MP): Fru ordförande! Tack, Marta, för ytterligare frågor! Jag konstaterar att jag inte kan gå utöver det som fullmäktige tidigare har beslutat, och det beslut som fullmäktige har fattat är att avvecklingen ska genomföras. Men jag ser fram emot att beslutet ska förändras i och med att vår budget antas nästkommande fullmäktigesammanträde. Jag ser också fram emot att ha ett fruktsamt samarbete med Vänsterpartiet och resten av trafiknämnden i frågan framöver.

Fråga 8

Anförande nr 107
Regionrådet P e t h r u s (KD): Fru ordförande! Den värdegrund som vägleder arbetet i Region Stockholm består av en vision för en god hälso- och sjukvård, grundläggande värderingar samt hälso- och sjukvårdsetiska principer. Det är värderingar som bygger på hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen samt Världshälsoorganisationens och FN:s syn på hälsa och mänskliga rättigheter. I budgeten finns dock ett förslag till beslut där man under punkt 59 nämner att värdegrunden för hälso- och sjukvården upphävs. Utöver detta nämns ej värdegrunden något mer i budgettexten, utifrån vad jag kan upptäcka. Min fråga är: Kommer vi att klara oss utan värdegrund framöver, och varför vill man ta bort värdegrunden? Jag tycker att den bygger på väldigt naturliga principer utifrån hälso- och sjukvårdslagen och Världshälsoorganisationens och FN:s syn på mänskliga rättigheter.

Anförande nr 108
Regionrådet A l k u r d i (S): Ett jättetack för frågan, Désirée! Tack för att Kristdemokraterna uppmärksammade oss på det här! Det har helt enkelt skett en miss här. Vi hade två veckor på oss att lägga fram den här budgeten i och med att vi fick full access till förvaltningen först dagen efter att vi valdes i regionfullmäktige. Ja, det kommer att ske en justering, och nej, vi klarar oss inte utan någon värdegrund. Tack än en gång, Désirée!

Anförande nr 109
Regionrådet P e t h r u s (KD): Det här är en värdegrund som talar om att man ska ge vård i tid. Den tar även upp patienternas vårdbehov, utvecklingen av sjukvården och så vidare. Det finns massvis av olika styrdokument som är knutna till värdegrunden. Vilken typ av värdegrund är det som inte funkar, utifrån regionrådets synvinkel, som ligger till grund för det här?

Anförande nr 110
Regionrådet A l k u r d i (S): Jag vet inte riktigt om jag förstod frågan, Désirée. Jag kan dock säga med utgångspunkt i den första fråga du ställde att vi kommer att göra en justering i budgeten så att vi säkerställer att vi har de policyer på plats som vi ska ha. Region Stockholm klarar sig inte utan någon värdegrund, utan vi ska se till att vi levererar och implementerar en värdegrund om allas lika värde, om vård efter behov och det som säkerställer att vi lever upp till att vara den region vi de facto är.

Fråga 9

Anförande nr 111
Regionrådet T a r s c h y s I n g r e (L): Fru ordförande! För några veckor sedan hade jag förmånen att delta vid Europarådets plenarsession i Strasbourg. Där deltar lokalpolitiker från 46 länder. Många av de ukrainska delegaterna berättade om den stora oro de hyser inför den kommande vintern och behovet av strömförsörjning.

Peter Wennblad skrev på Svenska Dagbladets ledarsida om oron för att Södersjukhusets strömförsörjning är hotad i en krissituation, och att den nuvarande reservkraftsanläggningen är utdömd. År 2020 fattade vi därför i dåvarande styret i regionen beslut om att installera en ny anläggning. Det är ju att ta ansvar.

Svenska Dagbladet skriver nu att det nya vänsterstyret av klimatskäl vill skjuta upp denna nödvändiga investering, och reservkraften produceras med diesel som varken är förnybar eller fossilfri.

Min fråga är därför: Kan du garantera att Södersjukhuset inte riskerar att stå utan reservkraft i händelse av strömavbrott trots att beslut är fattat om att senarelägga investeringarna?

Anförande nr 112
Regionrådet S j ö s t r ö m (S): Ordförande! Tack, Amelie, för din viktiga fråga!

Först och främst vill jag tydliggöra att Södersjukhuset inte kommer att stå utan reservkraft. Ett beslut kommer att fattas senast i februari månad nästa år. Jag kan garantera att det görs.

Det var ju så att den nya majoriteten som nu har tillträtt, eller snarare det nya mittenstyret, har fått otroligt kort tid på sig att utarbeta en budget. Vi har diskuterat den saken tidigare här i dag. Det finns några delar som ännu inte har beretts helt och fullt.

Vi har naturligtvis också kontrollerat den här frågan tidigare med förvaltningen, och det råder inga tvivel i deras svar om att den här senareläggningen av beslutet inte kommer att äventyra någonting över huvud taget.

Vi har också kunnat konstatera att det här är en lösning som har legat nu sedan 2010-talet då man då inte hade någon reservkraftslösning på SÖS. År 2015 utarbetade man en tillfällig reservkraftslösning genom att man hyr in ett dieselaggregat för att hantera situationen. Så har man haft det i sju år. Två tre månader till, handlar det om. Och förvaltningen svarar att det inte har någon påverkan på detta, utan byggande av en permanent reservkraftslösning kommer inte att äventyras.

Det är ju så att vi inte har stått utan – man kan nästan tro det ibland när man hör och ser media och man lyssnar på frågeställningen – reservkraftsanläggning i dag. Det känns lite magstarkt att försöka antyda det här, att ni fortfarande har kontrollen över den här nämndens verksamhet och så vidare fram till årsskiftet. Vi är ganska medvetna om den här frågan.

Reservkraftsfrågan vill jag säga är en ytterst viktig del av Region Stockholms beredskap och krisförberedelser. Och vi kommer naturligtvis också att säkerställa att de beslut som behövs inte bara gäller Södersjukhuset utan generellt. De besluten kommer också att fattas i god tid och i god ordning, för vi måste få ordning på torpet och säkerställa det hela inom många områden. Det gäller inte bara reservkraftsfrågan.

Anförande nr 113
Regionrådet T a r s c h y s I n g r e (L): Tack så mycket, Jens! Jag tycker att det var ett mycket bra svar. Jag vill också understryka vikten av att vi har goda förberedelser för eventuella elavbrott, för de får ju inte drabba vare sig patienter eller personal.

Anförande nr 114
Regionrådet S j ö s t r ö m (S): Jag ska inte förlänga debatten jättemycket. Jag vill bara tillägga att jag tror att vi som region har ett samlat ansvar.

Vi vet att ganska många situationer kan uppstå. Det gäller sådant som vi här inte vill prata om, alltså väldigt allvarliga situationer, och det handlar naturligtvis också om att vi kan få tillfälliga avbrott. Det kan handla om elförsörjningen i Sverige, men det kan också handla om vattenförsörjningen och så vidare som många gånger är just elberoende.

Det är klart att vi måste ta helheten av vår beredskap på allvar. Detta har också tidigare analyserats i de rapporter som bland annat har gjorts med anledning av en del situationer som vi har befunnit oss i och dessutom med hänsyn taget till den omvärldssituation som vi nu lever i.

Detta är en fråga som vi kommer att få återkomma till och dessutom se till så att det finns en god uppslutning här i salen kring den, när vi framgent träder till beslut framgent.

Fråga 10

Anförande nr 115
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Fru ordförande! Ja, vi lever ju tyvärr i oerhört dystra tider ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv. Vi ser och hör om händelser i andra organisationer och världen över som vi knappt trodde var möjliga. Vi hör om spioner, och vi hör om möjliga kopplingar till terrororganisationer. Vi har i Region Stockholm ett väl utprovat system för säkerhetsprövning och säkerhetsklassning av våra tjänstemän.

Vi får ju också lära oss, tyvärr, att sätten att ta sig in och skaffa sig kunskap, om man inte har rätt till den, kan gå på många konstiga vägar. Hittills har vi inte haft möjlighet att säkerhetspröva oss förtroendevalda, men nu undrar jag om finansregionrådet anser att förtroendevalda i säkerhetskänslig nämnd eller styrelse i Region Stockholm ska genomgå säkerhetsprövning.

Anförande nr 116
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Tack snälla fru ordförande! Och tack Irene Svenonius för en viktig och angelägen fråga!

Vi må debattera mycket – och det gör vi, det har alla vittnat om i olika sammanhang – men såvitt gäller de geopolitiska riskerna står vi eniga i att skydda vårt land och skydda Region Stockholm och dess verksamheter.

Som svar på din fråga, Irene Svenonius, anser jag och det nya mittenstyret inledningsvis att vi ska följa de regelverk, den ordning och de lagar som gäller. Det korta svaret ur perspektivet Region Stockholms säkerhet är Ja, när behov finns inom ramen för gällande regelverk och gällande lagar.

På samma sätt, när behovet så kräver, vill jag gärna att vi tillsammans, majoriteten och oppositionen, samlas till att potentiellt se över gällande regelverk. Jag vill också att vi signalerar, vid de tillfällen då vi ser att det finns behov av förändring vad det gäller lagstiftning, för att tillsammans kunna samla oss där det krävs för Region Stockholms trygghet och säkerhet, och inte minst då våra verksamheter.

Anförande nr 117
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Tack så mycket för det svaret, Aida! Vi har ju oerhört viktiga verksamheter ur ett totalförsvarsperspektiv för att kunna upprätthålla Sveriges förmåga i både kriser och krig liksom när det gäller huvudstadsregionens förmågor.

Vi har skyldighet att på olika sätt skydda de verksamheter där det finns säkerhetskänslig information och regionens förmåga som, om den kom till obehöriga personers kännedom, skulle kunna skada rikets säkerhet. Detta innebär att man inte behöver göra likadant i alla våra nämnder.

Vi får inte göra en säkerhetsprövning av alla som sitter i regionfullmäktige. Däremot har vi skyldighet att göra sådan prövning beträffande dem som sitter i nämnder och bolag där säkerhetskänslig verksamhet bedrivs.

Jag ser däremot fram emot att vi gemensamt kan se till att genomföra detta. Det finns nämligen numera från Säkerhetspolisen föreskrifter som tydligt anger att vi har den här möjligheten och inför en ny mandatperiod med nya personer så bör detta göras innan vi tillträder de nya posterna.

Anförande nr 118
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Tack fru ordförande! Återigen, det nya mittenstyret ämnar följa gällande regelverk, sådana som även det tidigare styret utarbetade och ansvarade för.

Vi ämnar naturligtvis följa gällande lagar i olika avseenden, och om det finns behov av det så står vi naturligtvis beredda att ändra våra regelverk. Men jag anser att det är särskilt viktigt att vi i sådana fall gör detta tillsammans, majoriteten och oppositionen, över partigränserna eftersom detta är väldigt angelägna frågor som kräver att vi gemensamt står bakom dem så att de kan få både kraft och långsiktighet bakom sig.

Fråga 11

Anförande nr 119
M a r i t N o r m a s d o t t e r (V): Ledamöter, åhörare och webbtittare! Vänsterpartiet har nu en längre tid varit bekymrade över tillgängligheten till BUP i vår region. Vi har sett att det finns vita fläckar på kartan. Denna oro har vi delat med Socialdemokraterna.

Efter den nya omorganisationen som förra majoriteten genomförde centraliserades BUP ytterligare, vilket medförde ännu längre avstånd till BUP för många barn och unga. I Botkyrka resulterade detta i att BUP flyttade från Hallunda till Skärholmen och Flemingsberg. Det här slår sönder en väl fungerande samverkan med elevhälsan och de skolor som finns i Botkyrka. Det har lett till väldigt mycket oro från skolorna i Botkyrka.

Nu undrar jag om Socialdemokraterna har för avsikt att garantera tillgängligheten till BUP för barn och unga i Botkyrka när BUP-mottagningen i Botkyrka stänger vid årsskiftet.

Anförande nr 120
Regionrådet A l k u r d i (S): Stort tack, Marit, för din fråga, en högst angelägen fråga får jag säga.

I den budget som vi lägger och som vi kommer att behandla vid nästkommande sammanträde så gör vi ett rejält resurstillskott till just BUP eftersom vi ser de behov som finns, särskilt när det gäller de långa väntetiderna. Det blir en uppräkning om 8,6 procent, en historisk uppräkning. Många av BUP:s problem handlar också om personalpolitik, det vill säga att man inte har de bästa villkoren eller möjligheterna att arbeta inom BUP. Därför vill vi med den här uppräkningen säkerställa att förvaltningen arbetar för att se till att vi får bättre arbetsvillkor och arbetsmiljö inom BUP så att vi på så sätt också kan förkorta köerna.

Därtill ger vi verksamheterna möjlighet att öppna filialer där vårdbehoven är stora, där de sköraste familjerna exempelvis har svårt att ta sig till verksamheten. Riktigt exakt hur det ska ske, om det behövs och var detta behövs får verksamheterna avgöra.

När det gäller just Botkyrka är det precis som du säger att det är en privat aktör som lägger ned och kommer att stänga sin verksamhet. Ansvaret för det upptagningsområdet tas då över av SLSO Skärholmen. Vi stänger alltså absolut inte dörren för filialer där behoven är stora. Det blir en fråga för verksamheten att ta ställning till.

Vi ämnar bedriva den sortens tillitsstyrning, men vi gör också den historiska satsningen på BUP med 8,6 procents uppräkning för att se till att vi kan behålla den personal som vi har och även rekrytera, för vi menar att det är högst angeläget att vi tar de stegen och de kliven nu för att bygga upp BUP i vår region.

Anförande nr 121
M a r i t N o r m a s d o t t e r (V): Under valrörelsen gick både Socialdemokraterna och Centerpartiet ut och lovade att stoppa nedläggningen av BUP. Jag undrar lite vart det löftet tog vägen.

Jag tycker att det låter lovande att du säger att ni har tänkt er att titta på det här och starta filialer, men det behöver startas sådana i egen regi. Det ska inte bli en upphandling där regionen lämnar över uppgiften att besluta om var verksamheterna ska ligga till privata aktörer, för då kommer de att starta mottagningar där de ser att de har enklare patientgrupper. Det är ganska enkelt. Vi har sett under den gångna mandatperioden att det är så det går till.

Just den här patientgruppen är extra sårbar. Den vård som läggs ner nu skulle ha lagt grunden för resten av livet för den här patientgruppen. Jag tycker att det här är oerhört angeläget, och jag kommer att återkomma i den här frågan framöver.

Anförande nr 122
Regionrådet A l k u r d i (S): Det är otroligt viktigt att vi är många partier som är angelägna i den här frågan.

Det är precis som du säger, att det är de sköraste familjerna, de sköraste barnen som det här handlar om. Det är just därför som vi gör en så otrolig uppräkning för BUP. Det är av just den anledningen.

När det gäller specifikt Botkyrka så är det precis som du säger, nämligen att det är en mottagning driven av Skärholmen SLSO som kommer att ta hand om de barnen. Därför behövs ett resurstillskott, därför behövs rejält höjda anslag. Men hur filialverksamheterna ska utformas menar vi bör ske utifrån verksamheternas bedömning. Vi ger dem verktyget att just öppna filialer.

Jag har själv besökt BUP i Skärholmen, och de har själva tagit upp frågan om att man kan titta på möjligheterna till filialverksamhet. Det verktyget kommer att finnas där samtidigt som vi säkerställer resurserna för en god personalpolitik.

Fråga 12

Anförande nr 123
K a r l H e n r i k s s o n (KD): Ordförande! Det är trevligt att diskutera de här frågorna med nya färdtjänstregionrådet. Du använder kanske inte den titeln så ofta.

Färdtjänsten är ju en ganska unik del av trafikförvaltningens och regionens verksamhet. Det handlar om att basen för själva verksamheten är myndighetsbeslut på individnivå. I det fallet påminner färdtjänsten kanske mer om tillämpning av socialtjänstlagen och bostadsanpassningslagen och LSS och ett antal andra lagar som hanteras på kommunal nivå fungerar, snarare än den lagstiftning som styr det övriga trafikområdet. Det här handlar också den personliga kompetens som är nödvändig inom andra delar av trafikområdet. Det här är någonting som vi har funderat på under många år, var hör den här verksamheten hemma?

Nu undrar jag: Anser ni verkligen att färdtjänstfrågorna bäst hanteras av ett utskott under trafiknämnden?

Anförande nr 124
Regionrådet S j ö s t r ö m (S): Ordförande! Tack för frågan, Karl Henriksson! Tänk, jag blir lite förvånad över den här frågan, det måste jag säga. Man skulle kunna läsa den här frågan som att allt nu kommer att gå åt skogen och att allt har varit bra och rosenskimrande bara för att regionen under fyra år har haft just en nämnd för färdtjänstfrågorna.

Snarare tycker jag att man kan ställa sig frågan om det inte är så att färdtjänsten har blivit ganska styvmoderligt behandlad just i en egen nämnd. Jag kan också konstatera att Kristdemokraterna, Karl, inte har lagt något eget förslag om att ha en färdtjänstnämnd, så jag blir minst sagt förvånad över frågeställningen.

Inför mandatperioden som inleddes år 2018 valde den dåvarande majoriteten att utöka nämndantalet med nya nämnder, däribland färdtjänstnämnden, vilket också gjorde att Kristdemokraterna fick ytterligare en ordförandepost. Det innebär också att man då ökade kostnaderna för administration och kostnader för politiken. Vår mittenkoalition har varit tydlig med ambitionen att minska den politiska kostymen utan att tumma på kvaliteten, insynen och demokratin i det nya styret. Vi lägger hellre pengar på verksamheten, på sjukvården, på kollektivtrafiken och inte minst också på den särskilda kollektivtrafiken än på just politiska mötesstrukturer.

Det som påverkar färdtjänsten och kvaliteten inom färdtjänsten är inte om det är en nämnd eller ett utskott utan det är de politiska beslut som man faktiskt fattar. Vi har redan i budgeten presenterat förslag, vilket vi kommer att debattera vid nästa fullmäktigesammanträde, som kommer att förbättra färdtjänsten.
Vi kommer att höja taket till 250 fritidsresor per år från 216, vi kommer att utreda en ny upphandlingsmodell för att ersätta den misslyckade modell som vi har i dag där man faktiskt inte kan garantera färdtjänst i hela länet.

Det politiska beslut som är viktigt är inte huruvida det är ett utskott eller en nämnd som fattar de beslut som det här handlar om. Det kommer att vara väldigt tydligt med det nya styre som nu finns på plats, att vi satsar på färdtjänsten. Därför behöver du, Karl och Kristdemokraterna, inte tvivla på eller vara oroliga för färdtjänstverksamheten i fortsättningen

Anförande nr 125
K a r l H e n r i k s s o n (KD): Ordförande! Jag är naturligtvis glad över att ni signalerar att ni vill satsa på färdtjänsten. Det är ju någonting som även vi kristdemokrater vill. Däremot kan jag ju inte se att det faktum att ni förlägger besluten till ett utskott gör att den politiska organisationen blir speciellt mycket mindre. Det här blir ju ett enormt stort utskott med nio ledamöter och nio ersättare om jag inte är felunderrättad. Det innebär att en stor del av dem som sitter i trafiknämnden också kommer att behöva sitta i det här utskottet.

Det vi har sett är ju att det behövs lite andra kompetenser för att man ska göra ett bra jobb i färdtjänstfrågor än vad som krävs i andra trafiknämndsfrågor. Vi som parti skulle ju gärna se att alla partier till det här färdtjänstutskottet kunde rekrytera personer som har erfarenhet av sociala frågor och funktionshinderfrågor.

Anförande nr 126
Regionrådet S j ö s t r ö m (S): Ordförande! Karl, det är ju skönt att vi är överens åtminstone muntligt om att vi alla stöder en väl fungerande färdtjänst. Det är ju så att det är korrekt det som du säger. Det här kommer nu att blir ett utskott, och det är ju också den typ av organisation som har funnits tidigare om åren.

Vi hade en nämnd för den här verksamheten under ett antal år, men det har uppenbarligen inte fungerat bättre för den sakens skull, kanske snarare tvärtom.

Vi har ju kunnat vara många här i salen som har tagit del av tidningsartiklar om människor som inte får en bil på flera timmar, människor som inte kan upprätthålla sitt jobb, som blir av med jobbet. Vi har människor som missar sina resor, vi har människor som inte kommer till sina tentor i tid, vi har människor runt om i vårt län som har synnedsättning men som inte beviljas färdtjänst eftersom de i stället blir hänvisade till den vanliga kollektivtrafiken trots att de har grava synsvårigheter.

Det är ju det här det handlar om. Det handlar om vilken politik, vilket regelverk och vilka beslut vi fattar, inte vilken form vi har för verksamheten.

Andra vice ordföranden: Jag vill tacka för denna frågestund och säga att det för min del har varit trevligt att göra premiär här i presidiet.

§ 152 Ny politisk organisation (förslag 2022:54)

RS 2022-0700

Anförande nr 127
Regionrådet Hadzialic (S): Herr ordförande, ledamöter, åhörare! Den styrande mittenkoalitionens politik präglas av framtidstro och ett inlyssnande ledarskap i en tid av oro. Den nya politiska organisationen kommer förhoppningsvis att spegla mittenkoalitionens mål om en organisation med god styrförmåga, som kan ta itu med de utmaningar som vi står inför såsom bättre kostnadskontroll, att våra skattepengar ska användas mer ändamålsenligt, att vi ska minska administrationen, ge vård efter behov och klara av den gröna omställningen.

Jag ska säga några ord om de förändringar som nu föreslås.

Vi föreslår att en ny primärvårdsnämnd inrättas för att förstärka primärvårdens roll som nav i regioninvånarnas sjukvård. Vi inrättar nya utskott under regionstyrelsen, däribland ett renodlat arbetsutskott och ett personal- och produktionsutskott. Dessutom inrättas en infrastruktur- och regionplaneutskott samt ett tillväxt- och innovationsutskott för att förstärka Region Stockholms arbete med konkurrenskraft, jobbskapande verksamheter, företagsamhet och den gröna omställningen. Genom ett aktivt och ambitiöst hållbarhetsarbete ska regionen vara en föregångare och visa vägen i klimatomställningen.

Klimat- och miljöfrågorna ska genomsyra hela verksamheten och kommer att styras i både den nya klimat- och regionutvecklingsnämnden och den nyinrättade miljö- och hållbarhetsberedningen. Trafiknämndens arbete är naturligtvis också helt avgörande för regionens klimatarbete.

Hälso- och sjukvården i vår region ska bli mer behovsstyrd, och vård ska ges efter behov och i tid. Det ska vara patienternas vårdbehov som styr planeringen och utvecklingen av sjukvården. Vården ska bli mer jämlikt fördelad över hela Stockholmsregionen, och genom inrättandet av en ny primärvårdsnämnd förstärker vi den nära vården och säkerställer husläkarmottagningarnas roll som nav.

Vården för den psykiska hälsan ska prioriteras upp. Tillgängligheten till vården för psykisk hälsa ska förbättras genom stärkt vård för psykisk hälsa i första linjen för alla åldrar och kortare köer till barn- och ungdomspsykiatrin. Vi inrättar därför ett särskilt psykiatriutskott under hälso- och sjukvårdsnämnden.

Den viktigaste resursen i sjukvården är vårdpersonalen. Personalen ska få fler kollegor och bättre arbetsvillkor. Vårdpersonalens inflytande ska stärkas, och kontakten mellan regionens ledning och vårdpersonalen ska bli betydligt bättre. Risken med rådande tystnadskultur ska brytas. Jag vill yrka bifall till regionstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 128
Eva von Wowern (KD): Ordförande, åhörare! Kristdemokraterna lade tillsammans med Liberalerna och Moderaterna ett förslag till regionstyrelsen. Det var att vi skulle ha en psykiatrinämnd i stället för ett utskott. En kort sekund tändes hoppets stjärna hos mig när Talla Alkurdi nämnde att det är så viktigt att många partier engagerar sig i den här frågan. Vi var ju rörande överens en kort sekund om att detta är en väldigt viktig fråga.

Att stoppa in den här frågan i ett utskott anser vi är detsamma som att stoppa under frågan något. Det stänger dessutom dörren för möjligheten att samtliga partier ska kunna representeras och engagera sig i de här frågorna.

Tyvärr hyser jag föga hopp om att ni kommer att ändra inställning, för det är ju så det brukar vara – när det kommer efter förslag så stängs dörren. Men jag vill ändå vädja till er att lyssna till Kristdemokraternas, Moderaternas och Liberalernas förslag om att skapa en nämnd i stället, för att visa hur otroligt viktigt det är med psykiatrifrågor. Vi kan inte lämna de här frågorna därhän i ett utskott. Jag yrkar bifall till det förslag som vi har väckt i regionstyrelsen!

Anförande nr 129
Regionrådet S e h l i n (V): Herr ordförande, ledamöter, åhörare! Vänsterpartiet har i samtal med den styrande koalitionen gett vår bild av hur vi skulle vilja förändra den tidigare organisationen och hur vi skulle vilja se den kommande.

Vi har nått samsyn när det gäller en rad punkter, vilket vi är glada över. Det handlar dels om inrättande av en primärvårdsnämnd som vi är jätteglada över. Vi är också glada över att mittenkoalitionen har bestämt att inte ha ett sjötrafikutskott där enbart presidiet i sjötrafikberedningen sitter utan att samtliga partier är representerade. Det tycker vi är jättebra. Vi tycker också att det är jättebra att det inte längre är jämnt antal ledamöter i regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och trafiknämnden.

För att återgå till den diskussion vi hade jättekort under frågestunden så var det precis en sådan sak som jag syftade på. När det var en majoritets-minoritet åren 2014–2018 så förändrade ni antalet ledamöter så att det blev jämnt antal ledamöter i nämnderna, vilket ur demokratisk synpunkt är väldigt märkligt att ha. Det var precis en sådan sak som jag syftade på. Men så gjordes för att ni då skulle kunna styra helt enkelt.

Det är bra att det nu blir ojämnt antal ledamöter igen.

Sedan var vi också glada över att vissa beredningar som inte har lett till någonting slogs samman och har gjorts om till utskott. Det ser vi positivt på.

Vi hade några synpunkter som vi tog upp. Det handlade till exempel om att när det blir utskott under en nämnd så kan enbart ledamöter i nämnden vara ledamöter i utskotten och då blir arbetsbelastningen hög. Det är många i den här församlingen som är fritidspolitiker och det blir tunga och stora uppdrag. Det var en synpunkt som vi framförde.

Vi tyckte också att den psykiatriberedning som fanns tidigare var mer ändamålsenlig än ett psykiatriutskott, återigen av samma anledning, att det bara är de som sitter i hälso- och sjukvårdsnämnden som kan sitta i psykiatriutskottet. Vi upplevde att det blev bättre med ett öppnare organ.

Sedan ville vi gärna att folkhälsofrågorna skulle prioriteras såväl politiskt och organisatoriskt som resursmässigt. Vi ville att man lite grann skulle titta på den politiska organisationen för att se var folkhälsofrågorna bäst ska ligga. Det var en ganska öppen fråga, och den spelade vi in.

Vi står kvar vid det som vi har sagt hela tiden. Vi utvecklar gärna detta tillsammans, över blockgränser, så att det blir en bra organisation. Vi är öppna för sådana samtal mellan koalitionen, oppositionen och oss. Vi deltar alltså i beslutet i dag och lägger fram ett särskilt uttalande som utvecklar dessa inspel och synpunkter.

Anförande nr 130
Britt-Mari Canhasi (SD): Ordförande och ledamöter! Det är inte bara en ny mandatperiod vi har utan vi har även ett nytt rött styre vid rodret, för första gången på 16 år. Med det nya röda minoritetsstyret får vi en ny politisk organisation på köpet som dock medför en del bryderier för vår del. Frågetecknen kan kanske rätas ut, men i dagsläget utgår vi från förslaget som ligger på bordet och som finansregionrådet Aida Hadzialic presenterade tidigare.

Det vi saknar är de sex regionala programområden som arbetar med kunskapsstyrningen, med ansvar för regionalt införandet av nationella vårdprogram, som överförs till HSN från VKN, som ska läggas ned. Kunskapsstyrningen är ett nationellt uppdrag och har som mål att vården ska vara kunskapsbaserad, säker, effektiv, tillgänglig och jämlik. Den är mycket professionell i många avseenden, vilket också varit uppe i vårdens kunskapsstyrningsnämnd lite grann vid sidan av.

Det finns dock frågor som behöver genomlysas på politisk nivå för att skapa förståelse för vilka resurser som måste tas i anspråk, vilka resurser som är eftersatta och riskerar att orsaka undanträngningseffekter. Det kan handla om kompetensbrist på vissa områden eller brist på utrustning för att kunna genomföra nya och bättre undersökningar eller behandlingar.

Hur kommer kunskapsstyrningen att se ut? Hur kommer den att prioriteras bland alla andra ärenden som kommer upp i HSN? Det nämns väldigt lite om det; det pratas mest om jämlik vård. Kommer vi där att se undanträngningseffekter av kunskapsstyrningen?

Vi har även den psykiska ohälsan, som tagits upp tidigare i dag. Ohälsan skenar såväl bland vuxna som bland barn och unga. Den svenska ohälsan sticker också ut internationellt. Regionen behöver såklart ta krafttag mot det för att motverka en sämre hälsa, men vi behöver kanske även på något sätt ta reda på varför den psykiska ohälsan skenar. Det hör man inte så mycket om i debatten.

Människor som drabbas behöver vård. Som ett svar på högre prioritering har det nya röda styret inrättat ett psykiatriutskott under HSN som ska ansvara för hela vårdkedjan när det gäller psykisk ohälsa, detta enligt regionrådsberedningens förslag till ny politisk ordning.

Även centrumbildningarna har vi kritik mot, de som ingår i Region Stockholms verksamhet och som placeras under psykiatriutskottet, som vi har förstått det. Det är oklart varför ett psykiatriutskott ska ansvara för centrumbildningar som även hanterar frågor som inte har något med psykisk ohälsa att göra.

Sverigedemokraterna ser gärna att kunskapsstyrningen överförs till HSN, men vi tycker att den skulle vara ett utskott och i alla fall inte placeras under psykiatriutskottet. Det borde vara ett eget utskott där man kunde hantera kunskapsfrågorna och lite annat. Vi tycker också att psykisk ohälsa ska vara under en nämnd, som tidigare föreslagits här. Det finns alltså öppningar över den breda församlingen om Vänsterpartiet ställer upp på det. Vi tycker alltså att psykiatrin ska ligga under en nämnd så att den därmed får högre prioritering och vi får en bredd på vilka som får insyn i frågorna.

Anförande nr 131
Regionrådet Pethrus (KD): Herr ordförande! Det är inget konstigt att ett nytt styre vill göra om i den politiska organisationen. Redan under förra mandatperioden försvann hundra olika politikers uppdrag, så vi gjorde neddragningar även då för att försöka spara pengar på administration, vilket också vi tycker är viktigt.

Det är intressant att höra Vänsterpartiet säga att de, som jag uppfattar det, är öppna för en psykiatrinämnd. Samtidigt har de sagt nej i regionstyrelsen, vilket är lite synd. Där har vi lagt fram ett förslag att det ska finnas en psykiatrinämnd. Jag hoppas att ni ändrar er och kan driva igenom det framöver.

I den politiska organisationen som antogs förra mandatperioden, 2019—2022, inrättades en ny nämnd, vårdens kunskapsstyrningsnämnd, som tidigare talare varit inne på. Där har Kristdemokraterna ordförandeskapet fram till årsskiftet. Anledningen till inrättandet var att Sveriges regioner 2018 fick ett gemensamt system för kunskapsstyrning. Det var ett viktigt steg mot en mer kunskapsbaserad, jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. Den dåvarande politiska majoriteten i Region Stockholm insåg behovet av att sätta fokus på utvecklingen, och resultatet blev en nämnd med ansvar för vårdens kunskapsstyrning, nationella nivåstruktureringen av sjukvården, kunskapsstöd, olika vårdprogram, läkemedelsfrågor i patientperspektiv och läkemedelsstöd, frågor om prioriteringar i vården, den nationella cancerstrategin, en regional cancerplan, minskad antibiotikaanvändning samt utveckling av Region Stockholms övergripande patientstyrningsförmåga.

Nu har vänsterstyret valt att prioritera bort dessa frågor genom nedläggning av vårdens kunskapsstyrningsnämnd. I den föreslagna budgeten för kommande år ges kunskapsstyrningen egentligen inte något utrymme. Jag kan över huvud taget inte hitta texter om hur man vill jobba med de här viktiga frågorna. I den politiska organisationen föser man alltså undan dessa frågor. Inte ens när det gäller cancerplanen visar man något större engagemang. Hur blir det med till exempel diabetesplanen, som vi skulle uppdatera inför kommande år? Det har vi inte heller något svar på i budgeten. Kristdemokraterna ser med oro på hur kunskapsstyrningen av vården bortprioriteras i det nya styrets politiska organisation. Det riskerar att leda till många negativa konsekvenser i vården, inte minst rörande utvecklingen av vårdens kvalitet, men också vilka prioriteringar som kommer att göras i vården.

Vänsterstyret ökar på utgiftssidan och spenderar lånade pengar när man i stället borde fundera över hur man på bästa sätt ska fördela resurserna i regionen, på ett sätt som gör att våra gemensamma skattemedel leder till mer jämlik och patientsäker vård. Vi lär i budgetdebatten få återkomma till vilka effekter vänsterstyrets förändrade fokus leder till.

Jag yrkar bifall till vårt förslag i regionstyrelsen om psykiatrinämnden, och vi har ett särskilt uttalande när det gäller vårdens kunskapsstyrningsnämnd.

Anförande nr 132
Anna Horn (L): Ordförande! Jag tänkte också prata lite om psykiatrinämnden. Jag har haft förmånen att vara vice ordförande i psykiatriberedningen. Där har vi haft en bred uppslutning av partier. Vi har haft högt i tak, haft goda diskussioner och lärt oss väldigt mycket. Det är tråkigt att man nu på något sätt ska förminska det arbetet och lägga det som ett utskott under HSN. Psykiatrifrågorna behöver ha en egen nämnd för att psykisk vård och psykisk hälsa ska få samma respekt och utrymme som den somatiska och fysiska vården.

Anförande nr 133
Regionrådet Svenonius (M): Herr ordförande! Vi ska nu fatta beslut om en ny politisk organisation för den här mandatperioden. Att utforma en politisk organisation tycker jag faktiskt är något som vi som sitter i opposition får respektera, att en majoritet eller en minoritet — vilket det nu är, det verkar vi inte riktigt veta — trots allt har huvudansvaret för att formulera den här politiska organisationen. Därför står Moderaterna i huvudsak bakom organisationen. Om det hade varit några avgörande felaktigheter skulle vi kanske ha tyckt någonting om det, men det tycker vi inte att det är.

Det finns en fråga där vi avviker från Aida Hadzialic förslag i ärendet, och det är i synen på psykiatrin där vi delar de farhågor och den oro som Kristdemokraterna ger uttryck för. Det är ett stort samhällsproblem, det är ett växande samhällsproblem, och det kräver större fokus. Därför står vi bakom Kristdemokraternas yrkande i regionstyrelsen och här i regionfullmäktige, det vill säga att det ska vara en särskild nämnd för psykiatrifrågorna.

Därmed yrkar jag bifall till Kristdemokraternas, Moderaternas, Liberalernas och Sverigedemokraternas gemensamma förslag i regionstyrelsen.

Anförande nr 134
Regionrådet F e n d e r t (MP): Ordförande! Jag vill inleda med att yrka bifall till regionstyrelsens förslag till politisk organisation. Den politiska organisationen är framtagen för att politiken ska ta ansvar i en svår ekonomisk tid, och den fokuserar på de stora utmaningar som vår region står inför. Jag vill yrka avslag på Kristdemokraternas med fleras förslag att inrätta en psykiatrinämnd, detta för att vi inte vill utöka den politiska organisationen och kostnaden för en sådan, men också för att vi inte ser att psykiatrin gynnas av att isoleras som en egen ö, utan gynnas i det politiska innehållet av att ligga under hälso- och sjukvårdsnämnden.

Just det vill jag särskilt framhålla. Jens var inne på det tidigare när vi diskuterade färdtjänstfrågorna. Det är inte formen för hur vi i politiken organiserar oss som visar vilken vikt vi lägger på frågorna, utan det är politikens innehåll som är det viktiga. Jag kan konstatera att vi nu gör en rekorduppräkning på barn- och ungdomspsykiatrin. Det är den stora frågan här. Det är det vi borde fokusera på.

Jag kan avslutningsvis konstatera att det i dag låter lite annorlunda än för fyra år sedan när vi diskuterade hur vården för psykisk hälsa skulle organiseras.

Anförande nr 135
Regionrådet T a m s o n s (M): Ordförande, fullmäktige! I och med att beskeden från de styrande partierna är så olika måste man ställa frågan till den senaste talaren: Om psykiatrin är för viktig för att isoleras till en egen ö, som det uttrycktes, och en egen nämnd, gör det då primärvården oviktig som ska isoleras till en egen nämnd på motsvarande sätt?

Anförande nr 136
Regionrådet F e n d e r t (MP): Frågan är såklart relevant, men jag tycker att dessa två frågor är av totalt olika karaktär. Primärvården gynnas av att ha en egen organisering. Det är ett stort arbete som ska genomföras där. Psykiatrin har andra utmaningar som gynnas av en annan organisering. Det tycker jag inte är särskilt konstigt. Men jag kan också konstatera att vi uppvärderar vården för psykisk hälsa jämfört med förra mandatperioden där vi lade vården för psykisk hälsa i ett politiskt organ som inte kunde fatta beslut. Nu läggs psykiatrivården och vården för psykisk hälsa i ett organ som kan fatta beslut. Det är jag väldigt glad för.

Anförande nr 137
Regionrådet T a m s o n s (M): Det kommer att väcka fortsatta frågor om hur och på vilket sätt man väljer att organisera sig. Man pekar ut vissa verksamheter som viktigare än andra och i behov av att integreras i övriga verksamheter. Att tro att det just är nämndindelningen som gör detta eller inte kan vi säkert fortsätta att dividera om.

Här ges väldigt olika svar om två verksamheter som jag tror att vi alla kan vara ense om kräver en utvecklingsresa under kommande år som vi behöver lägga oerhört mycket tid och kraft på. Det gäller inte minst psykiatrin och det område som rör unga människors psykiska ohälsa. Där tror jag inte att vi ska negligera eller förminska den utmaning som den frågan står inför. Tvärtom har vi skäl att verkligen peka ut den som ett prioriterat utvecklingsområde för vården.

Jag tror att vi ska akta oss för att peka ut vissa områden som viktigare än andra och därmed vara de som ska genomgå större eller viktigare utvecklingsarbete än andra. Hela vården behöver utvecklas. Alla patienter måste ses på den resan.

Anförande nr 138
Regionrådet F e n d e r t (MP): Jag kan konstatera att det är politikens innehåll som är det viktiga, och det är där vi lägger fokuset på var vi vill utveckla vården. Oppositionen är varmt välkommen att läsa styrets budget. Vi kan konstatera att psykiatrin får en rekorduppräkning som vi inte sett tidigare. Det är jag fantastiskt glad för.

Anförande nr 139
Regionrådet S w i g o n (SD): Herr ordförande! Jag tycker att mycket bra har redan sagts. Jag vill börja med att yrka bifall till den samlade oppositionens syn på frågan i regionstyrelsen. Som nytillträdd styrande koalition borde man ha haft en dialog med övriga partier. Man har förstås rätt att bilda och lägga om nämnder, utskott och så vidare, men jag tycker att dialogen borde ha initierats mycket tidigare och man borde ha gjort något bra av det hela.

När det gäller de ekonomiska besparingarna ser man på dem väldigt kortsiktigt. Man borde i stället se på dem över hela mandatperioden och vad det innebär i längden. Jag tror inte att det skett i det här fallet. Förutom det som nämnts tidigare, att man nedprioriterar viktiga avgörande frågor om vad som i grunden är regionens uppdrag, har man inte sett på det långsiktigt.

Återigen: Jag yrkar bifall till den samlade oppositionens förslag i regionstyrelsen.

Anförande nr 140
A n n a H o r n (L): Jag är lite ovan vid oppositionsarbete så jag börjar med att från Liberalernas sida yrka bifall till Kristdemokraternas förslag i regionstyrelsen som Liberalerna, Moderaterna och Sverigedemokraterna står bakom.

Att psykiatrin skulle gynnas av att ligga under hälso- och sjukvårdsnämnden kanske på sätt och vis stämmer, men psykiatrin är ju också viktig i förhållande till primärvården och första linjens psykiatri. Då kan man säga att den i stället kunde ligga under primärvårdsnämnden eller att det kanske skulle vara positivt om psykiatrin fick en egen nämnd just för att den berör alla delar i vårt sjukvårdssystem och förtjänar att ha den tyngden med ett större antal ledamöter och större makt i förhållande till de andra nämnderna.

Anförande nr 141
Regionrådet F e n d e r t (MP): Jag tror inte att vi ska övervärdera den politiska organisationens vikt för politikens genomförande. Det viktiga, som vi kommer att debattera nästkommande månad, är just vad politiken har för innehåll. Där känner jag mig styrkt i att kunna säga att vi har en väldigt god politik för psykiatri och psykisk hälsa.

Anförande nr 142
A n n a H o r n (L): Det stämmer till viss del att det självklart är politikens innehåll som är det viktiga, men plattformen för var man fattar besluten påverkar också möjligheterna vad gäller politikens innehåll.

Jag tycker att Miljöpartiet ska vara lite försiktigt med att kritisera det förra styret eftersom man var en del av det och hade ansvaret för just psykiatrifrågorna.

Anförande nr 143
Regionrådet F e n d e r t (MP): Låt mig konstatera för mitt partis räkning att det har varit något lättare att få gehör för vår politik i den här konstellationen än det var i den förra. Sedan kan vi fortsätta att debattera våra politiska skillnader i samband med budgetfullmäktige.

Anförande nr 144
A n n a H o r n (L): Miljöpartiet kan fortsätta att säga så efter varje val utifrån valresultatet.

O r d f ö r a n d e n : Det spås en lysande framtid för Miljöpartiet.

§ 153 Partiöverenskommelse 2022-2026 (förslag 2022:55)

RS 2022-0701

Anförande nr 145
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande, ledamöter och åhörare!
Partiöverenskommelsen reglerar resurser till regionfullmäktiges partier, politiker och politiska sekreterare. Jag är glad att partiöverenskommelsen för mandatperioden 2022—2026 är undertecknad av regionfullmäktiges samtliga partier. Jag vill å mittenkoalitionens vägnar rikta ett särskilt tack till oppositionens partier för ett gott samarbete vad gäller detta.

Jag yrkar bifall till regionstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 146
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Herr ordförande! Det här är ett ärende som vi har varje gång efter ett val där vi tydligt fördelar vilka resurser partierna har, vilka resurser styret har och vilka resurser oppositionen har för att bedriva det demokratiska arbetet i regionen. Också här har vi, uppfattar jag, haft konstruktiva samtal, vilket är mycket bra.

Med tanke på den diskussion vi hade tidigare i dag, där det lite grann var prästens lilla kråka och hit och dit och huruvida Vänsterpartiet är ett majoritetsparti eller ett oppositionsparti, vill jag fästa fullmäktiges uppmärksamhet på att i bilagan till dagens beslut, som vi förväntas fatta, är det tydligt uppdelat mellan samarbetspartierna och där ingår Vänsterpartiet i styret och får sina resurser från styret. Det är också tydligt upplagt vilka som är opposition enligt samma handling, bilagan till ärende 17 som behandlas i dag. Där är det glasklart, åtminstone för oss andra, att Vänsterpartiet är ett samarbetsparti och ingår därmed i styret i någon form, och vi andra är en ren opposition. Tydligare än vad det står i partiöverenskommelsen kan det inte bli.

Anförande nr 147
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande! Irene Svenonius sade själv flera gånger i sitt inlägg samarbetsparti, samarbetsparti, samarbetsparti till mittenstyret. Det är helt korrekt uppfattat, Irene Svenonius. Vänsterpartiet är ett samarbetsparti som utgör underlag för att mittenstyret, som är ett minoritetsstyre, ska ha kunnat tillträda. Det är inga konstigheter med det. Sådant förekommer inom ramen för den svenska parlamentarismen, tro det eller ej.

Anförande nr 148
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Herr ordförande! Nej, Aida Hadzialic, jag tycker inte att ett samarbete mellan olika partier är konstigt. Men det jag tycker blir märkligt är när alla desperat försöker säga att de samtidigt är opposition. I partiöverenskommelsen är det glasklart att det är fyra oppositionspartier, inte ett femte. Läs partiöverenskommelsen och se vilka som utgör opposition!

Det är lika glasklart att Vänsterpartiet hämtar sina resurser ur en majoritetskonstellation. Givet den diskussion vi hade på förmiddagen tycker jag att situationen är glasklar och det är inte så att ett styre, minoritet eller majoritet, kan välja att definiera vilka partier som utgör dess opposition och kan välja att ha gull-i-gull-debatter med varandra där man egentligen har en överenskommelse om exakt vad som ska göras.

Anförande nr 149
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Irene Svenonius! Om Vänsterpartiet hade ingått i styret skulle det ha varit tydligt och glasklart, precis som du säger. Jag upprepar att vi har ett mittenstyre bestående av Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet i ett reglerat samarbete med Vänsterpartiet. Om man ska följa din logik antar jag att Sverigedemokraterna på något vis skulle tvingas in i regeringsställning med ditt eget parti som nu har statsministerposten trots att de utgör ett underlag i riksdagen för att regeringen Kristersson skulle kunna tillträda. Det är samma logik, olika parlament och, återigen, naturligt förekommande inom ramen för den svenska parlamentarismen.

Anförande nr 150
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Det är glasklart i den här överenskommelsen mellan samtliga partier att Vänsterpartiet hämtar sina resurser ur överenskommelsen och att vi är fyra partier som definieras som opposition. Med tanke på den debatt vi hade om frågorna under frågestunden här i fullmäktige är min poäng: Vilka är det som ska ställa frågor och vilka borde inte få ställa dem eftersom de är en sådan tydlig del av styrets underlag?

Jag vill också säga att vi är ett eget parlament med en egen historik och har gjort på vårt sätt under alla år. Det vi såg under förmiddagen i dag är något som bryter mot hur vi har gjort under alla tidigare år.

Den här partiöverenskommelsen är övertydlig. Det handlar om samarbetspartier där Vänsterpartiet hämtar sin kraft – både regionråden och sekreterarna – ur överenskommelsen med Centerpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Det är definierat i partiöverenskommelsen att vi är fyra partier i oppositionen. Vänsterpartiet står inte som ett oppositionsparti i partiöverenskommelsen. Jag vill bara att fullmäktige ska vara väl medvetet om det när man nu fattar beslut om denna överenskommelse, om det eventuellt finns någon som inte längre vill fatta beslut om den.

Anförande nr 151
Regionrådet S e h l i n (V): Herr ordförande, ledamöter! Den partiöverenskommelse som vi debatterar nu reglerar resurser till partierna så att man vet hur många heltidsresurser man har, hur många politiska sekreterare man kan anställa etcetera. Det är inte något konstigt att en tillträdande majoritet med ett samarbetsparti delar med sig av sina egna resurser till samarbetspartiet. Ni på den andra flanken borde vara glada för att vi i Vänsterpartiet inte har tagit från era oppositionsresurser. I stället har mittenkoalitionen fått dela med sig av sina resurser till oss eftersom vi är ett samarbetsparti till S, C och MP och har hjälpt till för att de ska kunna tillträda och få igenom sin budget. Det är helt logiskt att vi tar av majoritetsresurserna på detta sätt.

Jag vill också nämna att vi har varit i kontakt med regionens jurister om detta. Vid det förra regionfullmäktigesammanträdet blev Jonas och jag regionråd, men vi får absolut inte kalla oss regionråd. På webben står det därför oppositionsregionråd Anna Sehlin och oppositionsregionråd Jonas Lindberg. Vi har nämligen inte föredragningsansvar och kan därför inte kalla oss regionråd. Det skulle bli jätterörigt i kommunikationen. Jag misstänker att det är detta svar du kommer att få, Irene, om du frågar juridiken.

Om det faktum att ni inte kan ställa Vänsterpartiet till svars för den förda politiken är ett problem och om det är det som är grunden har vi ju regionfullmäktige. Det är det här vi gör hela dagen och alla andra kommande fullmäktigesammanträden: Vi ställer varandra till svars. Den möjligheten finns alltså för alla partier. Det är precis den möjligheten som vi i Vänsterpartiet har värnat, det vill säga att också kunna ställa mittenkoalitionen till svars för olika saker.

Om du, Irene, tror att det kommer att bli något gulligull så får vi väl se hur mycket gulligull det blir. Vi har 44 punkter tillsammans med mittenkoalitionen, och de ska genomföras under mandatperioden. Om det blir någon diskussion kommer den att föras även här, hur gulligulligt det nu blir.

Hur som helst handlar det beslut vi nu ska fatta om resurserna. Definitionen av Vänsterpartiet i andra sammanhang, till exempel i regionen, vad vi får kalla oss och det beslut som vi fattade under det förra sammanträdet, är att vi är ett oppositionsparti men samtidigt ett samarbetsparti till den styrande majoriteten.

Det känns lite grann som att ni letar efter problem som egentligen inte finns. Men det är bara min känsla.

Anförande nr 152
Regionrådet T a m s o n s (M): Ordförande, fullmäktige! Vi letar inte efter problem. Vi försöker skapa en tydlighet om vad som är demokratins mest grundläggande praxis i en klar och tydlig linjedragning mellan vilka som utgör ett styre och vilka som utgör dess opposition.

Som vi var inne på i den tidigare debatten i dag är detta en väldigt grundläggande del i hur en liberal demokrati måste bygga sin praxis och sitt sätt att arbeta på. Det gällde i den tidigare möjligheten i hur och på vilket sätt vi definierar de verktyg som oppositionen har för att ställa ett styre till svars, men det gäller också i hur resurser fördelas mellan ett styre och en opposition.

Om man är ett majoritetsstyre ser resursfördelningen annorlunda ut än om man är och definierar sig som ett minoritetsstyre. Om man omvänt är ett minoritetsstyre är det fortsatt oppositionens möjlighet att definiera hur oppositionen ska ta sig uttryck och hur oppositionens resurser ska fördelas.

Man kan inte sluta en överenskommelse där man hävdar att man utgör en majoritet och få resurser tilldelat sig som en majoritet och fördela dem mellan sig som en majoritet för att sedan omdefiniera delar av majoriteten som opposition. Då är det nämligen oppositionen som ska fördela de resurserna mellan sig.

Det här är en ganska enkel liberal demokratisk praxis i hur och på vilket sätt detta slags ordning måste gå till. Historiskt har det också gått till så i denna församling.

Det finns väldigt stor oreda, och mycket blir väldigt oklart när ni håller på och drar om dessa streck. Ni kan kalla dem röda linjer eller blå, gula eller svarta linjer eller vad än det må vara när det i olika frågor och olika sammanhang ska omdefinieras vilka som är ett styre och vilka som är opposition. Om man utgör en del av ett styre fördelas resurserna utifrån en viss logik, beroende på om man är i majoritet eller om man är i minoritet. På samma sätt definieras en opposition, och den oppositionen definierar sig själv utifrån de partier som inte direkt eller indirekt ingår i styret med samarbetsavtal eller annat. Då fördelar den oppositionen sig emellan hur resurser ska se ut.

Det är detta som blir en sådan oreda när Aida Hadzialic går upp här i talarstolen och omdefinierar vad överenskommelsen de facto säger. Det står svart på vitt att Vänsterpartiet definieras som en del av en tillträdande majoritet och utifrån detta får regionråd. Om det sedan blir oklart mellan er när det gäller vem som styr och vem som har föredragandeansvar eller vem som har rätt att ställa vem till svars som opposition är faktiskt inte vår sak. Det får ni klara ut er emellan. Vi kan absolut vänta med att fatta beslut om den här överenskommelsen i så fall till dess ni är överens.

Men vi kan inte ha en sådan ordning att ni ska få definiera vem som utgör opposition, vilka resurser oppositionen ska ha eller hur oppositionen ska arbeta. Det är inte ett gångbart sätt att förhålla sig till detta. Någonstans måste det finnas lite ordning i och kring det här. Det gäller inte minst det som Anna Sehlin själv nyss sade om att det kan bli lite oreda vad gäller vilka som ska ställas till svars och inte. Vänsterpartiets regionråd är hämtade utifrån en påstådd majoritet. Om ni sedan ger de regionråden föredragandeansvar eller ej är er ensak. De ska ställas till svars som regionråd som ingår i en majoritet. Om de inte ingår i majoriteten ingår de i oppositionen, och då är de resurserna oppositionens att disponera, inte majoritetens.

Anförande nr 153
Regionrådet H e m m i n g (C): Jag tycker verkligen att det låter som att Kristoffer förbereder bortförklaringarna för ett kommande misslyckat oppositionsarbete. Men sanningen är ju att det inte finns någon lag som definierar relationen mellan majoritet och opposition. Det är fullmäktige som väljer vilka som ska sitta i olika organ, vilka som ska vara regionråd och vilka som ska sitta i olika presidier.

Kristoffer antyder här att det skulle gagna mittenkoalitionen eller mittenkoalitionen med samarbetspartiet Vänsterpartiet att definiera sig som en majoritet vid fördelningen av resurser. Det stämmer inte. Det missgynnar de 84 mandat som representeras av mittenkoalitionen och samarbetspartiet Vänsterpartiet. Vi får mindre resurser på grund av det.

Jag tycker att det här är en tråkig debatt. Det är bra att vi ska ha gruppledaröverläggningar där vi kan diskutera detta, men det är absolut så att det inte finns något lagstöd eller någon annan parlamentarisk praxis som talar för att man inte kan ha oppositionspartier med olika relationer på olika sidor av styret.

Anförande nr 154
Regionrådet T a m s o n s (M): Jag vet inte om valets stora förlorare ska definiera min möjlighet att bedriva bra oppositionsarbete, men det får väl framtiden utvisa. Historien säger ju annorlunda i våra resultat.

Vad gäller framtiden kan vi däremot konstatera en sak, nämligen att vi har en praxis att vårda hur och på vilket sätt vi definierar styren i Region Stockholm och därmed hur resurserna fördelas mellan opposition och styre, utifrån om man är en majoritet eller om man är opposition. Vi satt ju i förhandlingar om detta där vi enades om dessa principer. Därför blir det märkligt när man omdefinierar sig från debatt till debatt huruvida man är ett majoritetsstyre eller ett minoritetsstyre och hur och på vilket sätt oppositionen äger rätt att definierar sig utifrån detta, fördela sina resurser sig emellan och utöva den granskande makten gentemot de styrande, oavsett om de är i majoritet eller minoritet.

Det spelar ingen roll för mig om ni vill definiera er som majoritet eller minoritet, men det är viktigt för oss att veta detta för det påverkar så mycket annat. Lagstöd eller ej handlar det om demokratisk praxis och demokratisk heder. Ta den hedern!

Anförande nr 155
Regionrådet H e m m i n g (C): Jag tror att moderata företrädare bör undvika en diskussion om vem som är valets stora förlorare. Centerpartiet backade visserligen i valet med 2,16 procent. Moderaterna backade med 2,09 procent. Det är alltså en marginell skillnad. Den stora skillnaden är att detta med marginal är Centerpartiets nästbästa valresultat under i alla fall de senaste 22 åren – kanske är det de senaste 40 åren. Men för Moderaterna måste det här vara ett av de absolut sämsta valen sedan demokratin infördes i den här regionen.

Anförande nr 156
Regionrådet T a m s o n s (M): Det måste verkligen göra ont i Gustav Hemming att krypa till ett styre, oavsett om det är ett majoritets- eller minoritetsstyre, med ett sådant valresultat. Det är din historia, och den får du bära i ditt parti. Jag tänker bära mitt partis framtid under den kommande mandatperioden som ett stolt oppositionsparti, väl medvetet om de segrar vi har haft historiskt och i framtiden.

Du besvarar dock inte grundläggande frågor. Hur hängiven du än har blivit att försvara ditt vänsterstyre måste ändå demokratisk praxis, så som den har hedrats i detta hus, fortsätta att gälla. Det är det viktiga. I detta spelar det egentligen ingen roll, Gustav Hemming, vad du anfäktar i olika resonemang om mig, mitt parti eller något annat, utan det handlar om hur och på vilket sätt vi tillsammans ska stå upp för hur vi definierar ett styre i majoritet eller i minoritet och hur vi därmed definierar oppositionen och dess möjlighet att organisera sig och ställa ett styre till svars. Det är grundläggande liberala demokratiska principer. Dem kommer vi som opposition att stå upp för. Vi tycker att styret, oavsett hur det definierar sig, borde göra detsamma.

Anförande nr 157
Regionrådet L i n d b e r g (V): Jag är alltså företrädare för Vänsterpartiet som verkar generera väldigt mycket åsikter från den andra planhalvan. Jag kan bara konstatera att detta styre i varje fall inte tillsätter en politisk organisation som sväller för att mätta en massa munnar, som den förra majoriteten gjorde 2018. Här prioriterar vi åtminstone rätt.

Sedan förhåller det sig på följande sätt med det överflöd av resurser som Vänsterpartiet enligt Kristoffer Tamsons har fått. Vi har *en* regionrådstjänst som vi har delat på. Vi har alltså två regionråd. Vi anser nämligen att politikerlönerna är så pass höga att två personer kan leva på en lön. Vi har fått två heltidstjänster och ungefär lika många politiska sekreterare som vårt valresultat motsvarar. Vi äter inte upp en massa resurser. Ni kan vara helt lugna på den fronten.

Jag kan också konstatera att när jag har träffat åtskilliga från er sida av oppositionen i korridorer och annat har de sagt så här: Gud, vad lite resurser ni har fått! Och nu plötsligt låter det som om vi badar i dem. Nu får ni bestämma er.

Anförande nr 158
Regionrådet T a m s o n s (M): Det här handlar inte om Vänsterpartiet och era resurser utan om hur dessa resurser har tillkommit och fördelats. Antingen tillkommer och fördelas de inom ramarna för ett minoritetsstyre, och ni tillhör då oppositionen. Då hade det varit med oppositionen som ni skulle ha förhandlat resurserna. Eller så tillkommer de som en del i ett majoritetsstyre och förhandlas inom ramarna för majoriteten. Då är det en fråga för majoriteten.

Det här är en ganska enkel demokratisk princip, och jag förstår inte hur man kan vara så otydlig med det. I denna överenskommelse står det dessutom svart på vitt att Vänsterpartiet och dess resurser, regionråd och annat definieras som taget ur ett majoritetsstyre. Det står så svart på vitt. Då kan man inte när man känner för det komma och säga att man inte utgör en del av majoriteten utan att man utgör en del av oppositionen, av oss på den här sidan. Ni är välkomna att flytta över till den här sidan i så fall. Men ni kan inte välja att ha alla roller samtidigt. Det skapar en otydlighet inför väljarna, som ska ställa oss till svars om vilka vi är, vad vi står för och på vems sida vi egentligen hör hemma.

Anförande nr 159
Regionrådet L i n d b e r g (V): Den där otydliga rollen tror jag är väldigt tydlig. Ni har tidigare hänvisat till hemliga skrivningar och annat. Ni kan gå in på vår webb och läsa vårt samarbetsavtal och se vad som står, vad som förväntas av oss, vad vi är fria att göra och inte och vilka reformer vi har kommit överens om. Det är så det funkar i en massa kommuner och regioner i det här landet när ett block inte bildar egen majoritet. Man söker samarbete med ett annat parti. Sedan träffar man överenskommelser med det partiet. Vi har förhandlat med koalitionen om det och tagit resurser från dem, inte från er. Ni kan vara helt lugna.

Anförande nr 160
Regionrådet T a m s o n s (M): Jag förstår inte vad det är som är så svårt att ta in. Antingen är man en del av en majoritet och förhandlar med den. Det har ni gjort om era resurser. Ni har tagit majoritetsregionråd i anspråk för den delen. Eller så tillhör man en opposition, och då förhandlar man med oppositionen om hur resurserna ska fördelas. Men mig veterligen har inget oppositionsparti varit inbjudet till att diskutera hur Vänsterpartiets oppositionsresurser ska fördelas. Det gör att ni inte är en del av oppositionen. Ni är en del av majoritetsunderlaget. Ni ska definieras så och ställas till svars som det.

Det är oerhört viktigt att vi tar med oss detta i den tidigare konstitutionella frågan som vi ännu inte har gått till botten med och som handlar om hur vi ska ha rätt att ställa er till svars som styre, till exempel vad gäller frågestundsinstrumentet och annat. Vi har skäl att återkomma till den frågan. Den här partiöverenskommelsen stadfäster däremot att vi har rätt och ni har fel om definitionen av Vänsterpartiet.

Anförande nr 161
Regionrådet A l k u r d i (S): Jag tycker att det här är besvärande och sorgligt i den tuffa ekonomiska tid vi befinner oss i. Det vi hör från Moderaternas sida är att de inte ämnar värna det goda i den svenska parlamentarismen, särskilt det som handlar om kommuner och regioner. Det gäller samverkan och samarbete och särskilt i förhållande till kommunallagen och nämndansvaret. Det jag hör här är att detta inte är något man för Moderaternas del vill främja.

Det är precis det här som mittenkoalitionen i samarbete med Vänsterpartiet syftar till. Vi ser utmaningen. Det finns saker som behöver omhändertas och åtgärdas. Men när man säger att föredragandeansvar kan skötas oss emellan blir det ytterst godtyckligt. Det är just i föredragandeansvaret som det finns regleringar i kommunallagen. I detta är det viktigt att klargöra vilka som ska kunna utkrävas ansvar. Det är just därför som Vänsterpartiet inte har föredragandeansvar, medan vi i mittenkoalitionen har det.

Det här blir ännu märkligare då ni ju gynnas av att Vänsterpartiets politiska resurser tas av majoritetens sida. Ändå håller ni på med den här märkliga debatten. Varför?

Anförande nr 162
Regionrådet T a m s o n s (M): Varför håller vi på och är tydliga med att demokratin måste ha tydliga linjer kring sig om vad man gör när man definierar vilka som styr och vilka som utgör opposition? Jo, det här är en del av den europeiska demokratins kärna. I samma stund som ett styre, oavsett vilket land eller vilken församling det handlar om, tar sig friheten att definiera vilka som är opposition vid ett givet tillfälle eller vilka resurser som oppositionen ska ha gör man sig skyldig till ett stort övertramp. Akta er för detta! Det gynnar inte det framtida samtalsklimatet i den här församlingen.

Se nu i stället till att vi fattar beslut om den här överenskommelsen som väl definierar varifrån olika partier hämtar sina resurser och var olika partier hör hemma – i styre eller opposition. Låt oss sedan jobba med den praxis som drar linjen mellan dem som styr och dem som ställer till svars. Jag tror att det demokratiska samtalet i den här församlingen skulle gynnas av det.

Anförande nr 163
Regionrådet A l k u r d i (S): Det är just genom föredragaransvaret detta tydliggörs. Det är detta som det finns lagstadgade ramar för, och det är därför vi i mittenkoalitionen har föredragandeansvar och inte Vänsterpartiet. Det är den tydligaste definitionen.

Anförande nr 164
Regionrådet T a m s o n s (M): Enligt liberal demokratisk praxis är det inte så man definierar vilka som utgör ett styre och vilka som utgör opposition. Det är enkla fakta. Vi kan gå tillbaka till chartan i det europeiska rådets grundläggande principer för hur regionalt och lokalt självstyre utformas och konstatera att det här är en extremt viktig grundläggande princip. Det handlar om hur det måste gå en väldigt tydlig linje mellan dem som styr, oavsett om de utgörs av en majoritet eller en minoritet, och dem som är opposition. Slarva inte med det! Den linjen tydliggörs genom den överenskommelse som alla gruppledare har satt sin namnteckning på. Låt oss fatta beslut om den! Låt sedan detta beslut bli tydligt vägledande för hur vi definierar annan praxis.

Det står svart på vitt här hur det ligger till. Låt oss hedra och vara tydliga med det och inte darra på manschetten i den här frågan. Jag tror inte att det gynnar oss. Och om jag ska vara fullt ärlig tror jag heller inte att det här sprattlandet och vattentrampandet från er sida inger särskilt mycket förtroende utanför den här salen just nu.

Anförande nr 165
Regionrådet F e n d e r t (MP): Ordförande! Jag kan konstatera att det här är en debatt med högt tonläge. Men jag vill likt mina kollegor i mittenkoalitionen påpeka att detta förfarande är fullt förenligt med svensk parlamentarism.

Vi kan ju bara titta något österut härifrån sett till moderatledda Nacka kommun. Där är mitt eget parti ett stödparti till Alliansen, vilket har möjliggjort att Alliansen har kunnat tillträda som styre i kommunen. Men av Alliansen anses vi vara ett oppositionsparti med oppositionsråd.

Efter denna debatt förutsätter jag att Moderaternas telefoner i Nacka kommunhus kommer att gå varma, eftersom Moderaterna där har tagit sig friheten att definiera sin egen opposition.

Anförande nr 166
Regionrådet T a m s o n s (M): Det är ju det här som är pudelns kärna: Är man en del av ett styre och tar del av styrets resurser eller är man en del av oppositionen och definieras som opposition redan från början? Att man sedan därutöver samarbetar i enskilda frågor eller annat står en fritt inom parlamentarismens arbetssätt. Det är en del av den arbetande parlamentarismen och också en del av det demokratiska samtalet.

Men man kan inte definiera sig och hämta sina resurser som ett majoritetsparti för att i nästa stund hävda att man är ett oppositionsparti. Det är principen. Och den, Anton Fendert, tillämpas med all önskvärd tydlighet i Nacka. Den borde också tillämpas i Region Stockholm.

Anförande nr 167
Regionrådet F e n d e r t (MP): Ordförande! Då får jag rekommendera Moderaterna att ringa Nacka kommun. Där är det nämligen så att Miljöpartiet får sina resurser från Alliansen men definieras av Alliansen som ett oppositionsparti med oppositionsroll, precis på det sätt som vi har gjort här i Region Stockholm med Vänsterpartiet.

Anförande nr 168
Regionrådet T a m s o n s (M): Med ett oppositionsråd hämtat och definierat i beslut om att definieras som oppositionsråd ska tilläggas. De är inte utsedda som majoritetsråd som från ett möte till ett annat byter titel. Om man inte ser skillnaden här blir det väldigt problematiskt.

Som sagt var är det svart på vitt här. Vi väljer, utser och fattar beslut om en överenskommelse här i vilken Vänsterpartiets resurser definieras som majoritetsresurser. Vi hoppas ju att ni hedrar det genom de namnteckningar som har satts på pränt på detta papper. Om ni börjar darra på manschetten i det fallet blir det jättemärkligt vad vi egentligen är överens om. Hedra alltså överenskommelsen! Fatta beslut om den! Låt den sedan bli vägledande för hur praxis mellan majoritet och opposition senare tar sig uttryck under denna mandatperiod. Vi vinner på raka och tydliga linjer också när det gäller breda överenskommelser framöver.

Anförande nr 169
Regionrådet T a r s c h y s I n g r e (L): Herr ordförande! Det ser lite olika ut i olika kommuner när det gäller hur man gör upp och hur många som sitter i opposition respektive i majoritet. Man har olika tradition. Jag har stor förståelse för att det är svårt att styra och att det nya vänsterstyret lider av några barnsjukdomar. Men jag skulle vilja att vi håller isär dessa båda frågor.

Det finns en praxis för majoritet och opposition i denna församling när det gäller resurser. Dem har vi följt när vi har suttit i styrande minoritet. Till skillnad från vad Gustav Hemming tidigare sade innebär denna praxis att vid ett styre i minoritet får oppositionen två tredjedelar av den styrande minoritetens resurser. Om man sitter i en styrande majoritet får oppositionen hälften av majoritetens resurser. Det är faktiskt en skillnad. Detta var den ena frågan.

Den andra frågan som vi diskuterar är den här överenskommelsen. Observera att den undertecknades en eller två minuter innan förra mötet började. Det var ganska ont om tid. Den gäller praxis om vilka som får ställa frågor till styret. Om vi står bakom den överenskommelse som vi nu ska fatta beslut om kan Vänsterpartiet inte ställa frågor till styret och inte ta den tid som rätteligen tillhör oppositionen.

Det handlar alltså om två frågor: praxis för majoritet, minoritet och resurser samt praxis gällande vilka som får ställa frågor till styret.

Anförande nr 170
Regionrådet H e m m i n g (C): Jag tror att det är väldigt bra att vi ska ha gruppledaröverläggningar tillsammans med presidiet i den här frågan, eftersom det uppenbarligen råder olika uppgifter här. Men enligt vad jag har erfarit är praxis att ett majoritetsstyre har att förfoga över 65 procent av resurserna och ett minoritetsstyre har att förfoga över 55 procent av resurserna. Det skulle alltså missgynna Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna att dela på 45 procent av resurserna med Vänsterpartiet om ni avser att fördela dem proportionellt. I själva verket är det alltså så att det ur ett resursoptimerings-perspektiv är mer förmånligt för minoritetskoalitionen att fördela 55 procent på 66 mandat än 65 procent på 84 mandat.

Det här behöver vi klara ut, men det gör vi inte i talarstolen. Jag har väldigt svårt att fördra bilden av att det här skulle äventyra demokratin i den här salen på ett sätt som skulle kunna jämföras med andra, mer auktoritära länder. Den diskussionen är konstig, måste jag säga.

Anförande nr 171
Regionrådet T a r s c h y s I n g r e (L): Tack, Gustav! Då har vi lite olika bilder. Jag ser verkligen fram emot en inbjudan att få komma och diskutera dessa viktiga frågor.

I detta sammanhang vill jag faktiskt även sträcka ut en hand. Jag upplever inte att det nya styret har varit speciellt inbjudande. Jag upplever att saker och ting har kommit väldigt sent. Vi har ställt frågor för att få svar om till exempel när ni skulle lägga fram er budget med mera, men ni har inte svarat på det. Om vi ska kunna ha en fungerande demokrati och en fungerande debatt är det viktigt att vi också har en dialog.

Anförande nr 172
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande! Jag kan börja med att adressera det sistnämnda som Amelie Tarschys Ingre tog upp om varför mittenkoalitionen har varit så upptagen den senaste tiden. Vi har helt enkelt bara haft två veckor på oss att skapa en budget för 2023 med anledning av att vi förvägrades access till förvaltningarna innan vi hade tillträtt. Detta bryter också, kan jag säga, mot svensk praxis och den ordning som råder inom svensk parlamentarism.

Tillträdande regeringen Kristersson fick tillgång till Finansdepartementet onsdagen efter valet, trots att regeringen Andersson fortfarande satt i regeringsställning, för att man var mån om svensk ekonomi och svensk säkerhet och för att den tillträdande regeringen skulle ges bästa möjliga förutsättningar att ta ansvar för riket. Detta fick inte vi. Det bryter mot praxis.

Vad som har varit viktigt för mig och mittenkoalitionen när det gäller dagens ärende, som vi nu diskuterar, är att förhålla oss till svensk lagstiftning och till olika modelleringar som man kan nyttja inom ramen för svensk parlamentarism, vilket vi nu gör. Vi har hört exempel på att det finns olika praxis. Och nej, det står inte Kristoffer Tamsons fritt att definiera vad som är praxis och att ett nytt styre inte får skapa ny praxis. Det får man så länge det finns en majoritet bakom den linjen och den förda politiken. Det här är svensk parlamentarism, och det är svensk demokrati inom ramen för lagstiftningen.

Som andra sagt ser även jag fram emot en dialog om detta. Jag välkomnar att fullmäktiges ordförande bjuder in till samtal om framtida processer och rutiner. Jag vill att vi ska ha en god ordning och vara överens om långsiktiga, stabila modeller för hur vi ska samverka. Det råder det nog inte någon som helst konflikt kring.

Anförande nr 173
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Herr ordförande! Det är viktigt att man definierar vad som är majoritet och minoritet och vad som är opposition. Det visar dagens diskussion, som i grunden föranleddes av frågestunden. Jag tycker att partiöverenskommelsen är tydlig, medan hanteringen av frågestunden var otydlig. Jag välkomnar därför verkligen att fullmäktiges ordförande kallar in till samtal om detta.

Det jag egentligen begärde ordet för nu är vad som hände direkt efter valet. Aida Hadzialic har en väldigt märklig minnesbild av tiden efter valet. Först gäller det Ulf Kristersson och den nationella nivån. Oerhört snabbt fanns det fyra partier som sade att de ville styra tillsammans och skulle förhandla ihop det hela. De gick ut och talade om detta för alla och envar.

Hos oss fanns inte det. Det tog ganska lång tid innan det fanns ett gäng partier som sade att de ville styra ihop. För att ge full transparens här i salen vill jag berätta att jag sökte Aida Hadzialic i början av veckan direkt efter valet för att få ett samtal om sådana saker. Hon sade att hon gärna talade med mig men först efter att hon hade en färdig överenskommelse med ett tänkt styre. Veckan därefter kom nog Aida fram till att det vore bra om vi kunde träffas, och det gjorde vid. Vid det möte sade jag, Aida Hadzialic, att när du har ett styre och har partier som gemensamt säger att ni vill styra ihop talar du om det för mig, för då kommer jag att agera som man gör på nationell nivå. Det är den kultur som finns. Jag vet visserligen inte om denna kultur har funnits här, eftersom det var så länge sedan det var ett maktskifte. Men jag är hårt skolad i Stockholms stadshus. Där gör man så. Men en sådan påringning kom aldrig till mig.

Jag vill bara ha detta sagt högt, eftersom jag inte vill att det du påstår, Aida, ska stå oemotsagt. Din sanning här är inte min sanning.

Anförande nr 174
Regionrådet H a d z i a l i c (S): Herr ordförande! Precis som på olika sätt har framförts under debattens gång finns det olika praxis vad gäller olika processer inom ramen för den svenska parlamentarismen. Jag gav ett exempel på hur regeringen Andersson valde att ge Ulf Kristersson tillträde till Finansdepartementet och Regeringskansliet för att man skulle kunna ta ansvar för riket. Det gäller framför allt eftersom vi kommer att gå in i en tuff ekonomisk kris.

På samma sätt stod det klart efter valet att Socialdemokraterna skulle bli regeringsbildare, om man får använda det uttrycket, i Region Stockholm. Det klargjordes för dig, Irene Svenonius, vilka de tilltänkta partierna för detta var. På samma sätt var det inte klart vilka Kristersson skulle bilda regering med förrän några dagar innan han förklarade detta för allmänheten. Trots detta hade han haft tillgång till Finansdepartementet och Regeringskansliet för att både Socialdemokraterna och Moderaterna på det nationella planet ser det som en fullt naturlig praxis att man hjälps åt för att ta ansvar för riket.

Anförande nr 175
Regionrådet S v e n o n i u s (M): Herr ordförande! Återigen: När man har ett styre på gång, där alla bekräftar att man avser att styra tillsammans på ett eller annat sätt, släpps nycklarna till alla hus här längs Hantverkargatan. Men ett sådant besked kom aldrig, och du återkom aldrig. Vi hade diskussioner om tidsaxlar och allt möjligt, men du återkom aldrig. Det kan jag bara beklaga. Möjligen glömde du bort det, vad vet jag. Men skyll inte på mig för det.

Jag vill verkligen understryka att det här är viktigt i en demokrati. Och nej, det stod inte omedelbart klart att Socialdemokraterna skulle vara regeringsbildare efter valdagen. På nationell nivå var det glasklart vad som skulle hända. Alla partier bekräftade att de skulle inleda förhandlingar.

Anförande nr 176
Regionrådet H a d z i a l i c (S): I korthet, herr ordförande, fick Sverige besked om att Liberalerna skulle ingå i nästkommande regering dagarna innan regeringsförklaringen avgavs. Det stod på intet sätt klart vilka partier som skulle ingå i Ulf Kristerssons regering och koalition. Trots detta fick han access till Regeringskansliet och Finansdepartementet för att kunna påbörja processen till en framtida budget. Jag tycker att du, Irene, hade kunnat visa samma ansvar för Region Stockholm, för dess ekonomi och för dess invånare.

Anförande nr 177
C e c i l i a E l v i n g (L): Jag upplever att diskussionen börjar bli ovärdig den här salen. Det har aviserats att det ska bli möten, som behöver hållas. Det är av yttersta vikt att de hålls. Vi har en jättetuff mandatperiod framför oss, och jag tror att vi alla tar det på yttersta allvar, både i vänsterstyret och i oppositionen. Det här är inte ett bra samtalsklimat, och det är inte ett bra sätt att inleda mandatperioden på. Vi behöver vara lite mer vuxna i det här rummet. Jag förutsätter att de möten som har aviserats kommer att hållas. Jag tror att vi generellt får skärpa till oss lite grann.

§ 154 Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2022-2033 (förslag 2022:56)

RS 2021-0109

Anförande nr 178
Regionrådet H e m m i n g (C): Först vill jag tacka Cecilia Elving för ett ord i rättan tid under det förra ärendet. Det var mycket bra. Vi får alla tänka på detta. Vi for nog alla iväg lite grann i debatten nyss.

Resor, transport och trafik hör till de viktigaste, mest värdeskapande och ofta lustfyllda aktiviteterna i moderna samhällen och förstås också i Stockholmsregionen. Men samtidigt medför trafiken problem, där trafikens utsläpp står för de största tillskotten till klimatpåverkan men också till lokala föroreningar som påverkar trivsel och hälsa. Trängseln i trafiken skapar kostnader för företagen men också stress och konflikter för oss alla.

Region Stockholms trafikpolitik syftar därför till att bidra till klimatomställningen och att minska problemen med trängseln. Det beslut som vi nu står i begrepp att fatta är historiskt genom att det är Region Stockholms första länsplan. Det är faktiskt den första som beslutas av folkvalda politiker. Men det är dessutom ett tiomiljarderskliv i utvecklingen av trafiksystemet i vårt län.

Det har varit en lång process bakom det beslut som vi ska fatta i dag. Vi har haft breda samråd med kommunerna och andra aktörer. Vi har försökt att tydligt knyta an planen till vår regionala utvecklingsplan Rufs 2050 genom sex principer. De är bland annat tät och flerkärnig struktur med effektiva tvärförbindelser och bytespunkter. Det är hög tillgänglighet med kollektivtrafik som norm. Det är att utnyttja befintlig transportinfrastruktur smart och effektivt. Det är utbyggnad av det regionala cykelnätet. Vidare handlar det om att stimulera hållbara godstransporter och fungerande nyttotrafik och att öka samverkan och samfinansiering.

Planen omfattar alltså nästan 10 miljarder kronor, varav 5,4 miljarder tilldelas kollektivtrafikåtgärder. 2,8 miljarder går primärt till vägtrafiken, och 1,8 miljarder – 18 procent – går till cykelåtgärder, vilket är roligt. Det kan jämföras med cirka 10 procent i länsstyrelsens tidigare plan.

Region Stockholm har många verktyg som gör att vi kan påverka så att såväl klimat som framkomlighet, livskvalitet och hälsa på ett bättre sätt kan harmoniera med vår lust, vår vilja och våra behov att resa och transportera. Det är viktigt att vi tar dem och ser dem samlat.

En människa är ju inte en bilist, en cyklist eller en kollektivtrafikresenär. Ofta kan man vara alla tre på en och samma dag eller på en vecka. En klok plan tar därför, med människan och miljön i centrum, till vara de olika trafikslagens nyttor och fördelar, där faktiskt en insats på ett trafikslag ofta kan innebära en avlastning av ett annat. En nära koppling mellan trafikens utveckling och kommunernas och regionens bebyggelseutveckling skapar både bostadsnyttor, klimatnyttor och nyttor för jobb och företagande i hela vårt län.

Herr ordförande! Det behövs alltid mer pengar i regionens transportinfrastruktur än vad som står till förfogande, och ur det perspektivet är länsplanen otillräcklig. Det innebär att vi i alla partier, som jag ser det, har en gemensam uppgift över partigränserna att bland nationella beslutsfattare jobba för en större medvetenhet om Stockholmsregionens stora behov. Det finns också möjlighet att öka nyttorna för hela landet.

Det är därför viktigt med en viss partipolitisk samstämmighet och uppslutning i arbetet. Det tillför ett viktigt värde. Vi har lagt mycket tid på det under framför allt det senaste året. Det är också bakgrunden till det förslag till tilläggsbeslut som mittenkoalitionen lägger till regionstyrelsens förslag. Det är tänkt att möta Moderaternas, Kristdemokraternas och Liberalernas förslag i regionstyrelsen. Jag kommer inte att föredra det i detalj.

Sammanfattningsvis vill jag tacka företrädare för övriga partier, kanske i synnerhet Leif Gripestam, Jens Sjöström, Lars Bryntesson och Irene Svenonius, för ett gott samarbete och stundtals hårda diskussioner. Det har banat väg för att vi nu kanske kan fatta detta beslut i bred majoritet. Jag yrkar därför bifall till regionstyrelsens förslag och till mittenkoalitionens tilläggsförslag.

Anförande nr 179
Regionrådet S j ö s t r ö m (S): Ordförande, ledamöter! Även jag vill börja med att rikta ett stort tack för bra samtal och ett bra samarbete över lång tid under ledning av Gustav Hemming. Jag tycker att han har gjort det med förtjänst.

Vi har ett brett och stort län med många olika förutsättningar och behov. Det som förenar oss i detta är att vi på grund av att det ser så olika ut också måste hitta olika lösningar. Kollektivtrafiken är central i länsplanen tillsammans med gång och cykel men även bil, eftersom vi har ett stort vägnät. Ute i vårt breda län, som har landets största sammanhållande vägnät på landsbygden, behöver vi också säkra vägar.

Vår utgångspunkt är att hela länet ska ha en bra infrastruktur som bidrar till att klara klimatmålen och ser till att öka jämlikheten och tillgången mellan olika delar i vår region för att skapa en stark och attraktiv arbetsmarknad. Dessutom vill vi därigenom också skapa hållbara förutsättningar för en hållbar tillväxt. För att få människor att vilja leva och arbeta här måste det vara smidigt att ta sig till arbetet men även till studier, fritidsaktiviteter och vänner, oavsett var man bor.

Som Gustav var inne på är det en otrolig styrka att vi antar länsplanen genom ett brett beslut över den politiska blockgränsen och att det är just vi här i salen som fattar beslutet. Det är historiskt. Tidigare var detta något som fattades på länsstyrelsenivå tillsammans med regeringen. Det här skapar stabilitet, trygghet och hållbara planeringsförutsättningar för alla som bor och verkar i vår region och som är beroende av ett väl fungerande transportsystem.

Under föregående mandatperiod var vi i opposition, men vi bidrog ändå för att vi tycker att det är viktigt över tid att hålla denna stabilitet uppe. Jag hoppas nu och vädjar om att vi ska kunna se ett liknande förfarande. Jag tycker att vi kan se det i åtminstone detta sammanhang genom att vi även fortsatt har ett bra samtal mellan styre och opposition i god anda där vi tar ansvar för helheten om vår regions utveckling.

Govänner! Tolv år är faktiskt väldigt lång tid. Dessa planeringshorisonter är oändligt långa, och det innebär att fler majoritetsskiften, gud förbjude, faktiskt kan ske, och då måste vi se till att vi tänker långsiktigt. Länsplanen behöver ligga till grund för att stärka det gemensamma resandet och vinna över resenärer från biltrafiken. Vi har under de senaste åren kunnat se att vi har fått en slagsida åt fel håll. Biltrafiken har ökat, och kollektivtrafikandelen har minskat. Det här är en jättestor utmaning. Men med en länsplan med en övergripande fördelning där kollektivtrafik och cykelinfrastruktur faktiskt står för hela 82 procent av länsplanens totala ram lägger vi nu en väldigt bra grund för detta.

Det är också glädjande att länsplanen så tydligt prioriterar åtgärder som ökar tillgängligheten till, mellan och inom regionala stadskärnor genom att attraktiva bytespunkter och tvärförbindelser tillkommer. Vi behöver stärka kollektivtrafikens tvärkopplingar än mer i vårt län för att erbjuda konkurrenskraftiga restider jämfört med biltrafiken. En timme är en timme. Det är inte som när man ibland mäter i en del trafikanalyser hos Trafikverket, att en och en halvtimme med kollektivtrafik motsvarar en timme med bil. Det går inte att tänka riktigt så, utan tid är också en viktig del av människors vardag.

Jag hoppas att vi även i fortsättningen ska vara tydliga i vårt nya uppdrag som vi har att förvalta gentemot Trafikverket om att genomförandet är viktigt. Det måste dessutom finnas en kostnadskontroll. Länsplanen innehåller väldigt många goda satsningar, men om vi får en skenande utveckling inom många av dessa projekt kommer pengarna inte att räcka till allt som vi har tänkt. Det är därför också viktigt att vi som region har ett väldigt starkt agerande gentemot Trafikverket. Vi har dessutom en gemensam, enhetlig plan för vilka prioriteringar som måste göras i svåra lägen, men vi också måste markera att det faktiskt är vår länsplan även om Trafikverket sedan är de som genomför och handhar medlen för det hela.

Tack för ett bra samarbete! Bifall till det nya tilläggsförslaget från mittenkoalitionen och till regionstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 180
Leif Gripestam (M): Herr ordförande! Jag vill inleda lite på samma sätt. Det här är första gången vi gör en länsplan på egen hand här i regionen. Det är ett arbete som pågick under hela förra mandatperioden. Det var i princip tre och ett halvt års arbete som hade gjorts när vi gick i mål i våras. Man kan nog säga att vi har knådat detta rätt bra och att det finns en balans i det hela. Det här är ett blocköverskridande arbete, och jag och Gustav hade ett bra samarbete med oppositionen. Det var framför allt jag och Gustav som jobbade med det som ordförande och vice ordförande i utskottet.

En viktig parameter i arbetet var att lagt kort ligger, det vill säga att alla de projekt som vi hade med oss sedan tidigare skulle fullföljas. Det var en väldigt viktig sak, en hederssak. Om man i alla kommuner i regionen är överens om vissa saker ska de genomföras. Tidsutdräkten här är fantastisk. Det finns projekt från Cederschiöldöverenskommelsen som fortfarande inte är genomförda men som finns kvar. Man måste alltså förstå att det handlar om perspektiv på 20 år i ganska många av projekten, inklusive Sverigeförhandlingen och Stockholmsförhandlingen. Nu ska de genomföras. Det gäller all tunnelbaneutbyggnad, de nya vägarna, Roslagsbanan till Centralen och så vidare.

Ett grundläggande problem som vi har i vår region är att vi helt enkelt får för lite pengar från staten, om man ser på det per capita. Vi alla är överens om att det är något som vi måste jobba med framöver. Jag tycker att det har varit en mycket njugg inställning från statens sida under de senaste åtta åren vad gäller satsningar i vår region. Det tycker vi nog lite till mans. Det här måste vi ta tag i.

Vi kan konstatera att det utifrån det beslut vi fattade i våras och utifrån de förutsättningar vi hade blev 170 miljoner kronor mindre. Nu har dock en korrigering gjorts. Vi tycker nämligen att man måste prioritera rätt saker. Det förslag som vi lade fram i regionstyrelsen tillsammans med dåvarande opposition minus Vänsterpartiet innebar att kollektivtrafik och cykel skulle få samma prioritet och att inte cykel skulle få en högre prioritet i de kostnadssänkningar som måste genomföras längre fram under perioden fram till början av 2030-talet. Nu har vi dock jämkat oss i det förslag som ligger på bordet, och därför ämnar vi rösta ja till det.

Det är som sagt jätteviktigt att vi håller i det här och genomför alla olika projekt. De är en del av framtiden för vår region. Alla saker är viktiga, men man måste förstå att det görs två till tre miljoner resor i kollektivtrafiken varje dygn medan det bara görs 270 000–280 000 cykelresor. Därför måste man prioritera kollektivtrafiken i de delarna. Jag vill även understryka att det är väldigt viktigt att de vägprojekt som finns genomförs, kanske särskilt på den södra sidan med tanke på godshanteringen nere i Nynäshamn mot E 4:an. Det måste vi helt enkelt hålla i, bland mycket annat.

Vi röstar som sagt ja till liggande förslag.

Anförande nr 181
Samuel Stephan (SD): Ordförande, ledamöter! Det nya röda styret går oppositionen till mötes när det gäller länsplanen för regional transportinfrastruktur. Det otydliga med det hela är att man har gått dem till mötes på en punkt som jag kan instämma i, nämligen att det ska vara viktigare att prioritera kollektivtrafiken framför cykeln. Det håller vi också med om. Men det gäller också trafiksäkerheten, där vi ser att det hela inte riktigt når upp till de förväntningar som vi har.

Utöver det är det hela lite otydligt. Här talas det om ett ändringsförslag och ett tilläggsförslag, men i handlingarna finns *ett* förslag till beslut. Där skulle jag gärna vilja se lite mer tydlighet. Dessutom kan jag ingenstans i den länsövergripande planen se någon referens till en östlig förbindelse. Jag förstår heller inte varför det nya röda styret prioriterar mer på området cykel än på trafiksäkerhet.

Med det sagt begär jag återremiss av ärendet. Gör om, gör rätt!

Anförande nr 182
Regionrådet T a m s o n s (M): Ordförande, fullmäktige! När vi pratar transportinfrastruktur och infrastruktur kan det många gånger verka vara hårda frågor. Vi talar om rälsbiten eller asfaltssnutten som ska bilda en del i den helhet som vi kallar vår infrastruktur, tillsammans med vårt flyg, våra hamnar och mycket annat som ju är en del av det som bildar rörelsen och resorna i vår Stockholmsregion. Jag tror att det är viktigt att ta fasta på precis just detta. De många gånger små besluten och de små frågorna som vi har att hantera bildar en del i en större helhet.

Även om länsplanen som sådan kan uppfattas vara en begränsad del i de många gånger stora, breda penseldragen som vi både har jobbat med och fortsätter jobba med i form av mångmiljardinvesteringar i utbyggd kollektivtrafik, i moderniserad och utbyggd järnväg eller i ett rustat vägnät är det ett viktigt beslut. Det är viktigt, och därför ville vi i det tidigare styret jobba väldigt målmedvetet med ett förankringsarbete av detta på alla nivåer och gjorde så.

Det fick ta sin tid, och det tog sin tid. Vi är väldigt glada och stolta över det, och när vi kunde fatta ett beslut i våras var det med bred blocköverskridande majoritet. Och vi upplevde att länsplanen och dess inriktning hade ett stöd långt ute i vår region.

Redan då och där kunde vi dock höja ett antal varningens fingrar, inte minst från moderat håll som en av de drivande krafterna i arbetet. Det rörde att vi tyckte oss få signaler om att ramarna var otillräckliga som de såg ut just då, men det fanns också signaler från Trafikverket och den dåvarande socialdemokratiska regeringen om att ramarna skulle bli ännu snålare när det gällde Stockholmsregionens andel av länsplanen.

Det är nu bevisat att vi hade rätt, och det är bara att beklaga att detta tenderar att bli ännu ett i en lång rad arbeten som tyvärr verkar ge mindre än vi hoppats på och vad vi egentligen behöver både för att rusta det vi har och för att bygga ut för framtiden.

Denna svältkur, som man inte minst från nationellt håll många gånger har satt vårt underhålls- och utbyggnadsarbete på i fråga om Stockholmsregionens infrastruktur, tenderar att skapa obalanser när det gäller köbildningar, utsläpp, möjligheten att kunna ta sig i tid till jobbet eller få en fungerande vardag. Detta kommer vi säkert att ha skäl att återkomma till.

Låt mig säga ytterligare något från moderat synvinkel. Detta gäller oavsett styre både här i huset och nationellt, därför att dessa frågor är så viktiga att de inte får handla om vem som för stunden råkar styra. Vi från framför allt de större partierna har skäl att försöka finna samsyn och en långsiktighet, en uthållighet, i och kring detta med såväl kommuner som den statliga nivån. I detta arbete kommer jag och Moderaterna även fortsättningsvis att vara en konstruktiv kraft. Vi ser framför oss att vi kommer att behöva föra samtal om vad som ska ske på kortare sikt, på medellång sikt och på lång sikt.

Det manar också lite till eftertanke när det gäller det beslut som vi ska fatta i dag. Där vill vi ändå sända signalen att det blev lite olyckligt att man gick fram med ett enkelt majoritetsbeslut och att vi började föra samtal och förhandla om revideringarna i förslaget via yttranden i regionstyrelsen snarare än att lyfta på luren till varandra, sätta oss ned och föra konstruktiva samtal.

Nu har vänsterstyret gått oss till mötes på en väldigt viktig princippunkt, nämligen att värna om kollektivtrafiken och satsningarna på kollektivtrafiken och att inte göra en oproportionerligt stor neddragning av dem när vi nu tvingas till en revidering av länsplanen. Det välkomnar vi.

Vi vill verkligen också signalera att vi framöver vill hålla fast vid den ordning som det tidigare styret hade när det gäller just breda, blocköverskridande samlingar och ordnade samtal för att bygga strategier och skapa handlingskraft inför framtiden och att göra det på ett sådant sätt som håller i mycket av de långsiktiga bärande principerna om hur vi har jobbat och behöver jobba med uthålligheten och långsiktigheten kring infrastrukturfrågorna framöver.

Det händer alltid saker och ting efter ett val. Det kan vara lite stökigt och lite oreda, som vi har hört det vittnas om tidigare i dag. Det kan säkert förklara en del av att dialogen om den här revideringen inte fungerade riktigt som vi hade önskat och som vi efterlyser framöver, så som den har fungerat historiskt. Men som sagt, ingenting är så bra att det inte kan bli bättre.

Det är bättre att göra om och göra rätt än att gå fram med förslag som bara vinner en svag majoritet här i fullmäktige än det omvända. Därför vill vi ändå säga att vi tycker att det är bra att det nya styret har lyssnat på oppositionen och att vi kan fatta ett beslut som har den bredd och den långsiktighet som vi behöver. Det bådar gott också inför framtiden.

Anförande nr 183
K a r l H e n r i k s s o n (KD): Herr ordförande! Från Kristdemokraternas sida är vi väldigt glada över det reviderade förslag som har lagts på bordet i dag. Vi anser att det är oerhört viktigt, när det gäller länsplanen, att vi får till stånd breda överenskommelser. Detta är någonting som jag verkligen vill tacka Gustav Hemming och Leif Gripestam för. De har på ett väldigt klokt sätt fört samtal med alla partier i samband med att länsplanen ursprungligen utarbetades.

Även om jag inte har deltagit i det här länsplaneutskottet så har jag varit med på ett antal möten med de herrarna i syfte att hitta lösningar som gör att alla är hyggligt nöjda. Jag säger hyggligt nöjda, för vi kommer aldrig att vara nöjda med en länsplan eftersom det alltid finns på tok för lite resurser. Där har det ju i det slutliga förslaget nu avsatts ännu mindre resurser, och det är verkligen värt att beklaga.

Stockholmsregionen behöver mer. Stockholmsregionen har under många år haft en väldigt, väldigt stor tillväxt, och det har gjort att vi har infarkter på alla områden.

Gustav nämner gärna cykeltrafiken, men vi kan ju säga att vi gör enorma investeringar inom kollektivtrafiken. De investeringarna görs egentligen bara för att vi ska hålla oss över ytan. Även om investeringarna till stor del är långt under ytan, så att säga, så handlar det om att Stockholmsregionen behöver hålla sig över ytan. Vi måste ha den här tunnelbane-utbyggnaden, vi måste ha Roslagsbaneutbyggnaden, vi måste ha utbyggnaden av Spårväg Syd och så vidare.

Vi behöver också faktiskt bygga ut vägtrafiken i vår region. I det fallet är det ju viktigt att länsplanen uppfattas som ett komplement till den nationella planen, och jag är oerhört glad över att Tvärförbindelse Södertörn äntligen finns med.

Vi kan se att det finns ytterligare vägförbindelser som det skulle vara välkommet att göra satsningar på, i nationell plan eller i länsplan. Vi ser också att det här är det bästa vi kan nå fram till utifrån de förutsättningar som råder i dag. Därför yrkar jag bifall till det reviderade förslag som har lagts på bordet i dag!

Anförande nr 184
Regionrådet F e n d e r t (MP): Ordförande! Nästan hälften av länets koldioxidutsläpp kommer från våra transporter. För att klara klimatkrisen måste vi nu storsatsa på kollektivtrafiken och på cykelinfrastrukturen. Länsplanen styr därför mot våra mål – att öka andelen av de motoriserade resorna som görs med kollektivtrafik, att minst 70 procent av alla resor ska ske med gång-, cykel- och kollektivtrafik år 2030 och cykelandelen av resandet i länet ska vara 20 procent till år 2030 enligt den regionala cykelplanen. Detta är helt avgörande för att vi ska klara klimatkrisen, och länsplanen arbetar för detta.

Vi i Miljöpartiet förstår också att Stockholmsregionen har ett stort behov av ytterligare investeringar framgent, särskilt inom kollektivtrafik och cykeltrafik. Detta är något som jag hoppas att Trafikverket och regeringen har i åtanke vid nästkommande länsplanearbete. Tilldelningen måste öka för att vi ska kunna göra stora och viktiga investeringar för ett hållbart transportsystem framöver.

Kort och koncist från min sida vill jag bara avslutningsvis yrka bifall till regionstyrelsens förslag och det framlagda yrkandet från Centerpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna!

Anförande nr 185
Regionrådet T a s c h y s I n g r e (L): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Liberalerna välkomnar kompromissen till fördelning av länsplanens medel. Vi är glada över att majoriteten nu tillsammans med oss i oppositionen har valt att prioritera stödet till den infrastruktur som berör vår kollektivtrafik. Vi tycker också att det är bra att cykeln står kvar som ett starkt prioriterat område för Region Stockholm.

Många delar av vår regions infrastruktur är i behov av upprustning, och det är därför viktigt att vi riktar våra medel så att de verkar så effektivt som möjligt, inte minst när det gäller kollektivtrafiken som är vår regions blodomlopp och avgörande för att så många människors vardag ska fungera när de ska ta sig till arbete eller skola.

Att vi har kunnat kompromissa så många partier emellan är också positivt, och vi ser fram emot ett gott samarbete vid nästa revidering av länsplanen.

Med dessa ord yrkar jag bifall till det reviderade förslaget till beslut!

Anförande nr 186
Regionrådet H e m m i n g (C): Tack för denna debatt i ett bättre tonläge än det tonläge som vi kanske alla bidrog till i föregående debatt!

Jag vill säga någonting om förslaget till tilläggsbeslut, eftersom det har givits en inramning. Jag vill bara ärligt erkänna, med hänvisning till att Kristoffer Tamsons talade om att det bara är att lyfta på luren, att det har varit en hektisk höst. Det har kanske något försvårat möjligheterna till dialog samtidigt som tjänstemannaförslaget tydligt utgick ifrån de förutsättningar som vi hade givit och lades i proportion till anslagen som redan var riktade till de olika trafikslagen dock med ett tydligt gynnande av kollektivtrafiken redan i tjänstemannaförslaget, där cykeln alltså fick en större neddragning jämfört med de resurser som den hade.

Det här är ju också ett tilläggsbeslut som har ganska liten påverkan på hela planen så vi ska inte ställa alltför stora förhoppningar till det här som en symbol för ett skifte i prioriteringar. Det handlar alltså om 6 procent av den justering som vi tyvärr har tvingats till, som i sin tur är 1,7 procent av planen. Sammanlagt alltså 0,1 procent av planen.

Jag vill bara säga att vi naturligtvis ska eftersträva en dialog mellan partierna, inte minst mellan opposition och majoritet, i kommande planprocess. Detta är absolut mittenkoalitionens perspektiv. Vi har säkert många erfarenheter också av hur viktigt det är att man från båda sidor anstränger sig för att hitta gemensamma nämnare.

Som sagt var. Mycket vatten kommer att rinna innan det tilläggsbeslut som vi i dag fattar till regionstyrelsens förslag verkligen får effekt, för det handlar alltså om tilldelning av medel till mindre åtgärder efter ytterligare två planbeslut. Och detta sker alltså i ett läge där dessvärre de objekt som pekas ut i planen nog kan förväntas äta upp en del av dessa resurser ytterligare.

Med det sagt har vi en jättestor chans här. När vi har ett skickligt trafikoppositionsregionråd med goda kontakter in i regeringen så ser vi verkligen fram emot en välvillig behandling av Stockholmsregionens behov framöver när det gäller trafiktilldelningarna.

Anförande nr 187
Regionrådet S w i g o n (SD): Herr ordförande! Jag tänkte förlänga debatten lite, eftersom det här är ett bra och intressant och väldigt viktigt ämne för hela Region Stockholm. Dels har det här, som många har nämnt, pågått under längre tid, och vi i Sverigedemokraterna har varit kritiska från början eftersom man redan inledningsvis helt enkelt har bortsett från hurdana regionens behov egentligen är. Det är ju inte cykeln vi bygger framtiden på.

Tyvärr har den här länsplanen blivit en väldigt politiserad fråga i stället för att bygga på rena fakta, kunskaper, det som behövs för regionen och det som efterfrågas av Stockholmsregionens invånare.

Resultatet är det dokument som vi ser här i dag. I det har man från övriga oppositionen förhandlat igenom en halv procent mindre till cykeltrafiken. Samtidigt får cykeln väldigt stor uppmärksamhet som färdmedel. Det kan ju så klart diskuteras om vissa partier i den här församlingen gärna ser att cykeln är något som man bygger framtidens Region Stockholm på. Det här har ju prövats, till exempel i Peking på 1990-talet. Det fungerade väl sisådär om man ser hur läget är i dag. Vi ska inte dit, som det ser ut i dag naturligtvis, men det går ju inte heller att vrida tillbaka klockan och gå tillbaka så långt i det hela.

Det som saknas i den här länsplanen är ju naturligtvis en planering för utbyggnad av infrastrukturen vilket även skulle gynna kollektivtrafiken och få till stånd ett billigare alternativ till tvärförbindelser över hela regionen så klart.

Vi bemöter inte heller i den här planen de stora problem som vi har med bilköerna. Uppmaningen är egentligen att man ska lämna bilen, tränga sig in i den trånga, redan överlastade kollektivtrafiken eller helst cykla.

Sanningen är dessutom den också att cykelbanor inte används enbart av cyklister. Det finns även mopeder och andra fordon som nyttjar dem. Det är ganska orättvist att man märker det under samma påse, så att säga. Man kan diskutera koldioxidutsläppen på cykelbanorna också, men det är kanske ingenting som Miljöpartiet vill prata om.

Och vidare så har vi det här med signaler som man skickar till regeringen. Den signal som man skickar i dag är ju ännu en gång att Region Stockholm visar att vi inte har någon sorts intresse av att utvecklas som region när det gäller infrastrukturen. Den är väldigt återhållsam. Ni skickar en tydlig signal till regeringen att det är cykeln som är det som länet ska bygga sin infrastruktur på, och det som vi vill bygga den på. Jag undrar ju så klart om transporterna inom Stockholms stad också kommer att innebära fler cykelbud eller inte och vilka som ska köra dem.

När det gäller våra kommuner som finns i ytterkanten, som är landsbygdskommuner så har man inte heller för dem tagit hänsyn till de behov som finns, inte för säkerheten, inte hur de här vägarna ser ut, inte vilka åtgärder som krävs för att få fram transporterna, inte hur man ska se till att barn kan ta sig till skolorna och inte heller hur kollektivtrafiken ska kunna användas och kunna uppgraderas.

Det är väl bra att man har nämnt frågan om buller. Stockholm är tätbefolkat. Det är ett flertal kommuner som bygger i väldigt snabb takt, och där skulle bullerskydd behövas i större utsträckning än vad som är fallet i dag. Detta är någonting som är underbudgeterat i hela den tanke som man har här.

Östlig förbindelse har vi talat om tidigare. Det har åter en gång varit partier i den här valrörelsen som har lyft fram frågan om östlig förbindelse, att det är en viktig investering och att vi behöver få i gång den nya regeringen som ska se till att vi kanske får en östlig förbindelse. Det nämns absolut inte alls längre i länsplanen, inte över huvud taget.

Summan av det hela är att vi anser att det här förslaget borde återremitteras. Förslaget borde innehålla mer av de behov som finns. Man borde vara ärlig mot sina väljare också, informera dem i den kommande valrörelse om att man faktiskt vill prioritera cykeln som färdmedel i Stockholm och ingenting annat. Men det har man inte gjort i den här valrörelsen. Det lät lite sisådär från olika partier. Ingen har varit ärlig.

Vi anser så klart att det här ärendet ska återremitteras, kompletteras i enlighet med de behov som finns, enligt de verksamhetsområden som finns i vår region så att Region Stockholm ska kunna utvecklas och vara en bra region att bo och leva i.

Anförande nr 188
Regionrådet F e n d e r t (MP): Ordförande! Mopeder på cykelbanor är nog, utan att jag har siffror som visar det, fordon som står för en ganska liten del av våra utsläpp, av våra totala utsläpp här i länet.

Jag ser fram emot en mandatperiod där jag får tävla med Sverigedemokraterna om vem som kan minska utsläppen mest från koldioxidkällorna i det här länet.

Anförande nr 189
Regionrådet S w i g o n (SD): Jag vill gärna ta del av de där siffrorna. Det skulle vara väldigt intressant, faktiskt, att studera hur stora utsläpp som kommer från cykelbanorna. Även om det låter absurt så är det väldigt intressant.

Det är även intressant från trafiksäkerhetssynpunkt hur fordon i dag trafikerar cykelbanorna. Det är ett bra diskussionsämne.

Anförande nr 190
Regionrådet H e m m i n g (C): Jag tycker att det lämpar sig bäst att ge svaret till Msciwoj Swigon från talarstolen.

Jag tror att du kanske övertolkar att det skulle innebära en otrolig signal att enbart cykeltrafik är viktig. Det är ju kollektivtrafiken som är det område som får de absolut största resurserna i planen, även om cykeltrafiken behöver få mer resurser för att vi ska få till stånd en rationell infrastruktur.

Sedan är det också så att länsplanen är en plan som i hög grad gynnar mindre kommuner längre ut i länet. Det är nämligen ofta där som objekten i planen ligger. Objekten är de som är de säkraste delarna i planen. Bara som ett exempel kan jag nämna att Värmdö kommun har stora trafikbehov. Den kommunen får faktiskt 6 procent av planens säkraste åtgärder medan de faktiskt bara har 2 procent av befolkningen. Så där ser det nog ut om vi studerar hur det är i Norrtälje också.

Det här är inte en plan som ensidigt prioriterar cykel och storstad framför landsbygd.

Anförande nr 191
Regionrådet S w i g o n (SD): Gustav, vi har ju fört den här diskussionen under valrörelsen, du och jag.

Visst prioriteras cykeln! Och procentuellt, om man ser på hurdana resmönstren är i regionen, så är det ju anmärkningsvärda siffror och satsningar som ni gör på cykeltrafiken jämfört med hurdana behoven i realiteten är.

När det gäller Värmdö så kan jag förstå att ni är tvungna att faktiskt göra en investering eftersom ni i Rufs:en i princip har tvingat Värmdö till förtätning av bebyggelsen utan att över huvud taget ha några färdiga lösningar för infrastrukturen. Därför behöver ni göra något åt detta.

Som politiker ska man ju se in i framtiden och kunna planera saker utan att krishantera allting när saker händer.

Anförande nr 192
Regionrådet H e m m i n g (C): Att satsa på cykelvägar är att satsa på framkomlighet vid sidan av klimat och hälsa. Cyklister tar nämligen mindre plats i väg infrastrukturen. Deras infrastruktur är billigare än vägtrafikens.

När det gäller kommuner som Värmdö så är det klart att om vi hade haft ännu mer resurser så hade vi kunnat bygga ännu mer infrastruktur.

Om man tittar på prioriteringarna så ser man att vi prioriterar de insatser som ger störst effekt på det samlade trafiksystemet utifrån utgångspunkten att vi ska klara både klimat och tillgänglighetsmål i hela vårt län.

Anförande nr 193
Regionrådet S w i g o n (SD): Herr ordförande!

Precis! Och det som ger bäst effekt är valfriheten. Om du skulle satsa mest på kollektivtrafiken så skulle jag ha mer förståelse för ert sätt att resonera, men den satsningen gör ni inte. Ni satsar inte på kollektivtrafiken i den stora utsträckning som det behövs. Och minst av allt satsar ni just på väginfrastrukturen vilket i sin tur skulle ha kunnat gynna kollektivtrafiken.

På den punkten godtar jag inte ditt resonemang i frågan om att man ska bygga framtidens Stockholms infrastruktur på cykelbanor.

Anförande nr 194
Regionrådet H e m m i n g (C): En trafikpolitik som bygger på att vi inte möter bland annat cyklisternas behov av framkomlighet och rationell och fungerande cykelinfrastruktur är också en trafikpolitik som bygger in konflikter och trafikfaror i vårt trafiksystem.

Det är i själva verket så att den resenär som har sämst valmöjligheter när det gäller att ta sig fram effektivt i vårt län faktiskt är cykeltrafikanten i dagsläget. Det de som har det mest eftersatta trafiksystemet. Därför är det också rimligt att regionen satsar lite framsynt på cykelinfrastrukturen, även i jämförelse med andra viktiga trafikbehov.

Anförande nr 195
M a t h i a s L i n d o w (L): Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Det är första gången jag står här i talarstolen. Jag har suttit åtta år som vice ordförande i kommunstyrelsen i Österåker, och jag har jobbat med den här planen från andra sidan, så att säga.

Jag måste säga att jag är otroligt nöjd med regionens arbete när den nu har tagit över länsstyrelsens uppgifter och vi ser att vi faktiskt kan påverka processerna från det kommunala perspektivet på ett helt annat sätt än vad vi kunde när det var länsstyrelsen som hanterade de här frågorna.

Dialogen kan alltid utökas och förbättras, det är något som vi får ta med oss inför arbetet med nästa länsplan. Det är klart att samverkan med kommunerna ska fungera ännu bättre. Det är klart att vi som kommuner alltid vill få mer än vad vi får i en sådan här länsplan, men så ser verkligheten ut. Helheten, totalen, är jag otroligt nöjd med när jag tittar på den!

Eftersom jag kommer från en kommun som ligger lite längre ut i länet så ser jag också hur värdefull den här länsplanen är för oss mindre kommuner ute i länet där våra objekt verkligen betonas. De är otroligt viktiga för vår trafiksäkerhet ute i länet.

Så till frågan om att man inte cyklar. Med elcyklarnas intåg så får jag säga att den vanligaste fråga jag får som ordförande för tekniska nämnden i Österåker handlar om hur vi förbinder cykelvägarna i kommunen vidare in mot Täby och in mot Stockholm. Det är det som människor efterfrågar. Människor är relativt nöjda med kollektivtrafiken, de är givetvis alltid missnöjda med biltrafiken, men det är cykeln som alla frågor handlar om hela tiden.

Jag är därför väldigt glad över att vi inte tummar på cyklisternas behov men att vi ändå uppvärderar kollektivtrafiken, för det är den som är ryggraden och det viktigaste vi har.

Stort tack för det arbete som lagts ned! Det är med stolthet som jag får vara med om att fatta det här beslutet och att vi nu har en gemensam länsplan.

§ 155 Årsredovisningar 2021 för samordningsförbunden (förslag 2022:57)
RS 2020-0362

O r d f ö r a n d e n : Nu övergår vi till årsredovisningarna 2021 för samordningsförbunden. Ni har i handlingarna till detta ärende åtta årsredovisningar och förslag att bevilja ansvarsfrihet.

Anförande nr 196
Regionrådet A l k u r d i (S): Herr ordförande! Som ni kan se i handlingarna är det just det som jag yrkar enligt det förslag som rör ansvarsfrihet som vi har fått.

Det är ju så att samordningsförbunden har ett otroligt viktigt arbete, och precis som revisorerna och andra har sett så fullföljer de sitt uppdrag. Därmed yrkar jag enligt det lagda förslaget!

O r d f ö r a n d e n : Tack för det! Jag ska bara komplettera med att säga att vi har fått några frågor om jäv.

Det är så att några av er kanske sitter med i något samordningsförbund. Därför är det så att vi i vårt beslut i dag kommer att notera att de ledamöter och ersättare som innehaft uppdrag i något av de nämnda samordningsförbunden är att anses jäviga och kan därför ej delta i beslutet.

Vi gör alltså en gruppanmälan, så ni behöver inte anmäla jäv själva, var och en, när vi fattar det här beslutet.

§ 156 Valberedningens ordförandes skrivelse (förslag 2022:58)

RS 2022-0092, 2022-0750, 2022-0755, 2022-0769, 2022-0787, 2022-0756, 2022-0603, 2022-0127, 2022-0083, 2022-0082, 2022-0184, 2022-0471, 2022-0745, 2022-0726

O r d f ö r a n d e n : Jag vet att det finns i förslaget från valberedningen ett frågetecken under punkten Valberedning, och det ska vara att det förslaget ska bordläggas. Dessutom har Marit Normasdotter begärt ordet.

Anförande nr 197
M a r i t N o r m a s d o t t e r (V): Ordförande! Det har smugit sig in ett skrivfel. Det handlar om det ärende som heter Heltids förtroendevalda. Under det avsnittet är det Lina El Yafi som har sitt uppdrag på 40 procent från den 15 oktober 2022. Det ska stå att uppdraget som gruppledare gäller till och med den 31 december 2026.

Ordföranden avslutade sammanträdet